

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva 6
— Telefon št. 3122, 3123, 3124,
3125, 3126.

Inseratni odelček: Ljubljana, Selem-
burgova ul. — Tel. 3492 in 3392.
Podružnica Maribor: Grajski trg
št. 7 — Telefon 2455.

Podružnica Celje: Kocenova ulica 2.
Telefon št. 190.

Računi pri pošt. čerk. zavodih: Ljub-
ljana št. 17.749.

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno 30 din.
Za tuzemstvo 50 din.

Uredništvo:

Ljubljana, Knafljeva ulica 6, telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126; Maribor,
Grajski trg št. 1, telefon št. 2455,
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1,
telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo.

Steber miru

Že dolgo ne čitamo v inozemskih listih nepovoljnih glasov o naši državi. Redke izjeme skoroda ne prihajajo več v poštev. Prav gotovo smemo ta pojav beležiti kot svoj veliki uspeh v mednarodnem svetu. On pa je plod preudarne in smotrne zunanje politike, ki jo naša država vodi pod večjim in skrbnim vodstvom kneza namestnika Pavla. Kadarkoli se v inozemstvu kaj pozitivnega ugotavlja o nas, kadarkoli se piše in govori s pohvalo zlasti o naših prizadevanjih za ohranitev miru v tem delu Evrope, se ime našega kneza namestnika vedno postavlja na prvo mesto. To priznanje mu danes še posebej dajejo v obeh vojnih taborih in v vseh nevtralnih državah. Ako pomislimo, da gre za priznanja in pohvale sredi vojnega meteža, ki je zajel velik del Evrope in sveta, torej v času, ko je vsaki državi izven konflikta zelo težko voditi politiko, ki bi zadovoljevala vse, lahko smatramo te dokaze simpatije in upoštevanja za posebno dragocene. Oni nas navdajajo z zaupanjem, da bomo tudi v bodoče z isto mirnostjo in preudarnostjo brodilj skozi težave vojne dobe ter si zagotovili med evropskimi narodi mesto, ki nam po naši preteklosti in sedanjih pomembnosti pritiče. Modra politika našega najvišjega državnega vodstva, ki je tudi v inozemstvu nalehala na splošno priznanje, nam nudi za to najboljše jamstvo.

Pred dnevi smo opozorili na članek, ki ga je o našem notranjem in zunanjem položaju napisal ugledni francoski list »Temps«. Dve ugotovitvi tega lista sta posebno značilni: da nudi Jugoslavija prav v teh težkih dneh, ki jih preživlja Evropa, zelo redek primer na znotraj povsem pomirjenega naroda, ki je našel samega sebe, ki pa obenem na zunanjsko skrbno čuva svojo neodvisnost, vestno izpolnjuje svoje mednarodne obveznosti, kakor jih je bil prevzel v mednarodnih pogodbah. List izreka našemu najvišjemu državnemu vodstvu posebno priznanje za notranje pomirjenje, kajti v njem vidi »čudovit zgled, o katerem bi morali razmišljati vsi narodi, ki so v skrbah za svojo usodo.« Brez tega svojega notranjega pomirjenja bi Jugoslavija ne mogla ohraniti svojega zunanjega miru, zlasti pa se ne bi bila mogla prilagoditi okoliščinam, ki jih sama ni mogla spremeniti.

Francoski list nato tako označuje glavne smernice naše zunanje politike: »Izvajati politične in gospodarske dogovore z Italijo v duhu, v katerem so bili po Stojadinoviću in grofu Ciano podpisani; brigati se zaradi zavarovanja življenjskih interesov države za razvoj gospodarskih odnosov z Nemčijo; zavedati se svoje naloge nasproti sebi, vendar v okviru dejanske skupnosti balkanskih držav, toda brez soudeležbe v igri te ali one izmed njih proti temu ali onemu zunanjemu vplivu; ostati zvesta tradicionalnim prijateljstvom in razvijati odnose z Bolgarijo v duhu dobrega sosedstva in moralne vzajemnosti južnih Slovanov — to so najbolj značilne oznake politike, s katero se je Jugoslaviji posrečilo, da je doslej ostala izven evropske vojne, ne da bi si kakorkoli zagradila svojo bodočnost. S tem si je zagotovila najboljšo izgled, da bi ohranila svoj položaj v novem balkanskem redu, ki ga bo določil izid sedanje vojne.«

Podobna priznanja kakor v tem francoskem listu smo zadnje tedne ponovno čitali tudi v mnogih drugih evropskih listih, zlasti tudi v nemških in italijanskih. Ugledni nemški list »Kölnische Zeitung« je 7. t. m. zapisal, da je Jugoslavija »že davno v dobrih odnosih sosedstva z Nemčijo in Italijo« in da se »na tej osnovi razvija živahna izmenjava blaga.« Zvesta načelom miru, ugotavlja nemški list, je Jugoslavija stopila v diplomatske odnose z Rusijo, z Madžarsko pa je sklenila pakt o večnem prijateljstvu, ki je ublažil ostrine vseh nerešenih vprašanj med obema državama. Podobna priznanja smo čitali pretekli dni tudi v madžarskih in bolgarskih listih. Virginio Gayda, znani tolmač italijanske politike, je v članku o jugoslovenski politiki zapisal pred dnevi, da je Jugoslavija v tej vojni »pokazala ne le jasno željo, da ohrani mir, temveč tudi veliko trdnost v zadržanju ter najvišjo stopnjo odgovornosti«. Gayda nato pripominja, da Jugoslavija v tej svoji politiki »z gotovostjo lahko računa na solidarnost fašistične Italije«. Vatikansko glasilo »Osservatore Romano« je približilo, da je Jugoslavija zaradi svoje modre zunanje politike mogla ostati izven vojne, ponovno pa je poudarila svojo odločnost, da »v duhu prijateljstva in medsebojnega zaupanja rešuje vsa vprašanja, ki bi se mogla pojaviti v mednarodnem položaju in vedno je izražala željo, da bi živel v prijateljskih odnosih z vsemi veselimi.« Tako je zunanji svet že ves čas vojne, zlasti pa v zadnjem času označeval našo državo kot »steber miru« na balkanskem področju. Kakor pa nam je priznaval odločnost v varovanju naše stroge nevtralnosti, tako nam jo je priznaval tudi v pogledu varovanja naše neodvisnosti, svobode in popolne nede-

Po obisku v Berchtesgaden

Tako v nemških kakor tudi v italijanskih krogih naglašajo, da predstavlja obisk jugoslovenskih državnikov v Berchtesgaden običajno izmenjavo misli z nemškimi državniki

Beograd, 15. febr. j. (DNB) Jugoslovenski ministrski predsednik Dragiša Cvetković in zunanji minister dr. Cincar-Marković sta se po sestanku z nemškim kancelarjem Hitlerjem v Berchtesgaden upodnelo vrnila v Beograd. Takoj po prihodu sta se odpeljala h knezu namestniku Pavlu, ki sta mu poročala o svojih razgovorih z nemškim državnim poglavarjem in kancelarjem Hitlerjem ter zunanji ministrom Ribbentropom.

Beograd, 15. febr. p. »Politika« objavlja uvodnik o jugoslovensko-nemških razgovorih na Berghofu, v katerem pravi:

Naravno je, da se sleherni jugoslovenski državljan zanima za sedanje dogodke po svetu, zlasti pa še za dogodke okrog nas; ker je varnost te države osnovna skrb vsakega Jugoslavena, zavedajočega se, da je ta država ustvarjena z delom generacij in ogromnimi žrtvami in da se mora zavarovati. Ta zavest je tudi osnova vseh nemurnih prizadevanj, da ostane naša država izven sedanjega konflikta in da iz sedanje konfrazije izide s čim manjšim potresom. Prizadevanje Jugoslavije v tej smeri ni omejeno in se ne omejuje na njo samo, nego so ta prizadevanja mnogo širša. Tičejo se se vsega Balkana, ker je to življenjski interes Jugoslavije. Poprej ustvarjeni in gojeni odnosi z veselimi se izkoriščajo ne samo za zaščito lastnih interesov, nego tudi za vskladitev blistvenih interesov ostalih balkanskih narodov. Ta prizadevanja Jugoslavije so nalehala že poprej in tudi sedaj na popolno priznanje. Kar je v interesu Jugoslavije, to je mir in odstranitev vojnih zapletitav na jugovzhodu, je tudi interes ostalih balkanskih narodov.

Tudi v sedanjem trenutku, ko se ni končan italijansko-grški spor, ko negotovost še vedno lebdi nad Balkanom tudi na drugih straneh, ko se zbirajo znatne vojske v njenem sosedstvu, si Jugoslavija prizadeva, da vse te težave obvlada in od strani, da bi ostal naš del Evrope zaščiten.

Nemško italijanski odmevi

Berlin, 15. febr. AA. Nemški poročevalski urad objavlja:

Včerajšnji razgovori voditelja rajha z obema jugoslovenskima državnikoma na Berghofu so glavni predmet razgovorov v političnih krogih nemške prestolnice. Razen tega, kar je bilo povedanega v uradnem poročilu, v Berlinu ni ničesar znanega o tej brez dvoma zelo pomembni konferenci. Na uradnem mestu poudarjajo danes samo dejstvo, da so odnosi med Nemčijo in Jugoslavijo tradicionalno dobri. Tujakšnji politični krogi so raztolmačili, da je treba te pojme, ki jih vsebuje tudi uradno poročilo, tako razumeti, da dobri odnosi med Nemčijo in Jugoslavijo niso samo značilnost nemške zunanje politike, temveč da so se že neposredno po svetovni vojni začeli sestanki vodilnih osebnosti obeh držav. Od tedaj sta obe državi gojili takšne odnose. Na gospodarskem področju se to dejstvo kaže v znanem ugodnem razvoju obojestranske trgovinske izmenjave. Na političnem polju se od časov neposredno po svetovni vojni niso pojavljale nobene težave med Nemčijo in Jugoslavijo. Nasprotno, kakor je Nemčija kazala razumevanje za združanje narodov jugoslovenske države, tako tudi Jugoslavija in nikdar protestirala proti združenju nemških plemen.

Rim, 15. febr. p. Obisk jugoslovenskega ministrskega predsednika Dragiša Cvetkovića in zunanjega ministra dr. Cincar-Markovića v Nemčiji je izzval izredno zanimanje v političnih krogih italijanske prestolnice. Jutranji listi niso objavili obširnejših komentarjev ter so samo ugotovili, da ta sestanek zastopnikov dveh sosednih držav ni izzval presenečenja, kakor ga ni izzval sestanek Mussolinija in Franca, ker spada v vrsto tradicionalnih prijateljskih odnosov med Jugoslavijo in Nemčijo. Poudarjajo, da je razgovor jugoslovenskih državnikov trajal nad tri ure in da je bila ob tej priliki podana možnost podrobno obravnavati vsa aktualna vprašanja.

Službeno pristavljajo v Rimu s svoje strani, da more ta sestanek samo doprinesti k ojačenju miru na Balkanu ter ga označujejo kot dogodek na področju normalnih odnosov med Jugoslavijo, Nemčijo in Italijo. Pri tem naglašajo tudi prijateljsko ozračje, ki je obstajalo ves čas razgovora v Berghofu in ki označuje prijateljske odnose, obstoječe že več let med

takljivosti. To našo odločno voljo je naš knez namestnik z vso jasnostjo izpovedal v svoji izjavi na dan 1. decembra lanskega leta. Bilo je le naravno, ako so z njo tudi v zunanjem svetu povsod računali. S tem se je inozemsko spoštovanje naše države še bolj dvignilo. Vsi ti rezultati naše preudarne in realistične zunanje politike so se vedno znova pokazali v svoji pravi luči, kadarkoli so naši državni prestolniki naše meje. Tudi najnovejši obisk predsednika naše vlade in zunanjega ministra pri kancelarju Hitlerju na Berghofu 14. t. m. nosi obeležje uspešnosti naše dosedanje zunanje politike. To izhaja tudi iz uradnih komunikacij o razgovorih, saj so ti »potekli v duhu prijateljskih in tradicionalnih odnosov med

ten pred požarom. V teh svojih težnjah in naporih verujemo, da je naša želja nalehala na razumevanje pri vseh, katerim je do miru in mirnega razvoja na Balkanu. Dne 31. decembra lanskega leta je objavil berlinski »12-Uhr Blatt« izjavo jugoslovenskega zunanjega ministra dr. Cincar-Markovića o odnosih Jugoslavije do Nemčije. V tej izjavi je rečeno: Po zaslugi iskrenega prijateljstva in medsebojnega razumevanja, ki veže naši dve državi, lahko ugotovimo, da je poleg vedno tesnejšega gospodarskega sodelovanja med Jugoslavijo in Nemčijo pokazalo tudi politično sodelovanje svoje rezultate, da pomeni za našo državo mir napram vojni in konstruktivno delo napram raznim pretresljam. Nadaljevanja tega političnega sodelovanja ni ne ovira, ker odgovarja obojestransko dobro pojmovanim interesom.

V luči te izjave in uvodno označenega prizadevanja naše državne politike gledamo tudi na ta obisk predsednika vlade Cvetkovića in zunanjega ministra dr. Cincar-Markovića pri kancelarju Hitlerju. Triumf razgovorov kancelarja Hitlerja in nemškega zunanjega ministra Ribbentropa z jugoslovenskimi državniki so veljali, kakor naglašajo tudi uradni komunikacije, vsem vprašanim skupnim interesom Nemčije in Jugoslavije. Izvestna pojasnila, ki jih narekuje sam razvoj dogodkov, so bila neobhodna in razgovori o njih so se vodili v duhu tradicionalnih prijateljskih odnosov, ki obstajajo med obema narodoma. Prijateljsko ozračje, v katerem so se vodili razgovori na Berghofu, v veliki meri dokazuje njihovo važnost in pomen za Jugoslavijo, za čuvanje njene varnosti in njenih življenjskih interesov, kajti po besedah Nj. Vis. kneza namestnika Pavla, izgovorjenih 1. decembra lanskega leta, »naša država vodi miroljubno politiko ter želi prijateljsko in sodelovanje z vsemi svojimi sosedi, ki spoštujejo njeno nedotakljivost in njeno neodvisnost.«

Jugoslavijo in Nemčijo. Včerajšnji sestanek v Berghofu je potekel v znaku tega prijateljstva, kar potrjujejo tudi uradna poročila. Z druge strani poudarjajo, da je ta sestanek podal nov dokaz velikega zanimanja nemškega vodstva za mir na Balkanu in jugovzhodu sploh. Osovinske sile bodo storile vse, pravi »Messaggero«, da se prepreči skaličev sedenja miru na Balkanu, pa naj bi se poskušala s katerekoli strani.

Rim, 15. febr. AA. (Stefani) Italijanski politični krogi so razgovor voditelja rajha z jugoslovenskim ministrskim predsednikom Dragišo Cvetkovićem in zunanji ministrom dr. Cincar-Markovićem toplo pozdravili ter vidijo v teh razgovorih novo manifestacijo tradicionalnih prijateljskih odnosov med Jugoslavijo in državama osi. Poudarjajo zlasti prisrčnost, v kateri so potekali razgovori.

Velika pozornost na Madžarskem

Budimpešta, 15. febr. p. Madžarski listi označujejo razgovore med nemškimi in jugoslovenskimi državniki kot značilen dogodek v današnjem mednarodnem položaju. Glasilo zunanjega ministrstva »Pester Lloyd« poudarja, da so razgovori jugoslovenskih in nemških državnikov vzbudili v zvezi z mednarodnim položajem mnogo kombinacij, gotovo pa je, da bo Jugoslavija nadaljevala svojo dosedajšnjo politiko dobrih odnosov z velikimi sosednimi državami, kar je v sedanjem mednarodnem položaju velike važnosti. Polslužbeni »Budapesti Erteszite« poudarja, da spada razgovor jugoslovenskih in nemških državnikov v okvir redne izmenjave misli, do katere prihaja pogosto med zastopniki sosednih držav in da zaradi tega dejansko ni treba pričakovati nobenih novih mednarodnih dogodkov.

V glavnem poudarjajo vsi madžarski listi, da služi politika jugoslovenske vlade interesom jugovzhodne Evrope in da more Madžarska njena prizadevanja samo podpreti ter vesteransko pozdraviti. Nadalje poudarjajo, da se morejo posledice včerajšnjega sestanka v Berghofu pričakovati z največjim zupanjem in da bo zadržanje jugoslovenskih državnikov v Madžarski sami našlo odobravanje, ker se more le z zadovoljstvom sprejeti izme-

obema narodoma. Med našima dvema državama ni torej nastopila prav nobena sprememba, ki bi te odnose kakorkoli skalila. To bo dosedanje smernice naše zunanje politike le še bolj utrdilo. V tem se ujemajo tudi vsi inozemski komentarji našega obiska v Nemčiji, ki soglasno ugotavljajo, da bo naša država še nadalje ostala zvesta svoji politiki nevtralnosti in da sploh ne bo spremenila svojih temeljnih smernic. V interesu nadaljevanja te politike pa je bilo, da so si naši in nemški državniki izmenjali svoje misli glede na novi položaj, saj je od zadnjega neposrednega stika med njimi poteklo že precej časa. Trdno smo zato prepričani, da je novi stik pripomogel k še večji poglobitvi obstoječih odnosov.

njava misli, ki naj bi prinesla južno-vzhodnemu delu Evrope mir in boljše bodočnost. Beograjski dopisnik lista »Uj Nemzet« poroča, da posvečajo beograjski politični krogi veliko pozornost sestanku v Berghofu in da »poudarjajo glede na razgovore jugoslovenskih državnikov z zastopniki Nemčije mnogi tuji opazovalci pripravljenost jugoslovenske vlade, ohraniti še nadalje dosedanje politično smer jugoslovenske države«. Nadalje omenja list, da je bil sodeč po vseh znakih »do-« »žen načelni sporazum med Berlinom in Beogradom, ki ne bo prinesel nobene izpremembe v politični smeri Jugoslavije.« V istem duhu piše tudi večerni »Est«, ki poudarja, da »spremljajo vsi beograjski politični krogi razvoj položaja, da pa po splošnem mnenju ne bo prišlo po sestanku jugoslovenskih in nemških državnikov do nobene spremembe v jugoslovenski zunanji politiki.«

Kaj piše »Slov«

Sofija, 15. febr. p. Politični krogi in javnost v Bolgariji posvečajo obisku jugoslovenskih državnikov v Nemčiji posebno pozornost, vendar pa do sredi ni bilo v tisku in političnih krogih izraženih nobenih komentarjev. Le »Slov« je prineslo danes kratek komentar, ki pravi, da je glede na razvoj dogodkov obisk jugoslovenskih državnikov v Nemčiji eden izmed največjih političnih dogodkov. O vsebini razgovora med jugoslovenskimi in nemškimi državniki meni list, da so razpravljali o zgraditvi novega reda v jugovzhodni Evropi, pri katerih sodeluje Jugoslavija kot ena izmed najvažnejših držav v balkanskem delu Evrope.

Ponovno angleško svarilo Bolgariji

Sofija, 15. febr. br. (Reuter). Angleški poslanik v Sofiji je danes obiskal bolgarskega zunanjega ministra Popova in imel z njim dolga razgovora. V poučnih krogih zatrjujejo, da je angleški poslanik ponovno opozoril bolgarsko vlado na to, da bi smatrala Anglija vsako vkorakanje nemških čet na bolgarsko ozemlje za sovražno dejanje, za katerega bi morala nositi Bolgarija vse posledice.

Carigrad, 15. febr. j. (AFI). Turško časopisje se še zmerom obširno bavi s položajem na Balkanu in p-sveča največ pozornosti Bolgariji.

List »Sabah Postasi« izraža bojazen, da se je Bolgarija že odločila za zvezo z Nemčijo, vendar pa je dobila od Nemčije nasvet, da je treba sporazum o sodelovanju čim delj časa ohraniti tajen, da se s tem prepreči takojšnja intervencija Turčije. List zaključuje svoja razmišljanja z izjavo, da se Turčija vzdržuje sleherne napovedi o značaju svoje akcije v primeru, da bo Bolgarija pristala na trehod

Japonska in Amerika

Govor novega japonskega poslanika Nomure v nastopni avdienci in Rooseveltov odgovor

Washington, 15. febr. j. (Ass. Press.) Novi japonski poslanik v Washingtonu Nomura je bil včeraj sprejet pri predsedniku Rooseveltu, ki mu je izročil svoje akreditivne listine. V svojem nastopnem govoru je poslanik Nomura izrazil v prvi vrsti svoje veselje, da mu je bilo odločno delavno mesto v Washingtonu, ter da spet lahko vidi prezidenta Roosevelta, ki ga smatra za enega svojih najstarejših in najbližjih prijateljev. Zadnji razvoj odnosov med Japonsko in Zedinjenimi državami, je nato dejal Nomura, je na nesrečo take narave, da je na obeh straneh Thega oceana povzročil precejšnjo zaskrbljenost. Zaradi tega je zdaj bolj kot kdaj prej potrebno, da se doseže v medsebojnem stališču boljše razumevanje, da bi se s tem zavarovali interesi in dobroti obeh narodov, kar bi pripomoglo k utrditvi miru na Tihem oceanu ter tradicionalnega prijateljstva med Japonsko in Zedinjenimi državami. Nomura je dejal, da je trdno odločen doseči ta cilj ter da bo v tej smeri deloval z vsemi svojimi silami.

Predsednik Roosevelt je v svojem odgovoru naglasil, da so se odnosi med Zedinjenimi državami in Japonsko v nekih vprašanjih resnično razvijali na tak način, da vzbujajo skrb. Pozdravil je zagotovilo poslanika Nomure, da je pripravljen v interesu tradicionalnega prijateljstva med obema državama storiti vse, kar mu je mogoče, da bi prišlo med Zedinjenimi državami in Japonsko do boljšega medsebojnega razumevanja. Roosevelt je končal svoj odgovor z zagotovilo, da mu bo ameriška vlada pri izvrševanju njegove naloge vsak čas nudila svojo pomoč in podporo.

Rooseveltov zakon pred senatom

Washington, 15. febr. s. (Columbia B. S.) V ponedeljek se prične pred senatom debata o zakonskem osnutku za posojanje vojnega materiala. Pričakujejo, da bo senat razpravljal o zakonskem osnutku 10 do 14 dni. Opozicija namerava predložiti k zakonskemu osnutku dodatne predloge, ki naj bi preprečili posojanje ameriških voj-

niških čet. Z vsem poudarkom pa je treba reči edino le to, da bo Turčija storila svojo dolžnost.

Dimitrij Kusev naslednik Bagrjanova

Sofija, 15. febr. AA. S kr ukazom je bil za kmetijskega ministra postavljen bivši narodni poslanec Dimitar Kusev. Kusev je bil po močnik kmetijskega ministra v vladi Nikolaia Mušanova in je predsednik zveze bolgarskih vrtnarjev.

Drobiž iz Rumunije

Bukarešta, 15. febr. s. (Stefani) Angleški poslanik sir Reginald Hoare je v spremstvu belgijskega poslanika pri rumunski vladi ter 145 diplomatskih in konzularnih uradnikov prispeval davi v Konstanco. Vsi so se takoj vkrcali na turški parnik »Isimire«, ki je nato odplul proti Carigradu.

Švedska vlada je pristala na prošnjo rumunske vlade, da po prekinitvi angleško-rumunskih odnosov prevzame zaščito rumunskih interesov v Angliji. Prav tako pa je švedska vlada pristala, da prevzame zaščito holandskih interesov v Rumuniji.

New York, 15. febr. j. (Ass. Press.) Angleško ministrstvo za blokado je vneslo Rumunijo v seznam dežel, na katere se naša uredba o kontroli nad vojnimi tihotapstvom ter zakon o trgovini s sovražnimi deželami. Kakor je objavila angleška vlada se bo v bodoče smatrala Rumunija kot ozemlje, ki je pod sovražno okupacijo. Uredba o nadzorstvu nad vojnimi tihotapstvom stopi za Rumunijo v veljavo z današnjim dnem.

Bukarešta, 15. febr. AA. (DNB.) Sklep britanske vlade, da umakne svoje diplomatske predstavništvo v Rumunijo, ni povzročil nobenega novega položaja in zato ne more v nobenem primeru vplivati na politično stališče Rumunije. Rumunija si je v svesti pomena in vseh posledic svojega ravnanja in svojega pristopa k politiki osi. Geopolitični položaj države določa mesto Rumuniji ob strani velike Nemčije, katere politični in gospodarski vpliv ne prevladuje samo v Srednji Evropi, temveč tudi v gospodarskem življenju evropskega jugovzhoda. Evropski listi pripominjajo, da pristopa Rumunije k politiki Nemčije niso narekovali navadni računi, temveč je izraz prepričanja, da more samo najtesnejše sodelovanje z Nemčijo prinesiti do zdravega razvoja, kakršnega terjajo narodne koristi Rumunije. Rumunija bo tudi v bodoče hodila po poti, ki si jo je določila, in po kateri stopa voditelj države, kajti vse to je v korist najvišjih interesov države.

Bukarešta, 15. febr. s. (Ass. Press.) Po uradnih rumunskih podatkih je bilo v zvezi z nemirni železne garde v Bukarešti doslej aretiranih skupno 3478 oseb. 58 oseb je bilo v Bukarešti doslej zaradi teh nemirov obsojenih pred vojaškim sodiščem, in sicer dve na 20 let ječe, 21 na 5 do 15 let, 28 oseb pa na ječo do osem let.

Knoxov namestnik

Washington, 15. febr. AA. (DNB.) Predsednik Roosevelt je imenoval člana republikanske stranke Ralfa Barda za namestnika mornariškega ministra. Bard je po poklicu trgovec v Chicagu in dolgoletni prijatelj mornariškega ministra Knoxa. Bardov predhodnik Copton je odstopil kot namestnik mornariškega ministra iz zdravstvenih razlogov in sicer že v januarju.

Poziv tokijske vlade

Tokio, 15. febr. j. (Domei.) Informacijsko ministrstvo je preko vseh svojih konzularnih zastopstev v inozemstvu, preko časopisja, ter preko radijskih postaj s posebnim proglasom pozvalo vse japonske državljane v inozemstvu, naj se ne puste vznemirjati zaradi vesti o grožnji vojni nevarnosti med Japonsko in Zedinjenimi državami. Proglas ugotavlja, da je položaj med Japonsko in Zedinjenimi državami sicer resnično težak in daje povoda za delno zaskrbljenost, vendar nikakor ni take narave, da bi se moral položaj smatrati za tako brezupen, da ne bi bilo nobenega drugčnega izhoda, kakor vojna. Proglas poziva, da naj ostanejo vsi japonski državljani v inozemstvu na svojih mestih in normalno nadaljujejo svoje posle.

Canberra, 15. febr. s. (Reuter) Avstralski zunanji minister Frederic Steward je izjavil o avstralsko-japonskih odnosih: Napačno bi bilo, če se ne bi zavedali resnosti sedanjega položaja. Na nesrečo je res, da je nacija, s katero bi iz geografskih in drugih razlogov morali živeti v harmoniji, sklenila zvezo s sovražnikom. Ne da bi hotela Avstralijska opustiti svojo željo za miroljubno odnose z drugimi državami, pa mora vendarle obsojiti politiko napada in napadalcev, čeravno sama aktivno še ni zapletena v vojno.

Grki zopet napadajo

Italijani poročajo, da so odbili vse napade, Grki pa javljajo zavzetje zelo važnih italijanskih postojank

Rima, 15. febr. n. (Stefani). V današnjem 253. službenem vojnem poročilu beleži vrhovno poveljstvo italijanske vojske:

Na grški fronti so bili vsi poskusi sovražnika, da bi prodrli do naših postojank, odbiti sprčo odločne obrambe naših čet, ki so prizadevale sovražniku hude izgube.

V noči od 14. na 15. t. m. so naša letala bombardirala pristaniške naprave v La Valetti in letalsko oporišče v Mikabi na Malti.

Grška poročila

Atene, 15. febr. j. (A.R.). Kakor ugotavljajo v merodajnih atenskih vojaških krogih, je po uspešnem pripravljalnem delovanju grškega topništva ter grškega in angleškega letalstva, ki je trajalo ves dan v sredo in četrtek, prišla v petek na vsej dolžini albananskega bojišča grška pehota s silovitim napadom na italijanske postojanke. Pehotne akcije so zdaj v polnem razmahu na vseh treh glavnih frontnih odsekih. Kolikor je razvidno po prvih došlih rezultatih, so grške čete na vseh odsekih napredovale ter osvojile mestoma zelo važne italijanske postojanke. Posebno uspešno je prodiranje na severnem frontnem odseku pri vstopu v dolino Skumbe in na južnem frontnem odseku severno od Himare, do čim je na osrednjem frontnem odseku italijanski odpor še zmerom zelo močan.

Atene, 15. febr. n. (CBS). Nova grška ofenziva, ki traja danes že drugi dan, prihaja zmerom bolj do izraza in spravlja nasprotnika na vsej fronti v resen položaj. Grške čete stalno napadajo in so dosegle posebno na severnem sektorju ob gornjem potočju Skumbe že važne uspehe. Včeraj popoldne so zavzele vas Malino, ki so ji grški vojaški krogi že od vsega početka, odkar se je borba prenesla na drugo stran

planine Kamiye in na Ostrovico, prav poseben strateški pomen.

Danes so tukajšnji vojaški krogi izjavili, da je bilo v poslednjih 48 urah ujetih 7400 italijanskih vojakov in oficerjev.

Atene, 15. febr. n. (At. ag.). Grške ofenzivne operacije so se tudi v poslednjih 24 urah intenzivno razvijale vzdolž vse fronte, posebno pa na njenem osrednjem in severnem sektorju. Grške čete so v celih serijah napadov na nož ponoči in podnevi zavzele strateško zelo važne postojanke sedanje italijanske obrambne črte. Italijani so bili povsod že vrženi s svojih prednjih postojank, čeprav se branijo z veliko odločnostjo. Prav zaradi tega so bile izgube na obeh straneh dosegle zelo velike. Prav posebne izgube so bile Italijanom prizadejane včeraj popoldne in v pretekli noči na 6 točkah fronte, kjer je grško topništvo s strašnim ognjem pripravilo teren za grške napade. Število ujetnikov je ogromno in zmerom bolj narašča. Grki se polasčajo tudi velikih množin vojnega materiala in streliva, posebno močnejših, strojnica in brdskih topov.

Napori grških sil so se včeraj osredotočili na sektor severno od Klisure, kjer so že predvčeršnjim zavzeli vrsto novih višinskih postojank in prodrli dokaj proti severu ter tako obšli gorski greben, na katerega se je tam opirala doslej vsa italijanska obramba.

Na severnem odseku fronte prihaja grška pobuda zmerom bolj do izraza. Grške čete so v zadnjih 24 urah tam razvile dva vrhova v višini nad 2000 m. Borbe na nož so trajale tam včeraj popoldne ur. S prvega vrha je bil nasprotnik vržen proti večeru. Imel je ogromne izgube. Na drugem vrhu se je branil z veliko vztrajnostjo in je Grkom šele ponoči ob luninem

siju z nenadnim napadom uspelo polastiti se tudi te strateško nadvse važne postojanke.

Sodelovanje angleških letal v bojih

Atene, 15. febr. j. (Reuter). Vrhovno poveljstvo angleškega letalstva v Grčiji objavlja naslednje službeno poročilo o delavnosti angleškega letalstva na albanški fronti:

Angleški bombniki so v petek ves dan uspešno napadali italijanske čete na frontnem področju severno od Tepelenje. Veliko škodo so bombe zlasti povzročile na sovražnih topniških postojankah, dalje med kolonami motornih prevoznih sredstev in na vojaških zgradbah ter povzročile veliko zmedo med italijanskimi transporti na cesti med Bežimem in Glavo ter vasjo Kamšit. Tu so angleška letala tudi s strojnimi izstrelki iz nizke višine obstreljevala italijanske topniške postojanke. Druge skupine angleških bombnikov so v spremstvu borbenih letal delovale v tesni vzajemnosti z grško pehoto, ki so jo podpirale pri njenih akcijah. V četrtek so bili angleški bombniki zlasti delavni na področju pri Berat, kjer je prišlo do spopadov z italijanskimi lovci vrste »Machii 200«. Dve sovražni letali sta se goreči zrušili na tla. Dva angleška bombnika se nista vrnila na oporišče.

Atene, 15. febr. (SDA). Skupina italijanskih bombnikov je včeraj znova napadla Kreta. Letala so odrgla večino bomb na pusto ozemlje ob obali, nekaj bomb pa je treščilo med hiše v Arti. Italijani niso napravili nikake škode in niso povzročili tudi nobene žrtve.

Vojne operacije v Afriki

Borbe pri Kerenu v Eritreji, kjer so dobili Italijani ojačenja, se nadaljujejo — V Italijanski Somaliji so Angleži zasedli Chisimaio

Rima, 15. febr. n. (Stefani). Vrhovno poveljstvo italijanske vojske je objavilo dav 253. službeno vojno poročilo, v katerem pravi o borbah v Afriki:

V severni Afriki na bojišču na kopnem ni bilo nič posebnega. Naša letala so bombardirala sovražne motorizirane oddelke ter sovražne ladje ob obali. Bombniki nemškega letalskega zbora so izvedli vrsto napadov na sovražne čete, oklopne oddelke in avtomobilske kolone. Eno letalo se ni vrnilo na svoje oporišče.

O priliki letalskih napadov dne 12. in 13. t. m. sta bili nad Egejskim morjem sestreljeni dve sovražni letali.

V Vzhodni Afriki se je pritisk sovražnika na sektorju okrog Kerena zmanjšal. Pri odločevalnih operacijah je bilo po borbah dne 13. t. m. ugotovljeno, da so bile sovražniku prizadejane ogromne izgube. Zapolnjeno je bilo mnogo orožja in streliva.

V Spodnji Džubi se razvijajo hude borbe na področju pri Chisimaio. Skupine naših letal so tam uspešno bombardirale sovražne zbirajoče se čete. Skupina naših bombnikov je z bombami zadela sovražno križarko tipa »Kairos«. Drugo križarko, ki se je pojavila na morju pred Mogadiscium, so naši bombniki takoj pregnali.

Sovražna letala so napadla nekaj krajev v Eritreji. Skupno je bilo ubitih okrog 20 domačinov. Dve naši letali sta bili sestreljeni. Njuna pilota sta se rešila s padali.

Abesinski podkralj v Somaliji

Adis Abeba, 15. febr. n. (Stefani). Abesinski podkralj, vojvoda Aosta, je bil te dni na inspekciji v Mogadiscium in Chisimaio v Somaliji. Imel je bil razgovor tudi z zastopniki civilnih oblasti. Sročil se je z letalom vrnil v Adis Abebo.

Angleška poročila

Kairo, 15. febr. s. (Reuter). Poveljstvo angleške vojske na Bliznjem Vzhodu javlja v svojem današnjem službenem poročilu:

Libijska: V bitki južno od Bengazija smo uplenili 103 poljske topove, 2 težka protiletalska in 20 lahkih protiletalskih topov. Ujetniki in vojni material še niso prešteti.

Eritreja: Kolona, ki prodira od severa proti Kerenu, zadovoljivo napreduje. V ozemlju pri Kerenu samem se pritisk naše vojske veča, čeravno je sovražnik nobil ojačenja.

Abesinija: V območju Modrega Nila so sušanske čete zavzele Kvesan. Južnozapadno od Azoze je bil nekaj sovražnih oddelkov presenečen in napaden ter je utrpel mnogo žrtve. (Kvesan je vas, ki leži 25 km od sušanske meje).

Italijanska Somalija: Potem ko je bil v torek zavzet Amadi, so južnoafriške čete zavzele važno italijansko luko Chisimaio (Kismaju). V tem sektorju je bilo zajetih več topov in oklopnih vozil ter mnogo ujetnikov. V pristanišču smo našli eno trgovsko ladjo, ki jo je sovražnik sam popeljal, in tri poškodovane ladje, ki pa se še drže na vodi. Bencinske zaloge v pristanišču so v plamenih. Naše uspešne operacije so bile izvedene v najožjem sodelovanju z angleško vojno mornarico in južnoafriškim letalstvom.

Nairobi, 15. febr. s. (Reuter). Današnje vojno poročilo poveljstva angleške vojske v Keniji javlja:

Južnoafriško letalstvo je v četrtek izvedlo zelo močan napad na Bardero v Somaliji. Več upravnih poslopij je bilo direktno zadetih od bomb. Pri Keriju so bile poškodovane vodovodne naprave. Ob abesinski meji v delti reke Omo so bili bombardirani oddelki sovražne vojske. Opaženo je bilo, da so požari, ki so bili povzročeni v napadih prejšnjega dne, še goreli. Operacije kopne vojske se nadaljujejo po načrtu.

Kairo, 15. febr. s. (Reuter). Poveljstvo angleškega letalstva na Bliznjem vzhodu javlja v svojem današnjem službenem poročilu:

V četrtek ponoči so težki angleški bombniki izvedli nove napade na sovražna letališča na Dodekanesu. V zalivu Midi je bilo na tleh uničeno eno sovražno letalo tipa Fiat. V Catavii so bombe direktno zadale več zgradb, ki so se zrušile. V Calatu so bombe zadale med zgradbe in razpršena letala na letališču.

Iste noči so letala vojne mornarice na srednjem delu Sredozemskega morja napadle skupino štirih sovražnih trgovinskih ladij, ki sta jih spremljala dva rušila. Ena izmed bomb je direktno zadla neko trgovinsko ladjo, ki se je potopila.

V Eritreji so angleška letala zopet izvedla več operacij v podporo kopne vojske.

Več postojank sovražnega topništva ob železniški progi pri Kerenu je bilo direktno zadetih. V Zuli in Amari sta bili napadeni sovražni letališči s strupenimi ognjem. Nad Asmaro je prišlo do letalske bitke med angleškimi in italijanskimi lovci. Dve sovražni letali sta bili sestreljeni.

V Abesiniji so v četrtek ponoči angleška letala napadla vojaško taborišče v Danghelli.

Sovražna letala so v četrtek ponoči bombardirala Malto. Pri tem je bilo povzročeno nekaj materialne škode na bolnišnici. Trije bolniki so bili ubiti, šest ranjenih. Naprava angleškega vojaškega letalstva niso bila poškodovana in tudi med osebami ni bilo žrtve.

Z vseh teh operacij pogrešajo eno angleško letalo.

Spet množestveni napadi na angleško otočje

Nemški letalski napadi v noči na soboto so imeli značaj obnovljene ofenzive

London, 15. febr. j. (Ass. Press.). Nemški letalski napadi na angleško otočje so imeli preteklo noč spet značaj obnovljene ofenzive. Dasi prav službeno poročilo letalskega ministrstva, da napadi niso bili posebno velikega obsega, se je vendar po naknadno došlih poročilih ugotovilo, da je bil zlasti letalski napad v jugovzhodni Angliji po svoji silovitosti zelo sličen velikim letalskim napadom v lanskem septembru. Jugovzhodno angleško obalo so ponovno preletele zelo močne skupine nemških bombnikov, ki pa so jih angleška lovka letala po hudih borbah vedno zavrnila, tako da se prodor na tem mestu ni posrečil.

Na London so nemška letala izvršila prvi napad že zgodaj zvečer, nakar so se napadi ponavljali v zaporednih valovih skoraj do polnoči. Na London je bilo vrženo veliko število zažigalnih in rušilnih bomb škoda na stanovanjskih in trgovskih poslopjih je precejšnja in tudi človeških žrtve je dokaj več nego je znašalo povprečje v zadnjem času. Zaradi brezhibno delujoče gasilske službe to pot v Londonu niso izbruhnili večji požari.

Obalni pas v vzhodni Angliji so nemška letala preletela na več mestih, vendar ni bil nikjer izvršen kak večji napad. Ponovno so nemški bombniki obiskali tudi Glasgow, vendar bombe, ki so bile vržene na mestnem področju, niso povzročile večje škode. Zapadni del Anglije so preteklo noč preletela še posamična letala in ni poročil, da bi bila povzročena znatnejša škoda.

Nemško službeno vojno poročilo

Berlin, 15. febr. n. (DNB). Današnje službeno vojno poročilo vrhovnega poveljstva nemške vojske se glasi:

Nad jugovzhodno obalo Anglije so lovka letala včeraj sestrelila 9 angleških letal tipa »Spitfire«. Ob nizozemski obali je bilo sestreljeno eno sovražno bojno letalo.

V Cirenafki so skupine nemških bojnih letal napadle sovražne kolone avtomobilov in oklopnih vozov. Nekaj izmed njih se je vnelo. Nemška bojna letala so z bombami razdeljala vrsto vojaških naprav v Bengaziju in napravila veliko škodo tudi v angleškem oporišču v El Agaili.

Večje skupine bojnih letal so v pretekli noči bombardirale industrijske naprave v Londonu ter vrsto letališč. Bombe težkega in najtežjega kalibra so povzročile večje požare in eksplozije.

Sovražni bombniki so v noči na 15. fe-

bruar odvrgli vrsto eksplozivnih in zažigalnih bomb, posebno na neko mesto v zapadni Angliji. Nekaj civilistov je bilo ubitih in ranjenih. V ostalem so bila znatno poškodovana poslopja v stanovanjskih okrajih.

Eno nemško letalo se ni vrnilo na svoje oporišče.

Berlin, 15. febr. n. (DNB). Dodatno k današnjemu službenemu vojnemu poročilu se je izvedelo, da so nemški bombniki v pretekli noči silovito bombardirali objekte vojne industrije v Londonu ter ladje jedneice ob Temzi. Nemška letala so se tokrat spet poslužila tudi bomb najtežjega kalibra. Na področju Londona je nastalo več ogromnih požarov. Poleg številnih letališč so bile v pretekli noči bombardirane tudi naprave cele vrste pritašiš v južni in jugovzhodni Angliji. Skupine nemških letal so se pojavile na jugovzhodni predeli osrednje Anglije, v severozapadnih delih države in nad severnovzhodno Škotsko. Druga letala so včeraj znova minirala cela področja angleške obale.

Podvigi angleških letal

London, 15. febr. s. (Reuter). Letalsko ministrstvo javlja:

Včeraj podnevi je več bombnikov vojnega letalstva napadlo doko v Calaisu in Den Helderu. Ugotovljeni so bili zadetki na pristaniške naprave in zapornice v Den Helderu. Prav tako so bombe direktno zadale neko vojaško tovorno ladjo v luki.

Letala obalnega poveljstva tipa Blenheim so napadla neko 1500 tonsko sovražno petrolejsko ladjo v bližini norveške obale pri Bergenu. Več bomb je zadelo ladjo, ki je prišla goreti. Nobenega angleškega letala s teh operacij ne pogrešajo.

Preteklo noč so letala bombnega poveljstva napadla industrijske objekte v Porurju in sovražna letališča v severozapadni Nemčiji ter na Nizozemskem. V Gelsenkirchenu so bile vržene bombe na ozemlje, kjer se nahajajo čistilnice petroleja ter so bili povzročeni požari. Prav tako je bilo napadeno rečno pristanišče Duisburg—Ruhrort ter objekti v bližini. Napad je bil uspešen in so bili povzročeni požari. Z vseh teh operacij pogrešajo samo eno angleško letalo.

Letala obalnega poveljstva so ponoči napadla doko v Ostendu, ne da bi utrpela sama izgubo.

Ali so pljučne bolezni ozdravljive?

To nad vse važno vprašanje zanima očito vse, ki trpe na astmi, katarju pljučnih vrhov, zastarelem kašlju, zaslednosti, dolgotrajni hripavosti in hripi, a domlej še niso našli zdravlila. Vsi taki bolniki dobe pri nas

POPOLNOMA BREZPLAČNO KNJIGO S SLIKAMI

izpod peresa gosp. dr. med. Guttmanna. — Treba je pisati samo karto (frankirano s 2 din.) s točnim naslovom na:

PUHLMANN & Co., Berlin 614, Müggelstrasse Nr. 25-25a.

Odobreno od min. soc. pol. sanitetko oddeljenje S. br. 2416 od 12. XII. 1936

Drugi dan v Ga-Pa

Tri nemške zmage

V smuku so včeraj vsa prva mesta zasedli domačini in tudi v klasični kombinaciji je postal prvak njihov Gustl Berauer

br—Ga-Pa, 15. februarja

Današnji drugi dan tekmovalanj v okviru mednarodnega zimskosportnega tedna je princel sel zopet pester spored, in sicer dopoldne smuk za ženske in moške, popoldne pa na mali olimpijski skakalnici skoke za kombinacijo.

Kot prve so danes startale ženske na standardni olimpijski progi za smuk s sedla Kreuzacka z višinsko razliko okrog 900 m. Med tekmovalkami so bile v večini domačinke, predvsem mnogo dobrega naraščaja, največ pozornosti pa je vladalo za start Italijanke Seghi, ki je v Cortini v slalomu zmagala nad tolikokratno svetovno in olimpijsko prvakinja Christl Cranz. Tu danes se je dvoboj končal v korist Cranzove, ker je Seghijeva zaostala za nad 6 sekund, pa vendar prva ni mogla obdržati prvega mesta. Novi nemški prvakinja sta postali z enakim časom 3:55 Rosemarie Proxauf in Hilda Dollescheil, na tretje mesto pa je prišla Christl Cranz s 3:57.1. Tu di četrto in peto mesto sta zasedli domačinki Resch in Gödl s časoma 4:00.4 odn. 4:00.6.

V moškem smuku so bili spet v konkurenco vsi znani mednarodni smukači iz Cortine, med katerimi se je razvila ponovna ogorčena borba za zmago. Nemci, ki so to pot nastopili na domačih, dobro znanih terenih, so imeli seveda veliko prednost pred gosti, ki se je nazadnje tudi pokazala v rezultatih. Pri tem pa se je zgodilo, da je novi svetovni prvak Jennewein moral prvo mesto prepušiti svojemu rojaku Albertu Pfeiferju, ki je s časom 4:03.8 postal nemški prvak v smuku. Drugi je bil Jennewein s 4:04.1, tretji pa Rudi Cranz s samo za dve desetinki sekunde slabšim časom. Še naslednja tri mesta so prav tako pripadla Nemcem.

Popoldne ob 15. so bili v smuškem stadionu v navzočnosti nekaj tisoč gledalcev skoki za konkurenco v kombinaciji. V prvi seriji je dosegel najdaljši skok Finca Murama (54 m); odlično sta se držala še oba Nemca Gstrein in Meergans s 53 m, med tem ko je favorit Gustl Berauer mirno in previdno dosegel znanko 50 m. V drugi seriji je bila vsa pozornost obrnjena na Be-

rauerja, ki je podaljšal skok za 3 m in si tako sigurno priboril naslov nemškega prvaka v klasični kombinaciji. S krasnim skokom na 55 m se je prerinil še tretji Nemec Meergans na častno tretje mesto, potem šele sta se plastrala prva dva Finca Nikunen in Murama.

Tekmovanje se bo nadaljevalo jutri s slalomom za moške in ženske v dopoldanskih urah, popoldne ob 14. pa bo na velik olimpijski skakalnici tekma v samostojnih skokih, v kateri bodo med elito smuških skakačev nastopili tudi trije Jugoslovenci, prvak Klančnik Karel ter Novšak in Pribošek.

Nekaj o naših

o—Ga-Pa, 15. febr.

Medtem ko v današnji ženski konkurenci v smuku med 16 tekmovalkami razen Nemk in Italijank skoraj ni bilo omebe vredne udeležbe od drugih, je v moškem smuku tekmovala dolga vrsta smukačev iz drugih držav, vendar se niso mogli posebno uveljaviti. Prvi tujec je prišel na osmo mesto, in sicer norveški trener Soerensen s časom 4:19.9, prvi Italijan Marcelin pa je s 4:16.4 zasedel šele 11. mesto.

Od Jugoslovenov je bil najboljši Bertoncelj, ki je potreboval za progo 4:43.2, nadelec za njim pa je bil Lukanc s 4:45, do čim je zvan s 5:05 zaostal še nekoliko dlje. Najmočnejši moč dr. Helma so Jugoslovenci izgubili že pri treningu, kjer si je zlomil nogo.

Pri popoldanskih skokih za kombinacijo, ki je prinesla tri najboljša mesta Nemcem, je bil med Jugoslovenci — kakor v včerajšnjem teku — na voljši Tone Razinger, ki je postavil dva dolga skoka na 44 in 45 m, vendar je težko verjetno, da bo v skupni oceni obdržal svoje deveto mesto, ki ga je zasedel po včerajšnjem teku. Slabše je skakal Klančnik Gregor, ki je prišel samo na 39 in 41 m.

Včeraj popoldne so bili na velik skakalnici skoki za trening, pri katerih je dosegel največjo daljavo Weiler s 79 m. Bivši svetovni prvak Bradl je prišel na 77 m, velika večina znanih nemških skakačev pa je beležila znamke okrog 75 m.

Padalci v južni Italiji

Bern, 15. febr. n. (SDA). Splošno pozornost je v vseh angleških krogih pa tudi družod vzbudila vest, ki jo je včeraj prvo objavilo vrhovno poveljstvo italijanske vojske, da so oddelki angleških padalcev z letal pristali v južni Italiji pri pokrajini Lukanski Kalabriji. Italijani ki službeni komunikacije je zabeležil, da je prišlo med padalci in italijansko varnostno porstovoljsko organizacijo do spopadov, v katerih sta bila dva Italijana ubita, padalci pa končno ujeti. Padalci so prišli v Italijo v noči na torek od 21.30 do 1. ponoči.

Iz italijanskih virov so se o tej akciji zvedele naslednje podrobnosti: Skupina padalcev, v kateri je bilo 20 vojakov pod poveljstvom nekakega angleškega kapetana, se je po pristanku zatekla v neki gozdič pri Conzu v Kalabriji, kjer se je takoj utrdila. Njena naloga je bila razdeljati prometne in vodovodne naprave v okolici Salerna, tako da bi se zavestila industrijska proizvodnja na tem področju. Fašistični miličniki in kmetje so p. dalec opazili in jih v gozdiču takoj obkolili. Med njimi je prišlo do spopada, v katerem sta bila ubita en miličnik in en član fašistične organizacije v Conzu. Na pomoč so prihiteli karabinerji in drugi miličniki, ki so proti jutru padalce ujeli. Pri njih so našli avtomatske pištole in streljnice, peklenke stroje in ročne granate.

V Londonu so bili vojaški krogi g. d. e. te akcije vse do danes rezervirani. Se včeraj so v nekkih krogih demantirali italijanske vesti, danes ko se akcija očito smatra že za zaključeno, pa je bilo objavljeno naslednje službeno poročilo angleškega letalskega ministrstva:

»Pred kratkim je nekaj manjših skupin angleških vojakov v radikalnih opre-mah pristalo v južni Italiji. Imeli so nalogo, da porušijo določene objekte in naprave, ki služijo obratu v nekaterih južnih italijanskih lukah. Zaenkrat še ni mogoče podati nikakega zaključnega poročila o akcijah teh padalskih skupin. Nekaj angleških vojakov se ni vrnilo na svoje izhodišče.»

V poučenih krogih v Londonu pripominjajo k temu, da se je glede na to poročilo morala akcija deloma p. srediti. Obenem menijo, da je nekaj angleških padalcev še prostih in na delu v smislu dobljenih naročil.

New York, 15. febr. s. (Reuter). Poročevalec »New York Times« v Rimu opozarja, da Italijansko službeno poročilo o nastopu angleških padalcev v južni Italiji ne pravi izrecno, da padalci niso ujetili ali izvršili svoje naloge. Iz tega sklepa poročevalec, da je nekaterim padalcem uspelo izvršiti dana povelja, preden so bili zajeti.

Možnost vdora v Anglijo

London, 15. febr. s. (Reuter). V nekem govoru je izjavil danes minister Attlee, da se mora Anglija pripraviti na možnost plin-skih napadov ter na možnost vdora sovražne vojske. Angleži morajo biti pripravljeni, da se vsaki nevarnosti postavijo po robu.

Notranji minister Morrison je izjavil v nekem govoru, da nevarnost nočnih letal-

skih napadov še ni odstranjena in da Nemčija in Anglija tekmuje, katera bo prva našla orožje proti nočnim napadom. Tako orožje bo treba najti in nove napade bo treba junako prenašati, kajti druga možnost bi bila samo kapitulacija, na katero pa nihče ne misli.

Član vojne kabinete Greenwood je govoril o angleških ciljih po vojni. Dejal je, da bo v Angliji sami treba preurediti industrijsko produkcijo, zgraditi porušene zgradbe, obnoviti šolstvo in poljedelstvo. Prav tako bo treba delati za obnovo Evrope. Evropski narodi, ki so pod nemško oblastjo, vedo, da je Anglija njihova prijateljica in prav zato bodo morali Nemci poskusiti vdor v Anglijo.

Poslanec Lee-Smith je izjavil v nekem govoru, da je prihodnjih 15 mesecev skrajni rok, ko bodo morali Nemci udariti na Anglijo. Sredi prihodnjega leta bo namreč angleška blokada Nemčije zavzela odločilni obseg. Dotlej bodo tudi Zedinjene države s svojimi dobavami letal, topov in granat povzročile, da bo Anglija razpolagala z večjo množino vojnega materiala nego Nemčija. Zato morajo Nemci poskusiti, da dotlej s pomočjo vdora v Anglijo zmagajo. Edina druga možnost, ki bi Nemčiji še preostala, bi bilo popolno gospodstvo nad Evropo in Bliznjem vzhodom. Ta možnost pa je izgubila na vrednosti, odkar je vsaka nevarnost za Egipt odstranjena.

Zadušnica za obletnico smrti Ljube Davidoviča

Beograd, 15. febr. p. V Beogradu ter v mnogih drugih mestih naše države so bile danes spominke proslave Ljube Davidoviča za obletnico njegove smrti. Glavni odbor demokratske stranke je priredil zadušnico v cerkvi sv. Save, ki so ji prisostvovali poleg rodbine pokojnega Davidoviča vsi člani glavnega odbora demokratske stranke s predsednikom Milanom Grolom na čelu ter mnogi politiki iz drugih strank. JNS so zastopali Peter Zivković, Bogoljub Jevtić, Jovo Banjanin in drugi. SDS minister za socialno politiko dr. Budisavljević in predsednik izvršnega odbora senator Večeslav Vilder, radikale Miša Trifunović, Andra Radojević in Boža Maksimović, socialisti Živko Topalović, navzoči pa so bili tudi drugi ugledni politiki. Službo božjo je imel episkop Arsenije.

Sokolska proslava Karadjordjeve vstaje

Beograd, 15. febr. AA. Dopoldne je Sokol X v Beogradu priredil svečano spominke proslavo Karadjordjeva in ostalih junakov iz prve srbske vstaje kot spomin na dan, ko je bila na svečnico 1. 1804 proglašena vstaja in je bil Karadjordje izvoljen za vodnika. Pri svečanosti so bili navzoči odposlanec Nj. Vel. kralja kapitan Dragotin Zerjav, poveljnik Beograda armijske general Milorad Petrović, odposlanec ministra za telesno vzgojo dr. Stevanović in drugi. Navzoči so bili tudi številni delegati patriotskih društev in veliko število diakov osnovnih šol v Vozdovu. Ob zaključku je prota Bratuljević imel prireden govor, v katerem je opozoril na pomen prve vstaje ter želel Karadjordjeva in njegovih sodelavcev pri ustvarjanju Srbije in Jugoslavije.

NA SKUPNO DELO!

Dne 25. januarja 1941 so se vidnejši politični delavci iz različnih naprednih političnih skupin v Sloveniji sporazumeli o skupnem programu na slovensko javnost. Ta program je bil najprej objavljen v januarjski številki kulturne in socialne revije »Misel in delo« in se glasi:

Veliki dogodki v svetu postavljajo tudi naš narod in našo državo pred hude preizkušnje. Na prelomu med dvema dobama se pripravljamo v svetu nov, pravičnejši red.

Ta red novega življenja med narodi in posamezniki mora biti osnovan le na večini naravnih zakonih enake pravice in svobode za vse ter na vzajemnih dolžnostih in skupnih nalogah človeštva. Uveljaviti se mora in sme samo po prostovoljnem pristanku vseh. Zato mora biti vsak narod polnopravni in enakopraven član mednarodnega in notranjega reda.

K temu zgodovinskemu poslanstvu je polnopravni naš narod. Vloga naše države in slovenskega naroda bo pri tem takšna, kakršno si bomo sami priborili. Zato moramo biti notranje trdno povezani in duhovno strnjeni ter pripravljeni na skrajne žrtve. Zbrati moramo vse narodne sile, da utrdimo splošno narodno tvornost in odpornost.

Po nebrzdanem strankarskem življenju zavrnemo demokratično načelo, da izvira vsa oblast od naroda, moramo obnoviti. Demokracija pa bo resnična le, ako jo bomo postavili na trdno socialno in gospodarsko podlago.

Socialne odnose je treba preosnovati tako, da bo delo osnovna družbena vrednota. Na tem temelju mora biti vzgajen socialni red, v katerem bodo delovni sloji vzajemno upravljali družbo, nje organizacijo in gospodarstvo. Samo tako bodo našli kmet, delavec in izobraženec kot vsak delovni človek pravično mesto v družbi in možnost dostojnega življenja. Nujno potrebne socialne reforme morajo biti namenjene predvsem malemu človeku, tako ročnemu kakor umskemu delavcu. Po značaju našega naroda mora postati naša vas činitelj javnega življenja.

Vse gnočne dobrine morajo služiti le občinam in narodnim koristim in nikdar več oblasti človeka nad človekom. Gospodarstvo, katerega gibalno je bilo doslej le dobitek posameznika, se mora umakniti načrtnemu gospodarstvu in skupni skupnosti. Zadržana misel se bo mogla pri tem s pridom uporabiti kot tvorna osnova.

Prepričani smo, da zornika enaka spoznanja tudi med Hrvati in Srbi. Skupna neugnanja želja po pravem napredku nas bo še tesneje združila v usodni povezanosti, ki je naravni temelj naše Jugoslavije kot narodne države. Samo ona nam jamči naš obstoj. Notranje trdnost in duhovno strnjena bo ne-

razrušljiva in nepremagljiva — varno zavetje enakopravnega obstoja in razvoja vseh Slovencev, Hrvatov in Srbov. Prav zato želimo, da bi bil sporazum z dne 26. avgusta 1939 srečen začetek končne ureditve naših notranjih razmer.

Delo na vsem tem čaka zlasti mlajši rod. Naloga mladine je, da vnaša v splošni narodni razvoj nove poglede in novo delo za ureditev družbe. Na njej leži teža visokega poslanstva in zgodovinskih odločitev v očitnih smereh, saj bo morala polagati račun o svojem delu tudi bodočim rodovom.

V prepričanju, da je le v slogi moč, smo spoznali, da se moramo nemudoma lotiti skupnega dela v vseh vprašanih, ki zadevajo našo narodno in državno skupnost. Zato smo se odločili, da bomo v vsem, kar nas drži, v trajnem vzajemnem stiku, po skupnih razpravah in posvetovanjih iskali pravih rešitev, da jih enotno zastopamo in izvajamo ter tako gradimo našo delovno skupnost.

To sodelovanje je pot k trdnosti strnjivosti in povezanosti vseh resnično naprednih sil. Zato pozivamo prav vse, ki so enakih misli, da nam pri tem skupnem delu pomagajo.

Dne 11. februarja 1941 so ta program na širšem sestanku podpisali:

Miha Ferčec, kmetijski sin, Zastop pri Bledu;

Milan Goršek, odv. pripravnik, Sv. Lenart v Slov. gorah;

Stanko Iljač, kmetijski sin, Bizeljsko pri Brežicah;

Ivan Jenko, strugar, Ljubljana;

dr. France Kovič, pravni referent OUZD, Ljubljana;

dr. Janko Kosti, uradnik Pokojniškega zavoda, Ljubljana;

Ivan Kronovšek, kmetijski sin, Orla vas pri Braslovcah;

Ivan Mihelič, elektrotehnik, Ljubljana;

Alfonz Pipan, akademik, Ljubljana;

Jože Praznik, čevljarški mojster, Ljubljana;

dr. Boris Puc, odvetnik, Ljubljana;

inž. Jože Rus, zasebni uradnik, Ljubljana;

Jakob Šile, kmetijski sin, Grahovo pri Cerklji;

dr. Vladimir Šuklje, odvetnik, Ljubljana;

Joško Tomažič, kmet, Sv. Božena pri Središču;

Andrej Uršič, zasebni uradnik, Ljubljana;

Stane Vahnja, uradnik OUZD, Ljubljana;

Vili Vlahovič, grafičar, Ljubljana;

dr. Branko Vrčon, novinar, Ljubljana.

MARTIN KOJC

sprejema nove stranke samo od 17. do 18. ali po pismenem dogovoru. Hotel Metropol, Ljubljana

Francoski glas o Slovanih

»Temp« je nedavno priobčil članek Alberta Musseta, ki obravnava odnose med slovanskimi narodi ter v dokaj neugodni luči slika njihovo bodočnost na osnovi temne današnjice. Pisec je po vsem videzu nadpovprečen poznavalec slovanskih problemov med Francozi, vendar vsebuje njegov spis mnogo netačnosti, pred vsem pa čituje globoko nepoznanje razvoja politike slovanskih narodov. Napisan je morda tudi v nameri, da pripíše vso odgovornost za sedanjo usodo severno-slovanskih narodov njim samim, kakor da zapad pri tem ni imel nikakršne vloge in deleža. Kljub temu članek ni brez zanimivosti, zato ga prebrujemo v daljšem izvlečku.

Na jugu baltičke meje se Sovjetska Rusija stika z različnimi slovanskimi narodi, ki so podrejeni tuji vrhovni oblasti. Ti narodi so Poljaki, Ukrajinci in Galicijci in Slovaki v Podkarpatski Rusiji. Je pred vsem velika zemljepisna in narodopisna gnota, ki privlači nase narode, bivajoče v njenem sosedstvu od Baltika do Črnega morja. Pred približno enim stoletjem se je moskovski vpliv očitaval na evropskem vzhodu na dva načina: prvi je bil fizičen in neposreden, drugi pa ideološki. Rusija pa je ta vpliv podvojila s psihološko in socialno propagando. Eno od teh sredstev je bilo v letih 1840 do 1914 slovofilstvo, drugo pa je od 1917. dalje komunizem. Slovofilizem je zapad imenoval z izrazom panslavizem.

Toda oni Slovani, ki so danes sosedje Sovjetske Rusije, niso nikoli spadali v sklop slovanske vzajemnosti, kakor jo je pojmovala carska Rusija. Razen nekkih krogov zgodovinarjev, pesnikov in filologov je carska država smatrala za svoje brate samo pravoslavne Slovence, predvsem avstrijsko Ukrajino in Balkan. Če so smatrali v Petrogradu za nepopravljive demokrate, kar pa se tiče Poljakov, so veljali za skrivne, toda nepopravljive sovražnike ruskega carstva. Ruska vrhovna oblast na Poljskem, čeprav jo je izvajal plemenski sorodni živelj, je ostavila v čustvovanju poljskega naroda mučnejše spomine nego današka politika, znana pod imenom avstro-polonizem. V Avstriji so v ostalem protislovansko politiko čisto izvajali ravno Slovani: Goluchowski, Bilinski, Dumba, Tarnowski in mnogi drugi.

Slovanska vzajemnost se je prav lahko ocenila v teku zadnjih let. Poljska je pri pomogla k raztrganju Češkoslovaške, Rusija pa je omogočila četrti delitev Poljske. Niti plemensko sorodstvo niti občutek skupne nevarnosti nista mogla krotiti popolepa po osvojitvi sosednjega ozemlja. Danes se največja slovanska država Sovjetska Rusija stika z Nemčijo preko ogromnega prostora Poljske in Ukrajine. Rusija je končno vendarle zasedla zapadno Ukrajino, kakor je ona vedno imenovala vzhodni del Galicije. Na zapadu so mnogi časa verjeli, da si bo Nemčija prisvojila Ukrajino, treba pa je vedeti, da besede Ukrajine v Hitlerjevem delu »Mein Kampf« ni še več. Hitler je celo odklonil ponudbo Rusinov, ki so se hoteli zateči pod njegovo pokroviteljstvo. Vse to kaže, da je Nemčija prepričana, da ima večje koristi od popolnega sporazuma z Rusijo nego bi ga imela od osvojitve te Ukrajine, ki je Ukrajina samo po imenu.

V dolžini 60 km se sovjetska meja stika tudi s Slovaško, nato pa gre po grebenih pogorja ter ostavlja Podkarpatsko Rusijo v Madžarski oblasti. Slovaki so bili dolgo najbolj zapostavljeni slovanski narod. Vendar je iz njihove srede najprej izšla zah-

teva po slovanski vzajemnosti in eden izmed slovanskih sinov Jan Kollar, pesnik, postal tvorec romantičnega slovstva. Po zedinjenju s Čehi se je verovalo, da bodo Slovaki našli izhod iz svojega težkega položaja. Toda prepričali smo Prago in Bratislavo so zelo znatno oslabil mednarodni položaj Češkoslovaške ravno v najkritičnejšem času.

Svetovna vojna je osvobodila slovanske narode, toda slovanski svet je bil tako poln nesporazumov, ki so bili nacionalnega ali mednarodnega značaja, da so ti nesporazumi samo pospešili tok razvoja, ki smo mu bili priče. Narodno zavest so pri posameznih slovanskih narodih izločevala pokolenja domoljubov in mislecev, toda narodni niso takoj pogodili političnega smisla, da bi bili kos dolžnostim, ki jim jih je nalagala novi položaj, ko so bili povzdignjeni v čin samostojnih držav. To je slika današnje drame, ki nam pravi, da bi bil nauk brez koristi, ako bi hoteli tudi jutrišnjo Evropo obnoviti po večerajšnjem vzorcu.

Kar se tiče Podkarpatske Rusije, ki je takisto sosedna Sovjetske zveze, je to dežela legend in predsodkov ter je naseljena z uničljivimi Slovani. Pogodbe, ki so jo združile s Češkoslovaško na temelju slovanskega sorodstva, so bile samo manifestacija panslavizma, ki si ga je dovolila zapadna diplomacija. Evropa je sploh vedno ustvarjala ovire, da bi se Rusi ne dokopali na Karpate. Zdaj so tam in zemljepisno ima to dejstvo svoj pomen. Politično to ni velikega pomena, ker narodnosti, preko katerih naj bi se širil ruski vpliv proti zapadu, ne čutijo plemenske vzajemnosti. Za tem narodnostni pa prebiva najnepopravljivejši narod Evrope: Madžari.

Nemško-sovjetski odnosi so izven krize, ki razdvaja slovanske množice na vzhodu Evrope. V teh množicah ni opaziti niti najmanjšega znaka, da bi hoteli imeti skup no usodo. Ni niti misliti na spopad ali na sporazum Moskve in Berlina, ki bi imel za seboj enodušno misel teh slovanskih množic. Za vsak slovanski narod se postavlja čisto poseben problem. Za Poljske vzpostava njihove državne samostojnosti, za Slovaške njihova privrženost h katoličanstvu, za Rusine pa komaj varnost njihovega obstoja ter povziranje njihove življenjske ravni. Z ozirom na različne težnje in reakcije slovanske aglomeracije v tem delu Evrope ne predstavlja niti neprehodne pregrade za Nemčijo, niti močnega udarnega elementa za Rusijo.

Kar se tiče balkanskih Slovanov, je problem čisto drugačen. Toda to se ne tiče srednje in vzhodne Evrope. Dolžnost tistih, ki poznajo slovanski svet, je, da točno precizirajo stvari ter da razbijejo znane razširjene predsodke, ki vladajo v Franciji in v ostalem inozemstvu. Tu je treba samo omeniti, da se morajo v preteklosti največji uspehi Rusije pripisati utvaram Evrope o njenih ciljih in njenih sredstvih.

Admiral Darlan

Imenovanje admiral Darlana za zunanjo ministra nezasedene Francije, se bolj pa njegova designacija za naslednika šefa države v primeru, da bi bilo staremu častitljivemu maršalu Petainu onemogočeno izvrševanje vladarskih dolžnosti, pomeni občuten poraz Lavalovega prizadevanja. Nameravani triumvirat, v katerem bi imel Laval mesto, ki ga je sedaj zasedel Darlan, se je razblinil in vse kaže, da je francoska javnost zelo zadovoljna s takim razpletom dogodkov. Maršal Petain in admiral Darlan sta namreč dve osebnosti visoke avtoritete in spoštovanja, ki jima ga poklanja zasedena in nezasedena Francija. Narod vidi v obeh možeh simbol nedeljivosti države in jamstvo, da bosta v sedanjem kočljivem položaju napela vse sile, da izbjeta za Francijo toliko ugodnosti, kolikor se le da. Za admiralom Darlanom stoji poleg tega še vse francosko vojno brodogradnjo, ki je nedotaknjeno in tvori zato izredno važen faktor v razvoju politike najbližje bodočnosti.

Oba francoska voditelja stojita trdno na določilih premirja z Nemčijo in zanimivo je, da so se ta določila, ki so okrnila Francijo na vseh straneh, nenadoma izkazala za krepko utrdbo in oporo današnje državne politike. Nemčiji, ki je poražena diktirala pogoje premirja in jih je slednji moral vzeti na znanje v celoti, se nenkrat zdi, da v svojih zahtevah ni šla dovolj daleč, ko je pustila francosko vojno brodogradnjo skoraj nedotaknjeno. Iznenada se je položaj Vichya tako zasul, da ima tudi okleščena Francija še nekatere silne bojne vrednote, ki bi tehtale mnogo, ako bi se naglne na to ali ono stran.

Novi francoski zunanji minister, čegar politiko bo učinkovito podpirala francoska vojna mornarica, je po svojem poreku Gaskonjec, po svoji vzgoji in življenjskem poklicu pa pomorščak, ki v sedanjem trenutku smatra brodogradnjo za svojo za seboj last. Ko je prevzel vrhovno poveljstvo nad francoskim pomorskim silami, se je izkazal za odličnega organizatorja ter je v zelo kratkem času odpravil vse nedostanke, ki so se obično kazali zlasti med moštvo, podlegajočim prevratni propagandi. S strogostjo, ki mu je povsod prinesla spoštovanje in ugled, je zatrl nered in uvedel strojno disciplino. Kljub strogosti je zelo priljubljen med pomorščaki, ki cenijo v njem dobrega in pravičnega poveljnika, popolnoma predanega stvari in obrambi domovine. Znan je kot močnejši človek, ki pa zna svojim kratkim poveljem z vsami sredstvi izposlovati brezpogojno pokorščino.

V prejšnji svetovni vojni se je obnesel na vsakem mestu, kamor koli so ga postavili. Dasi pomorščak, se je udeleževal vseh bojov na Meusi, v Loreni in pred Verdunom, kjer je s svojo lahko mornariško artilerijo odločil marsikak spopad v korist francoskega orožja. Njegove baterije so uničile med drugim tudi enega izmed onih velikanskih topov, ki sta iz velike razdalje obstreljevala Pariz. Vendar je šele l. 1934. postal vice-admiral in poveljnik francoskega vojnega brodogradnjo v Atlantiku. Teden dni pred vojno napovedjo, pa je bil imenovan za vrhovnega poveljnika francoskih pomorskih sil. Dasi so se tedaj razmeroma pozno spomnili nanj, vendar je treba omeniti, da je že kot tridesetleten mož poveljeval francoskemu brodogradnjo v Sredozemskem morju ter ima kot pomorski oficir veliko izkustva. Razen tega je dalje časa služboval na Daljnem vzhodu, tako da so mu znane prilike tudi v onem delu sveta, kjer si Francija z vsem naporom prizadeva, da bi ohranila svoje pozicije.

V politiki velja admiral Darlan za pristaša prijateljskega sodelovanja z Nemčijo in je z njegovim imenovanjem odpadlo pariški skupini eno izmed glavnih orožij zoper vichysko vladno. Sodelovanje pa si predstavlja admiral Darlan kot stike enakosti z enakimi in v svoji živostni gotovno ne bo popustil niti najmanj odločil premirja. Francoska javnost se zlasti zanaša nanj v tem pogledu, da bo znal braniti brodogradnjo proti vsakemu tujemu posegu, naj pride ta že z angleške strani ali pa s strani sil osovine. Porazeni Franciji je ostalo v vojnem brodogradnjo samo še eno sredstvo obrambe, sredstvo, ki je vsekakor vpoštevanje vredno in Francija je prepričana, da se bo admiral Darlan znal posluževati tega močnega instrumenta v korist domovine.

Vsak po svoje

Pod tem naslovom objavlja prof. Petko Stajnov v sovjetskem listu »Mira« svoja opažanja o politiki nekaterih vevsil. Prof. Stajnov piše med drugim:

Imamo tri vrste držav glede na način, kako se očituje njihova zunanja politika. Nekatere države oznanijo že v naprej, kakšno zunanjo politiko bodo vodile za bodočnost in kakše akcije bodo podvemale. V to vrsto spadajo Zedinjene države Amerike, ki na ves glas izjavljajo vsemu svetu in svojemu narodu, da bodo z vsemi silami podpirale Anglijo, ker hočejo, da Velika Britanija zmaga v tej vojni. Po njih naziranjih bo angleška zmaga prinesla varnost tudi Ameriki. Svet je tako na jasmem, kakšno je zadržanje Amerike nasproti Nemčiji in Japonski. Še več: Zedinjene države so poslele po vsem svetu v nevtralne, nevojajoče in celo v vojajoče države posebne odposlance, ki imajo nalog, obvestiti svetovno javnost, da je Amerika odločena pomagati Angliji z edlinim namenom, da ji zagotovi zmago.

Druga vrsta držav ne dela nikakršnega hrupa. Ne kriče v svet, kaj bo napravila, marveč deluje neposredno, ne da o čem obvešča nevtralne in nevojajoče države. Njihova politika se izvaja po dobro premišljenem in preračunanem načrtu, ki se je doslej posrečilo vselej ne samo zaradi udarne moči njihovih vojsk, marveč tudi zaradi izredno odličnega organizacijskega daru, ki izvaja svoje politične akcije v popolni tajnosti do samega dne, določenega za napad. V to vrsto spada Nemčija, katere podjetje na Norveškem do Narvika je dalo tipičen primer za nenadne ukrepe, pripravljene v globoki tajnosti. Vendar pa so bile te akcije v osnovnih potezih vedno prej najavljene v govorih, namenjenih najširšemu občinstvu. Ti govorji nemških državnikov, zlasti govori kancelarja Hitlerja so v osnovi orisali zunanjo politiko, ki jo bo izvajala Nemčija in ki jo bo nemška vojska izvršila. In kakor vemo, so vsem fihrerjevina govorom sledile napovedane akcije.

Tretji tip držav, je oni, ki skrbno molče o svoji politiki in skrivajo cilje, ki so si jih zastavile. Njih zadiranje je brez slepega jasmotja in le prirodeke napovedujejo, kaj imajo te države v mislih ter kakšne namene imajo. Najlepši primer za to vrsto je Rusija. Ni države, katere diplomatske pozicije bi bile zavite v tako temo, kakor so pozicije Rusije. V Moskvi so si usvojili zelo izvirni in zanimivi način za tolmačenje svoje politike pred svetovno javnostjo. To je način demantijev namesto načina jasnih izjav in napovedi. Tako Moskva n. pr. ni povedala, kakšnega mnenja je glede pristopa nekaterih držav k trojnemu paktu, marveč se je zadovoljila z objavo v nekem danskem listu, da ni nasvetovala ali celo odobrila Madžarski pristop k imenovanemu paktu. Malo kasneje je po svoji poročevalski službi Tassu zanimala, da bi bila v naprej obveščena ali da bi bila dala svoj pristavek za prihod nemških čet v Rumunijo. V zelo podobnem smislu se je izrekla tudi glede prehoda nemških čet preko Bolgarije. Prošli teden, 5. t. m., je Rusija z novim demantijem sporočila javnosti, da ni obljubila Turčiji nikakršne pomoči za primer napada nemških čet na turško ozemlje. Ta način izražanja velike države, ki nikoli ne pove, kaj hoče in kaj bo storila, marveč izjavlja

PRECIZNA URA ŠE OD 1854

ETERNA

Dobivajo se samo v boljših strokovnih trgovinah.

vedno samo, česa neče in česa ni storila, vodi k raznim slutnjam glede pravih namenov Rusije. Spričo takih slutnjaj, ki povzročajo neizbežna nasprotstva, je najbolje če se držimo redkih izjav predsednika ruske vlade ter komisarja za zunanje zadeve Molotova, pred vsem pa onih dejstev, ki so nam znani iz zgodovine zadnjih stoletij ruske zunanje politike. Ruskih namer in moskovske zunanje politike ne more izpremeniti noben režim, ki gospoduje v Rusiji. Aspiracije te velike države so neizpremenljive tudi danes, skratka iste so, kakor so bile v preteklih stoletjih od Petra Velikega dalje.

Tripolitaniya

Tripolitaniya je del italijanske kolonije Libije, ki so jo Italijani odvzeli Turkom z vojno leta 1911/12. In ji vrnilo staro grško ime Libija. Na zapadu meji ob Tunis, kakor meji drugi del italijanske Libije. Cirenajka, na vzhodu ob Egipt.

Domačini so Arabci in Berberci. Berberci so prvotno prebivalstvo Severne Afrike, Arabci so pa prispeli kot osvoboditelji. Skoraj povsod so prebivalstvo vsečili svoj jezik in svojo vero. Nekoliko tisoč je tudi zamorcev, potomcev nekdanjih sužnjev. Mnogo je tudi Židov.

Tripolis je štel ob zasedbi po Italijanih kakšnih 20.000 duš. Danes jih ima skoraj 100.000. Med temi je 35.000 Arabcev, 30.000 Italijanov, 18.000 Židov in 6.000 tujecev, večinoma Maitežanov in Grkov. L. 1912. je bil Tripolis s svojimi številnimi morskimi in sinagagami majhno mesto z o klmimi in viluzastimi ulicami, ki so jih ograje z vrtnicami in veje vinskih tri ščitile pred soncem. Pisana množica je stopala v senci tega rastlina med malimi trgovnicami, polnih orožja in čipkaste blana.

V starih četrth se do današnjeza dne nič ni spremenilo. Se vedno srečuješ iste Arabce v burnih, ki stopajo počasi in ne pogledajo tuja. Osvoboditelji so se om jili na to, da so razglašili edini spomenik iz rimske dobe, monumentalni mramorni lok Marka Avrelia. Popravili so tudi stari sedež turških guvernerjev, grad ob morskem bregu. Zgradili so veličastno katedralo in širno palačo sredi vrtov, kjer biva italijanski guverner, ob obali so zgradili velik bulvar. Razen tega so zgradili omrežje širokih cest, ki vodijo na vse strani.

Na vzhodu Tripolisa se razprostira velikanška zelenica s kakšnimi 300.000 palmami, ena največjih v Severni Afriki. Na zapadu mesta se je širila še l. 1912. puščava, peščena ravan z mahinami, sivimi gmi. Tu ni bilo cest, samo steze, ki so jih v stoletjih začrtale karavane voblovdov in oslov. Danes je ta ravan spremenjena v žitna polja. Vseposvdo stoji majhne, čedne kmetije, vodnjaki, delavni prijelenci, avtomobilske ceste, 70 km od mesta se dviga v samotni in tišini čudoviti rimski amfiteater nekdanje Sebaste, veličastna zgradba z mramornimi loki in stebri nad morjem.

DOGODKI PRETEKLEGA TEDNA

V nasprotju s prejšnjimi tedni je pretekli teden zlasti na diplomatskem področju pokazal izredno razgibanost. Splošni položaj pa se navzile novim diplomatskim akcijam ni bistveno spremenil. Označujejo ga v glavnem še vedno angleški uspehi na sredozemsko-afriškem področju, medtem ko smo glede vsega ostalega navezani samo na uganjanja, ki izhajajo iz vzbujanja napetosti v raznih smereh. Napačno bi bilo vsekakor misliti, da smo že tik pred kakimi novimi vojnimi akcijami, kajti sedanje razdobje je predvsem diplomatsko razčiščevalnega značaja v zvezi z bližnjimi odločitvami vevsil osi, na kateri vedno boji pritiska »general časa«.

Izmed področij, na katerih bi mogla Nemčija poseči v razvoj dogodkov, sta se pretekli teden spet označevali balkansko in v zapadnoevropsko področje, medtem ko so mnogi izražali pomisleke glede resnične namere nemškega poskusa vpada v Anglijo. V obeh ostalih naznačenih smereh pa sta bili z razdeljenimi vlogami zelo aktivni tako Nemčija kakor Italija. Njune akcije so se označevale kot reakcije na angleške uspehe na sredozemsko-afriškem bojišču, na prekinitev angleško-rumunskih diplomatskih odnosov ter na bližnje izglasovanje Rooseveltovega zakona o posoji vojnega materiala Veliki Britaniji. Tako je bilo opaziti, da sta Berlin in Rim pretekli teden začela z novo diplomatsko ofenzivo, ki se zdi nadaljevanje lani v novemburu prekinjene diplomatske ofenzive.

Sem moramo šteti predvsem razgovore, ki jih je imel italijanski ministri predsednik Mussolini s španskim generalisimom Francom in zunanji ministri Bordigheri in Biondini na italijanski Rivieri 12. t. m. Kakor je razvidno iz uradnega poročila o njih, so bili ti razgovori predvsem splošnega političnega značaja, ne da bi kakor koli vplivali na dosežane špansko stališče nevojškovanja. Po razgovorih z Mussolinijem se je gen. Franco na svojem povratku v domovino sestal v Montpellieru tudi z maršalom Petainom. Srečanje obeh državnih poglavarjev je bilo vpljudnostnega in prijateljskega značaja.

Francija je bila tudi pretekli teden zelo v osrednju politične pozornosti, in sicer v zvezi s preosnovno francoske vlade. Ker pogajanja z Lavalom niso uspela in je Laval odklonil mesto, ki mu ga je maršal Petain zaradi pomirjenja z njim ponujal v vladi, je bil za zunanjo ministra imenovan Petainov ožji sodelavec admiral Darlan, ki je bil razen tega 10. t. m. z ustavnim dekretom določen tudi za namestnika maršala Petaina za primer, da bi ta ne mogel izvrševati svojih poslov. Zdi se torej, da je v Franciji glede njene splošne politike ostalo vse pri starem, kajti tudi admiral Darlan, ki je sticer pristal sodelovanju z Nemčijo, postavlja to sodelovanje na iste osnove kot maršal Petain sam: brez pogojno spoštovanje pogojev premirja, va-

rovanje nedotakljivosti francoskih kolonij ter svobode francoskega vojnega brodogradnjo.

Na balkanskem področju je 10. t. m. vzbudila največjo pozornost nenadna prekinitev diplomatskih odnosov med Anglijo in Rumunijo. To angleško potezo so v povčenih krogih tolmačili ne le kot resno svarilo rumunski vladi, temveč posredno tudi kot svarilo bolgarski, to pa zaradi novih vesti o prihajanju nemških tehničnih specialistov na bolgarska tla, zlasti na bolgarska letališča, o čemer je v svojem nedeljskem govoru po radiu obirno govoril tudi angleški ministri predsednik Churchill. Njegov govor je vzbudil v Bolgariji veliko pozornost; imel je med drugim za posledico najprej uradni demanti bolgarske vlade glede nemških čet v Bolgariji, nato pa še obisk predstavnikov bolgarske opozicije pri ministrskem predsedniku Filovu. Ti so predsednika bolgarske vlade opozorili na nevarnosti, ki bi se jim Bolgarija izpostavila, ako bi sama privzela v kršitev svoje nevtalnosti.

14. t. m. sta bila gosta nemškega zunanjo ministra Ribbentropa in nemškega kancelarja Hitlerja predsednik naše vlade g. Dragiša Cvetković ter zunanji ministri Dr. Cincar Marković. Iz uradnih komunikacij, ki so bili o tem obisku izdani, izhaja, da so »razgovori o vprašanju skupnih interesov potekali v duhu prijateljskih in tradicionalnih odnosov med obema narodoma«, kar je najboljši dokaz, da se odnosi med Jugoslavijo in Nemčijo tudi po teh razgovorih niso v ničemer spremenili. Razumljivo pa je interes Nemčije, da se z našimi državniki posvetuje o položaju.

Rooseveltov zakon o posoji vojnega materiala Veliki Britaniji je bil v reprezentančni zbornici pretekli teden izglasovan z 260 glasovi proti 165 glasovom, nakar je bil takoj izročen v razpravo zunanje-političnemu odboru senata, ki je nanj pristal brez večjih sprememb s 15 glasovi proti 8 glasovom. Pričakovati je sedaj, da bo v kratkem potrjen tudi v senatu.

Večjo napetost je pretekli teden pokazal razvoj na Daljnem vzhodu, kjer je bilo opaziti večje japonske priprave, zlasti na otoku Hainanu, ki naj bi napovedale bližnji japonski udar proti jugu, proti Ni-zozemski Indiji. Vendar se zdi, da smo tudi ti šele v prvi fazi, ki napoveduje večjo razgibanost znatno kasneje, ko bodo prilike za to ugodne.

Na bojiščih je bilo povsod živahno delovanje, vendar brez večjih sprememb. V Libiji je po zavzetju Bengazija nastal navidezen zastoj, hujše pa so bile med operacijami v Eritreji, zlasti pri Kerenu. Na albanskem bojišču je po sorazmerno mrtvem tednu nastopila proti koncu spet večja živahnost, ki nakazuje novo grško ofenzivo. Velike pozornost je preteklo nedelje vzbudil napad angleških ladij na italijansko luko Genova. Letalska vojna se je tudi nadaljevala v manjšem obsegu kakor pred tedni.

Sorabator

Gospodarstvo

Proračun dravske banovine za 9 mesev

Nacrt proračuna dravske banovine, o katerem bo pričel v ponedeljek razpravljati banški svet, je sestavljen iz devet mesecev, to je za dobo od 1. aprila do 31. decembra t. l. Kakor smo že poročali, bo v kratkem izšel nov zakon o državnem računovodstvu, s katerim bo spremenjena proračunska doba tako, da se bo proračunsko leto krilo s koledarskim letom. Glede na novo določbo je predlog proračuna še sestavljen le do konca tekočega koledarskega leta.

Proračun je predviden v višini 125.1 milijona din za devet mesecev, kar bi ustrezalo znesku 166 milijonov din za vse leto. Če upoštevamo, da znaša proračun za tekoče proračunsko leto 1940/41 (brez podjetij 139.8 milijona din, bi torej znašalo povečanje proračuna na celo leto 26 milijonov din ali 18.6%. Primerjava s proračuni prejšnjih let nam nudi naslednjo sliko (v milijonih din):

1935/36	83.6 milijona din
1936/37	97.6 milijona din
1937/38	120.3 milijona din
1938/39	130.0 milijona din
1939/40	137.0 milijona din
1940/41	139.8 milijona din
1940 (9 mesev)	125.1 milijona din

Stopnje banovinskih davčin bodo bate ostale v glavnem nespremenjene in bodo

izvršene le manjše spremembe v zvezi z zadnjo takšno in trošarinsko reformo. Banovinska doklada na neposredne davke bo ostala nespremenjena, vendar je predviden večji donos, ker se je povečala odmerjena osnova. Manjši je predvideni donos v zvezi s pnevmatikami in donos trošarine na jedilno olje. Večji donos pa pričakuje banska uprava od prenosne takse zaradi živahne kupčije z nepremičninami in je pričakovati, da bo višina banovinske doklade na prenosno takso nekoliko povečana.

Izdatki so povečani pri skoro vseh poglavjih. Posebno so se povečali materialni izdatki zaradi višjih cen, kar se nanaša predvsem na izdatke tehničnega oddelka. Proračun izdatkov je v posameznih poglavjih razdeljen takole (v milijonih din): občni oddelke 6.56, upravni oddelke 1.21, kmetijski oddelke 8.59, prosvetni oddelke 21.97, tehniški oddelke 40.65, oddelke za socialno politiko 10.34, finančni oddelke 13.35, oddelke za trgovino, obrt in industrijo 3.77, prispevek banovinskim zavodom 13.61, rezervni kredit 5.00.

Dohodki pa so predvideni takole (v milijonih din): banovinske doklade 59.60, delež od skupnega davka na poslovni promet 4.19, trošarine 34.07, davki in takse 18.49, odkupnina za osebo delo 0.11, razni dohodki 4.55, terjatje iz prejšnjih let 4.00.

Za povečanje kmetijske proizvodnje

Poročali smo že o konferenci, ki je bila v kmetijskem ministrstvu 13. t. m. o setvi letošnjih pomladanskih posevkov in o organizaciji dela zaradi obdelave vseh razpoložljivih površin, kakor tudi za zboljšanje in povečanje proizvodnje živil. Po zaslišanju strokovnih referentov o vprašanju poživljenja in povečanja setve letošnjih pomladanskih posevkov in o vprašanju zboljšanja živinske proizvodnje ter o sklepih, ki so bili sprejeti na predhodni konferenci z načelniki kmetijskih oddelkov banskih uprav ter po vsestranski razpravi je bilo soglasno ugotovljeno, da je v ta namen potrebno izdati naslednje ukrepe:

- 1) V polnem obsegu je uporabiti obstoječe predpise ali po potrebi izdati nove, ki bodo določali stroge sankcije. S temi ukrepi naj se zagotovi, da bodo vse neobdelane površine v bodoče obdelane in posejane.
- 2) Še pred setvijo je treba zagotoviti kmetovalcem rentabilne minimalne cene za njihove pridelke in vse cene v državi po možnosti stabilizirati.
- 3) Terensko delo v kmetijski službi je treba čim bolj okrepiti in kmetijske strokovne organe razbremeniti drugih dolžnosti, ki nimajo zveze z delom za pospeševanje kmetijske proizvodnje.
- 4) Banskim upravam in njihovim semenskim skladom naj se takoj preskrbi s sredstvi za izplačevanje razlike med cenami semenskega in trgovskega blaga.
- 5) Prometno ministrstvo naj odredi, da

se bo semensko blago čim hitreje in brez odlašanja odvažalo na namembne postaje.

7) Ukine naj se izdajanje odpretnih dovoljenj za semensko blago od strani Prizada, ali pa naj Prizad daje banskim upravam dovoljenja brez slehernega odlašanja.

8) Za prehrano živine in za povečanje proizvodnje žvinskih krme naj se zagotovijo živinorejcem potrebne količine semena krmilnih rastlin. Tovarne olja naj do konca tega meseca dajo na razpolago živinorejcem vse razpoložljive količine, in sicer okrog 1000 vagonov oljnih tropin po ceni, na podlagi katerih so tropine kulturni p-i določanju cen olja. Prav tako naj sladkorne tovarne odstopijo suhe rezance po ceni, po kateri so jih obračunavali pridelovalcem sladkorne pese.

9) Zagotovi naj se potrebna sredstva za izvedbo zadružen in izvenzadružen selekcije, kakor tudi za nakup zadostnega števila izbranih krmilnih plemenčih živali. Obenem naj se točno izkaja licenciranje.

10) Izdajo naj se potrebni ukrepi, da se vse izbrane, zlasti pa plemenske živali, zadrže in izvenzadružen selekcije, oproste vpoklicev v vojaške namene do skrajne sile.

11) Izdati je treba potrebne ukrepe, da se prepreči klanje m-škega in ženskega zaroda, ki je sposoben za plemo.

12) Za izvedbo sklepov te konference naj se ustanovi pri kmetijskem ministrstvu stalni odbor iz vrst predstavnikov zainteresiranih ministrstev in predstavnikov kmetijskega.

Kaj je z ekspoziuro direkcije za zunanjo trgovino v Ljubljani

Ob koncu decembra je izšla naredba o ustanovitvi delokroga in organizaciji ekspoziure direkcije za zunanjo trgovino v Ljubljani, ki jo je izdal trgovinski minister na osnovi čl. 8. uredb o direkciji za zunanjo trgovino. Ta ekspoziura bo po naredbi izdajala zlasti izvozna in uvozna potrdila, dajala bo potrebne informacije ter vršila registracijo izvoznikov in uvoznikov v smislu naredb o kontroli izvoza in uvoza posameznih vrst blaga.

Ceprav je od uveljavljenja naredbe poteklo že sedem tednov, ekspoziura še danes ne posluje. Z razširjenjem izvozne in uvozne kontrole na veliko število izvoznih in uvoznih predmetov pa postaja poslovanje te ekspoziure vedno bolj pereče. Ker so podani vsi formalni pogoji za ustanovitev in poslovanje ekspoziure, se je Zveza industrijev obrnila na pristojno mesto s prošnjo, da bi ekspoziura pričela čim prej poslovati. Po beograjskih informacijah je pričakovati, da bo ekspoziura ustanovljena še ta mesec.

Borski rudnik je prešel v nemške roke

Sredi decembra smo poročali, da je načelno dosežen sporazum med nemškimi interesi in glavnimi delničarji Francoske družbe borskih rudnikov glede odkupa večinskega paketa delnic.

Sedaj poročamo, da je »Südsüd Echo« iz Berlina, da je ta dni nemški konvoj pod vodstvom nemškega generalnega konzula v Beogradu Franca Neuhausena sklenil kupno pogodbo s pariško banko »Société Mirabaud Puerari et Cies«, in sicer glede odkupa večinskega paketa delnic borskega podjetja. Pogodba je bila prejšnji teden podpisana in se že izvajala. Do pozajani je prišlo na željo nemške vlade in v sporazumu s francosko vlado v Vičnyu. Kupljene delnice bo v dol četrtem roku izplačala pariška banka Mirabaud Pruski državni banki za račun konzorcija (Pruska državna banka sama opr. rodjetju ni udeležena). Glede na važnost borskega bakra za izvedbo štiritletnega načrta je državni maršal izdal posebna navodila za sestavo konzorcija »Bor«. Z vodstvom uprave pa je poveril generalnega konzula Neuhausena.

»Südsüd Echo« se spominja, da ima ta transakcija za nemško gospodarstvo s svojimi izredno važnost, ker so ležišča bakra v Boru med največjimi ležišči bakra v Evropi na tretjem mestu in se tam pridobiva bakrena ruda visoke kakovosti. List navaja tudi podatke o prihodnosti v zadnjih letih in podatke o ugodnem finančnem stanju družbe.

Gospodarske vesti

Maksimalne cene za bombažno prejo. Na podlagi čl. 3 odst. 4 uredb o kontroli cen in z odlokom ministra za prekrbo in prehrano določa urad za kontrolo cen glede prodajne cene bombažne preje naslednje: Maksimalna cena za bombažno prejo je 33 din za standardno enovlaknasto prejo št. 20 franko tovarna brez sklon-

nikov gre za tem, da se glede izvoza mehkega lesa v Nemčijo sklene bolj elastičen sporazum glede cen.

Iz zadružnega registra. Pri Zadružni zvezi v Ljubljani je zaradi smrti izbrisan prokurist Anton Kralj, vpisan pa sta prokurist dr. Emil Čeferin, tajnik Zadružne zveze, in pooblaščenec Franc Lesjak, glavni knjigovodja. — Pri Vzemalni posojilnici v Ljubljani je zaradi smrti izbrisan član upravnega odbora Anton Kralj, vpisan pa je član upravnega odbora dr. Emil Čeferin.

Ljubljanski trg

Zaradi razmočenosti cest in dežja je bil živiliški trg v preteklem tednu slabše založen. V soboto pa je kazalo jutraj lepoto so pripeljali od vseh strani precej blaga, posebno povrtnine. Deloma se dobi prav zdrava in sveže ohranjena povrtnina, mnogo pa je tudi namrznjena, nagnite ali osušene. Tem razlikam v kvaliteti vrtnih pridelkov so krive včasih neprimerne shrambe, pogosto pa je kriva tudi malomarnost onih, ki jih oskrbujejo. Kakor pri vsem se tudi na trgu lahko spozna dobra gospodinja od slabe; pogledati je treba le blago, ki ga prodaja. Premnoge podeželske gospodinjice rabijo pouka v pridelavi, shranjevanju in prodaji svojih pridelkov, saj bi potem lahko prodale več in boljše blago. Naše podeželske gospodinjice bi si štetos lahko pomagale z gojitvijo raznih zelenjadnic in povrtninskih semen. Jančeva na primer pridelamo doma dovolj, kljub temu se je cena dvignila na 48 din kg, kumine pa doslej nismo gojili, temveč smo jo uvažali iz Holandske in je cena že skočila na 100 din za kg. Šele lani smo pridelali doma nekoliko kumine, vendar je seme drobno in smetno, da ga nihče ne kupuje. Isto velja za peso. Seme jedilne pese stane 60 din kg, seme krmilne pa 40 din, ker ga uvažamo. Zaskrbljeni se vprašujemo, kakšno ceno bodo dosegli pridelki in kakšne posledice bo imelo to za naše gospodarstvo. Seme korenja pridelamo doma in ga je že v soboto ponujala neka prodajalca po 7 din liter. Tudi čebulček je že na prodaj po 6 din liter.

Radič, motovilce in špinačo prodajajo nemoteno po 2 din merico. Ker pa gospodinjice žele kupovati na težje in ne na merico, se poslužujejo raje uvožene zelenjave. Špinačo prodajajo stalne prodajalke po 14 din, radič po 18 do 20 din in edivija po 10 do 12 din kg. Še vedno je mnogo cvetače po 7 din.

Kmetice prodajajo prav dobro kisljo zolje po 3 din. Posavc ga prodaja po 3.50, trnovčanec in trgovci pa po 4 din kg. Precej manjši je konsum kisle repe, ki stane 2.50 do 3 din kg.

Kmečki perutninski trg ni bil posebno založen, tudi ni pričakovati, da bo v prihodnjih tednih boljše. Kure sedaj nesejo, piščancev ni, kurja piča pa je tako draga, da ima marsikaj perutninar namen opustiti gojitve perutnine. Več kakor iz Dolenjske prihaja perutnine v Ljubljano in Stajersko. Stajerska perutnina je bolj rejena in tudi dražja.

Mesarske stojnice in mesnice niso več tako dobro založene z mesom kakor pred tedni. Mesarji se bore za povišanje cen govedini in svinjini, predvsem slanini in masti. Res je težko, skoraj brezupno ustaliti cene, če se maksimira meso, medtem ko so cene živini proste. Mast morajo na primer prodajati mesarji po 28 din kg, medtem, ko je v trgovini prosta in se prodaja že po 34 din. Zato se ne čudimo, da mesarji masti sploh ne prodajajo več, slanina pa tudi primanjkuje. Preišči so danes po 20.50 din za kg žive teže. S stavko mesarjev bi se le še povečal izvoz, zato je skrajni čas, da se maksimirajo cene živini, kar edino more dovesti do trajne ustalitve cen. Obenem ponavljamo, da je treba maksimirati cene vsem kmečkim pridelkom, posebej žitu, sicer je vsako pobijanje draginje le iluzija.

Mnogo je bilo na prodaj jaje od 1.25 do 1.50 din. Okrog polnočnega se dobi že 9 in celo 10 drobnih jajc za 10 din. Kmetice so jih prinesele kar preveč, čeprav so tudi gospodinjice pridno posegale po njih.

Dobro fižol prodaja mestna aprovizacija po 5.50 din kg, ker pa je treba zaradi številnih kupcev precej čakati, se tudi na trgu živahno prodaja na litre. Toliko je raznih vrst fižola in za vsako vrsto je cena druga, da ni mogoče navesti vseh. Surovega masla je sedaj manj na ponudbo kakor v januarju, tudi cena je zopet višja, navadno je po 40 din, čajno po 52 din kg. Kuhano maslo prodajajo kmetice po 40 din stalne prodajalke pa po 50 din kg.

Blagovna tržišča

ZIVINA

4 Svinjski sejem v Mariboru. Dne 14. februarja so prignali na mariborski svinjski sejem 82 svinj, prodali pa so jih 49. Cene so bile naslednje: 5 do 6 tednov stari prasci 160 do 185 din, 7 do 9 tednov stari 190 do 240, 3 do 4 mesece stari 260 do 450, 5 do 7 mesecev stari 480 do 790, 8 do 10 mesecev stari po 800 do 1100, 1 leto stari 1150 do 1900 din. Svinje so prodajali po 13 do 17 din za kg žive teže in po 16 do 22 din za kg mrtve teže.

Odlikovanje pisatelja F. S. Finžgarja

Ljubljana, 15. februarja. Danes popoldne je priredil ban dr. Natlačen v prostorih banskega dvora čajanko na čast slovenskemu pisatelju, akademiku Fr. S. Finžgarju. Povabljeni so bili številni pisatelji in predstavitelji raznih kulturnih korporacij, posebej še člani umetniškega razreda Akademije znanosti in umetnosti. Jublanta in goste je pozdravil ban dr. Natlačen z govorom, ki je v njem podarjal zasluge pisatelja in duhovnika F. S. Finžgarja. Nato je spregovoril jublanta, da je bil z najvišjega mesta odlikovan z redom Jugoslovanske krone II. stopnje, obenem pa mu je izročil darilo banovine in avtonomnih slovenskih občin kot narodni dar in izraz priznanja ob 70letnici življenja in šolstniškega literarnega dela.

Slavljenec se je ganjen zahvalil za počastitev, spominjajoč se v svojem govoru razmer v prejšnji tuji državi. Z občutjem, da smo sedaj zares v narodni državi, sprejema to odlikovanje v imenu vseh slovenskih kulturnih delavcev, tudi tistih, ki so pred nami v trudu in boju, v bedi in zaničevanju postavljali temelje slovenski umetnosti in narodni kulturi.

Pri čaju in prigrizku se je razvila v

banskih dvorih prijetna družabnost, pri kateri je bil slavljenec središče pozornosti.

Tramvaj ga je podrl

Ljubljana, 15. februarja. Nocoj nekoliko pred 19. se je pripetila na Tyrševi cesti v bližini Piskarjeve pekarnice hujša nesreča. Konservatorist Svetozar Hribar, stanujoč na Miklošičevi c. št. 34, star okoli 30 let, ki je dobro znan v sportnih krogih, se je hotel izogniti tramvajskemu vozu na hodnik. Pri tem pa mu je na mokrih tleh spodrsnilo in ga je tramvaj zadel z veliko silo v glavo ter ga podrl na tla. Poklicati so morali reševalce, ki so nezvestnega Hribarja prepeljali v bolnišnico, kjer so ugotovili, da si je pretresel možgane. Ob 21.30 se še ni zavelel.

Pokojni dr. Korošec in padec Stojadinovičevega režima

Zabeležili smo članek znanega beograjskega vseučiliškega profesorja dr. Mihajla Ilića, ki je dokazoval, da dr. Korošec ni polgal posebne važnosti na to, da bi dobila Slovenija poleg sedanega že itak izjemnega položaja še formalno avtonomijo.

Prof. dr. Ilić je odgovoril »Slovenec« s trditvijo, da se je dr. Korošec od vsega početka boril proti centralizmu in za avtonomijo Slovenije. On je bil tudi tisti, ki je »slovesni« omogočil sporazum ter novo preureditev države s tem, da je po njegovi iniciativi in pod njegovim vodstvom morala odstopiti Stojadinovičeva vlada, ki o sporazumu in preureditvi države v smislu hrvatskih in slovenskih zahtev ni marala ničesar slišati. Ko bi bil dr. Korošec tistih misli, kakor sodi »Naredi«, bi bil mirno prepuštil vsi državo režimu, kakršen je bil n. pr. Stojadinovičev ali kak drug, in bi se zadovoljil z »dejanskim stanjem«. Za dr. Korošca je bila slovenska avtonomija program, ki ga je želel tudi dejansko uveljaviti. Slovenska avtonomija je bila njegov glavni program, ki ga je branil ne le zaradi Slovenije, marveč tudi zaradi bodočnosti naše skupne države. Po tem programu je odkrito in pošteno deloval. Ni pa bila njegova krivda, če se ta program glede Slovenije ni uresničil.

Mi se ne spuščamo v komentiranje »Slovenčevega« dokazovanja, da je bil dr. Korošec vedno za slovensko avtonomijo in da se je dr. Ilić zmotil s svojo trditvijo, da je bil dr. Korošec zadovoljen z dejanskim stanjem. Politični javnosti pa je znano, da pokojni dr. Korošec zaradi avtonomije Slovenije ni lomil nobene politične kombinacije, v kateri je imela njegova stranka v Sloveniji odločilno besedo. Bil je pač velik politični taktik in je znal tako s pomočjo centralistične vidovanske ustave, kakor za časa šestofa-narskega režima najti vedno pota in načine, da je zagotovil svoji stranki oblast v Sloveniji. Kar se še pomeni tiste Stojadinovičevega režima, ki je bil pač najbolj

Zdravilno delovanje Rogaške mineralne vode

Pri zaprtju stolice

deluje izvrstno, ugodno in brez draženja voda vreleca Donat. To vodo je treba piti hladno, najprej jutraj in sicer na tešče ter nato še približno pol ure pred vsako jedjo po 200—300 g. V teh primerih je treba vodo hitro izpititi!

BELEŽKE

Sreska seja JNS in OJNS v škofji Loki

V petek, 14. t. m. zvečer je bila v škofji Loki pri »Kronici« skupna seja sreskih odborov JNS in OJNS. Seje so se polnoštevilno udeležili vsi odborniki, vodil pa jo je predsednik sreske organizacije g. notar Stevo Šink, ki je toplo pozdravil vse domačine in poudaril še odposlanec banovinskega odbora OJNS gg. predsednika inž. Jožeta Rusa, tajnika Andreja Uršiča in inž. Borisa Saneina.

Prvi je poročal o postanku in namenu napredne mladinske koncentracije v Sloveniji inž. Jože Rus. Njegova izvajanja so naša polno razumevanja in odobravanja, kar je dokaz, da bo akcija mladih predstavnikov raznih naprednih skupin našla najpogodnejša tla na našem podeželju. Za njim je poročal g. Uršič predvsem o notranje političnih vprašanjih, ki so bila predmet razprave na zadnji skupni banovinski seji JNS in OJNS. Izvajanja poročevalca so bila enodušno odobrena. Nato je sledila zanimiva debata, v kateri je bila g. inž. Boris Saneina dana prilika, da je razvil gospodarske poglede mladine JNS v zadovoljstvo vseh poslušalcev. Potem ko so bile proučene lokalne prilike, je predsednik notar g. Šink z zahvalo vsem udeležencem zaključil uspešno sejo.

Glasiło dr. Mačka o nadaljnji preureditvi države

»Hrvatski dnevnik« je objavil v petkovski številki uvodnik v katerem pravi, da za ustanovitev banovine Slovenije danes stvarno ni nobenih ovir več. Odločno pa zavrača glasiło dr. Mačka mšljenje beograjskih krogov, da bi sledila ustanovitvi banovine Slovenije avtomatsko tudi ustanovitev banovine Srbije. List pravi med drugim: »Ničesar nimamo proti organiziranju srbeskega naroda, ne more na biti govora o tem, da bi se proglasilo vse ozemlje, ki bi ostalo izven mej banovine Hrvatske in Slovenije, za srbsko področje. Obstojne še vedno zahteve hrvatskega naroda o končni razmejitvi med Srbi in Hrvati. Te zahteve je mogoče formulirati na razne načine. Vse le odvisno od tega, ali bo ustanovljenih iz ostalega države področja več državnopravnih teles, ali pa bo država razdeljena samo na tri edince: Srbijo, Hrvatsko in Slovenijo. V prvem primeru je mogočih več rešitev, v drugem pime-ru pa bo treba razširiti ozemlje banovine Hrvatske, ker bi sicer dobili s srbsko ednico državno-pravno teo, v katerem bi imeli Srbi jedva absolutno večino. Zadeva odzornih političnih činiteljev je da ugotovijo, ali je današnji čas primeren za reševanje tega vprašanja. V pričetku pogovora za sporazum je bila predložena s hrvatske strani teza, naj odloči ljudstvo samo, v katero banovino želi priti. Pri tej zvezi vztraja Hrvatska seljaška stranka tudi danes.«

Kuga na hrvatskem narodnem telesu

»Narodni list« glasiło jugoslovnskih nacionalistov v banovini Hrvatski, ki ga izdaja podpredsednik JNS dr. Grga Andjelinić, objavlja uvodnik o potrebi, da hrvatski narod odločno likvidira ostanke proslule frankovščine, ki se prodaja vsakomur. List potem nadaljuje:

»Frankovščina je kuga na hrvatskem narodnem telesu, ki ga zastruplja in uničuje. Živji od sovraštva proti vsemu, kar je srbeskega in jugoslovnskega. Njeno edino gl, bala je sovraštvo do bratov iste krvi in suženjska služba vsemu tujemu in nenarodnemu. V zadnjih 20 letih je bilo storišnih Hrvatov brez dvoma neštoto manjših ali večjih krivic. S sporazumom je bil storjen odločilni korak za popravilo teh krivic v tako širokogrudni obliki, da smo vsi pričakovali, da se bo hrvatski narod resnično pomiril in oklenil skupne države kakor v dneh po osvoboditvi. Vse bi bilo danes na najboljšem potu, če se ne bi postavljala po robu frankovščina, ki hoče za vsako ceno preprečiti normaliziranje naših političnih prilik in z njim okrepitve naše države. Frankovščina vodi danes med Hrvati skrajno borbo proti narodnemu sporazumu. V tej borbi se poslužuje proti svojim rodnim bratom Hrvatom svojih preizkušenih podlih in zločinskih metod. Napolje je skrajni čas, da se frankovski kačji strle glava in da se za vselej izloči frankovščina iz hrvatskega naroda.«

Enotna gospodarska organizacija Nemcev v Jugoslaviji

V Vojvodini so pričeli funkcionarji Kulturbunda z veliko propagandno akcijo za organiziranje vseh gospodarskih institucij nemške narodne manjšine v Jugoslaviji pod skupnim vodstvom. Akcijo vodi voditelj narodno gospodarskega odbora pri Kulturbundu dr. Jakob Awender, ki je istočasno tudi predsednik zveze nemških kreditnih in gospodarskih združenj. Nedavno je govoril v Novem Sadu na velikem zborovanju nemških gospodarstvenikov. V svojem govoru je naglašal potrebo koncentracije vseh nemških duhovnih in gospodarskih sil pod skupnim vodstvom. Nemška narodna skupina v Jugoslaviji mora koncentrirati pod skupnim vodstvom vse svoje gospodarske dejavnosti. Vsi nemški gospodarstveniki se morajo čim prej organizirati v stanovske odseke, ki jih ustanovlja pri svojem vodstvu za posamejne stanovske Kulturbund. S tako organizacijo se bodo pripravili nemški gospodarstveniki v Jugoslaviji za velike naloge, ki jih čakajo v bližnji bodočnosti.

Nova župa ob Varti —

žitnica Nemčije

Kakor se je ugotovilo na nekem zborovanju kmetijskih naseljenecv nove nemške župe v bivšem poljskem ozemlju ob reki Varti, je ta župa že prvo leto svojega obstoja prispevala k prehrani Nemčije 300.000 ton žita, 100.000 ton krompirja ter znatne količine kladnega goveda in svinj. Župa ob Varti je tedaj že prvo leto bila v stanju, da preradi ne samo svoje prebivalstvo, marveč se je izkazala kot važen in dragocen činitelj nemške vojne prehrane. Zborovanje je nadalje ugotovilo, da bo novo nemško ozemlje za prihodnje leto lahko nekolikokrat povečalo svoj pridelke ter tako še v znatnejši meri prispevalo k potrebam nemške prehrane. V teku jeseni in zime se je uredilo tudi vprašanje mlekarstva in Povartje daje sedaj tedensko prav znatno množico masla ostali Nemčiji.

Mira Pucova:

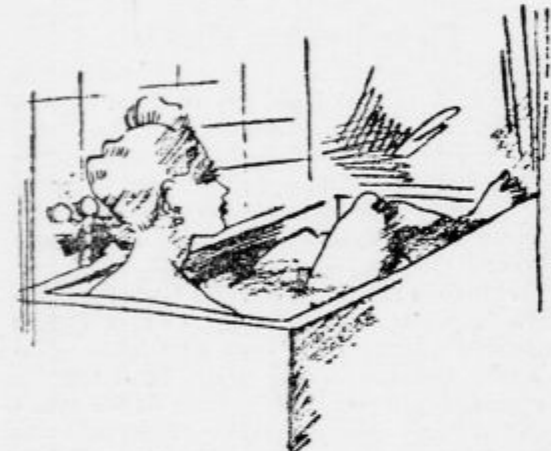
Obletnica

(Odlomek iz romana »Obraz v zrcalu«, ki izide v kratkem v založbi »Tiskovne zadruge«.)

Leta se utapljajo v preteklosti kakor kapljice, ki počasi padajo v globok temen tolmun. Komaj si se dobro tega zavedel, pa je dvanaest takšnih kapljic zdrsnilo po nizalici se poti tvojega življenja. Dvanaest let je minilo in včasih se ti zdi, da je minil samo en dan...

Henrijeta se je vsa zakopala v tonlo svetlozeleno vodo, ki je vonjala po kopalnih kristalih iz smrekovega igličja in po dišečem milu. Kaj je res že dvanaest let tega, da je z Gordunom prvič potovala v Ljubljano? Dvignila je nogo iz mlajne kopeli, rožnato naličeni noht njenega palca je za hip obstal nad neopredljivo porbarvano gladino kakor velik, še moker dragulj. Potem je začela potovati po vodi in svetlozelen val toliko da ni pjusnil preko robov nizke kadi iz rožnatega marmora. Leno ugodje se ji je razpijalo po žilah.

Nekaj časa je tako ležala in se z malo, čvrsto brado dotikala ljubeznive vodne toplote. Potlej pa se je končno le potegnila kvišku. Vstala je iz mlajne kakor Venera, ki se poraja iz morske pene. Jela je s prsti rahlo slediti oblikam svoje postave. Se vedno je bila mlada in gladko napeta kakor nekoč. Oh, mladost, mladost! Nikoli, prav nikoli se ne bo postarala, niti bi hotela biti mrtva kakor pa stara. V nenadni zaskrbljenosti je iztegnila roko za malim oledelom, ki je v sponkočnem okviru počivalo na stolu poleg kadi. Njen lepi, ljubljani obraz... In vendar, tega ni bilo moči zanikati: tu so bile prve, kakor misel tanke gube v kotu velikih oči in med nežno zarisanimi obrvi. Prve rahle gube, ki jih zaenkrat še lahko zatrlješ pod šminčko in pod pudrom. Koliko časa še?

Po nedrjih so ji curili tanki potoki, ki so se preko njenih rožnatih bokov stekali nazaj v vodo. Hitro odločena je skočila iz kadi in s podlani nanesla dvoje jezerc na marmornata tla kopalnice, preden se je rešila na svetlozeleno, nakodano preprogo, ki jo je bila prej po neraznosti odmaknila. Sedla je po veliki kupalni rutli.

»Ali smem?« je z one strani Gordun potikal na vrata.

»Se nekaj minut,« je zaklicala. »Takoj bom gotova.«

Nemara bi ti dobro delo, če bi kljub njenemu ugovoru nestrno vdrl v kopalnico — toda nestrnost, ki mu pred dvanaestimi leti zavoljo nje ni dala mirno spati, ga je že davno minila.

Ko je čez četrto uro stopila v spalnico naličena, namazljena, nakodrana in v svoji prozorni jutranji halji iz svetlosinega mušlina bolj podobna vilinski prikazni kakor pa ženski, ki je z njo povsem človeško prebilo noč pod očevo, ga je našla zopet v postelji, zakopanega pod časopis. Izmočal se je izpod rjuh in papirja. Njegovo ogromno telo ni vzbujalo vtisa debelosti in čutila je, da ji po dvanaestih letih navade njegov ardi, pametni obraz z gladkimi rdečimi lasmi in močnimi ustnicami malone ugaja.

Občudujoče se ji je nasmehnil. Bila je res vrazila ženska! Kako je le napravila, da se je vsako jutro videla lepša? Hotel je se mimo nje v kopalnico, pa si je premislil. »Ali veš, kakšno slavo obhaja danes?« jo je vprašal.

»Vem,« je odvrnila. »Dvanaestletnica.«

»Da, dvanaestletnica najine... ali smem reči: ljubezni?«

»Smeš. Poslala mu je enega tistih čustvenih, trepetajočih pogledov, ki jih je bila v teku let pritrjala do neke čudovite popolnosti. Lagodno se je pogreznila med blazine tirkiznosinje naslanjača. Na njenih svetlih domačih čevlji h je trepetalo nežno labodje perje. Nečesa je pričakovala, kakor vsako leto ob tem času.

Gordun si je z obema rokama podprl boke. Stal je pred njo kakor mesar. Nu, saj je ni dolgo teza, ko je po doželi prodajno živino, je pomislila. Dvajset let, petnaest let? To je malo v presoji ženske, ki hoče ostati večno mlada.

»V teh dvanaestih letih prav za prav nisem niti enkrat zares občutil, da me imaš rada.« ji je malone očitalo rekel.

»Kako slabo me poznaš,« je čustveno vzdihnila.

»Slabo?« Privzdignil je košate rdeče obrvi. Sicer je na tako in tako vseeno, si je dejal. Po dvanaestih letih uživanja neke posesti ti je lahko malo mar, če je bila resnično ali samo navidezno tvoja.

»Zaprli oči,« ji je ukazal. Ubogala ga je. Kajpa, tako je bilo vsako leto. Tačas, ko so ji zaprte veke nečakano vztrepetavale, ga je siljala, kako je hitro stopil k nočni omarici, šaril po predalu, za zapir in se ji znova približal.

»Sedaj lahko pogledaš!«

Vzdiknila je kakor otrok. Na mizici pred njo je na svoji okrogli postelji iz belega žametnega ležala ogledala bleščeče sestavljena iz svetlosinjih cirkonov in diamantov.

»Kako leno!« Dotaknila se je sitih kamnov s pohlepno drelačnimi konicami prstov. Vrgla se mu je okoli vratu. Bila je v letih, ko drago komele in denar lahko vzbude v ženski resnično strast.

»Moj ljubljani!«

Pogladil jo je po oblem ramenu, ki mu je trepetala sililo v naročje. Oh, poznal jo je do jedra, ki ni bilo nič drugega kakor okoli lastne osi vrteča se zlata ropotuljica in edino pogled na nakit ali na dobro podprto hranilno knjižico je še lahko storil, da je ropotuljica tako navdušeno kakor sedaj zaropotala.

Najvišje priznanje naše univerze

Zasluzena počastitev sivolasega narodnega delavca ministra Ivana Hribarja, soustanovitelja Almae Matris Alexandrinae

Od leve na desno: doktorand Ivan Hribar, promotor prof. dr. Polec, rektor dr. Slavič in dekan pravne fakultete dr. Pitamlo

Ljubljana, 15. februarja

V zborni dvorani univerze kralja Aleksandra je bila danes ob 11. redka svečanost, ob kateri se je v duhu zbral ves naš narod. Za častnega doktorja prava je bil na slovesen način promoviran g. Ivan Hribar, izredni poslanik, pooblaščen minister in pokrajinski namestnik v pokoju, eden izmed najbolj zaslužnih pobornikov in soustanoviteljev Almae Matris Alexandrinae. Svečani promociji so med drugim prisostvovali ban dr. Natlačen, predsednik mestne občine dr. Adlešič, škof dr. Rožman, zastopnik komandanta divizije polkovnik Gruber, predsednik akademije znanosti in umetnosti univ. prof. dr. Nehtigal, predsednik vrhovnega sodišča dr. Konda, predsednik apelacije dr. Golja, bivša ministra dr. Marušič in inž. Serbec, senator dr. Gregorin, predsednik Narodne galerije dr. Windischer, predsednik Penkluba upravnika Narodnega gledališča Oton Župančič, predsednik odvetniške zbornice dr. Žirovnik in predstavniki drugih stanovskih organizacij in korporacij, predsednik Jugoslovnsko-bolgarske lige ravnatelj Pustoslavšek, direktor železniške direkcije inž. Kavčič in šefi drugih državnih uradov, generalni direktor banke Slavije dr. Bole, predsednica Jugoslovnske ženske zveze Minka Govekarjeva in še dolga vrsta predstavnikov in nekdanjih sodelavcev novega častnega doktorja.

Ko je častni doktorand v spremstvu rektorja dr. Slaviča, dekana pravne fakultete dr. Pitamla in promotorja dr. Poleca stopil v dvorano, ga je zbrano najodličnejše občinstvo prisrčno pozdravilo, akademski pevski zbor pod vodstvom dirigenta Marolta pa je slavljencu v pozdrav ubrano zapel Adamičev »Zdravico«. Rektor dr. Slavič je v kratkih besedah občinal pomen praznika in poudaril, da je Alma Mater Alexandrina enako stroga do svojih slušateljev, od katerih zahteva temeljito znanje, kakor v podeljevanju najvišjega odlikovanja, ki ga vseučilišče lahko pokloni — naslova častnega doktorja, o čemer priča dejstvo, da ga je v dveh desetletjih svojega obstanka doslej samo trikrat podelila — predsedniku CSR Masaryku, dr. Danilu Marjaronu in ministru dr. Antonu Korošču. Vsi trije častni doktorji ljubljanske univerze so že med pokojnim in na rektorjev poziv se je svečani zbor na pleten način poklonil njihovem spominu. Prav tako je rektor nadaljeval, je treba toliko bolj iskreno čestitati novemu častnemu doktorju, ki sta mu fakultetni svet pravne fakultete in nato univerzitetni senat soglasno sklenila podeliti ta naslov v priznanje njegovih zaslug za ustanovitev in razvoj slovenske univerze, saj jo je od mladosti imel v mislih in čislal ter je zanjo delal in se boril.

Novi doktor sprejema čestitke. Od leve na desno so predsednik odvetniške zbornice dr. Žirovnik, dr. Ivan Hribar, pesnik Oton Župančič in soproga dr. Ivana Hribarja

»Ljubim te,« je dahnila vanj. Da, bila je resnica: pred seboj in pred svetom ga je ljubila dovolj, da je lahko zavoljo ljubezni sprejemala iz njegovih rok darove. Zaradi spodobnosti je bila prepričala samo sebe, da je tako. In ker se je pustila obdarovati iz čustvenosti, je lahko a preizorni zrla na tiste, ki se prodajajo za denar. Kajti ona ni prekupevala s svojimi čari — samo ljubila je. Ni bila kriva, da je ob tej ljubezni tako bogata. Njena očarljiva naloga je pač bila.

Promotorjev govor

Svečani akt promocije je nato izvršil promotor univ. prof. dr. Polec, ki je po prejši se z živo besedo očrtal življenjsko delo in zasluge častnega doktoranda. Po akademskih običajih mora doktorand pred promocijo v prvi vrsti obljubiti, da bo univerzi, ki mu podeli najvišjo akademsko čast, za vedno ohranil blag spomin in da bo njeno korist vsikdar pospeševal po svojih najboljših močeh. Od ministra Ivana Hribarja pa bi bilo odveč zahtevati še tako obljubo, saj jo je sam od sebe storil že pred več ko 40 leti in jo je tudi nadvse natančno izpolnil. Že izza svojega zgodnjega vstopa v javno življenje je bil med onimi politiki, ki vedo, da je najbolj trajno, kar store za prosveto naroda. Bil je zmerom velik pospeševatelj naših kulturnih stremenj, zlasti slovenskega šolstva. Naši akademski mladini je bil od nekdaj velikodušen prijatelj in podpornik vseh njenih narodnih teženj. Ko je v začetku leta 1893 glas slovenskega visokošolca, politično preganjanega in stradalajočega na tujih univerzah, spet zaklical po lastni univerzi, se je občinski svet ljubljanski pod Hribarjevim županovanjem pridružil tej zahtevi, obenem pa je

Promotor dr. Polec, nekdanji Hribarjev štipendist, izroča doktorandu Ivanu Hribarju doktorsko diplomu

častni doktorand v tedaj zborujočem deželnem zboru krajskem, storil veliko zaobljubo: »Skrbeti moramo — in to bom smatral kot nalogo svojega življenja — da se uresniči želje slovenskega naroda, da dobi Ljubljana že enkrat svoje vseučilišče.«

Še v istem zasedanju je deželni zbor na njegovo pobudo sklenil ustanoviti dvoje deželnih ustanov za izobrazbo slovenskih znanstvenikov, pravnikov in modroslovcev in pa ustanoviti vseučiliški sklad, občinski svet ljubljanski pa, da prispeva mesto za zgradbo vseučiliškega poslopja. Leta 1901 mu je na čelu deputacije občinskega sveta uspelo pridobiti takratnega avstrijskega naučnega ministra Hartla, da je obljubil dati na razpolago slovenskim kandidatom potovalne študijske ustanove. V vseučiliškem odseku, ki ga je ustanovil v okviru mestne uprave z zastopniki občinskega sveta, Slovenske Matice in društva »Pravnik«, je bilo osredotočeno vse delo za vseučilišče vsa leta njegovega županovanja. V odtičnih meri je sodeloval v vseučiliških akcijah leta 1903, 1904 in 1906 kot ljubljanski župan in državni poslanec. Uspeh njegovih osebnih prizadevanj je bil, da se je leta 1909 pojavila zamisel slovenskih docentur na češki univerzi v Pragi, ki naj bi bile za metek ljubljanske univerze. Svojo veliko vero in optimizem v bodočnost slovenstva in slovanstva je dejansko izpričal v najmanj ugodnih političnih razmerah s tem, da je leta 1910 izročil mestnemu magistratu svojo dragoceno knjižnico z naročilom, naj jo ob času izroči ljubljanske-

osrečevati ljubljenegega tepca — in s tem, da je prejemala od njega darovnosti, je prijetno osrečevala njega in sebe.

Potrkalo je, Henrijeta je zaprla belo žametno šatuljo, sedla je zopet in si do kaz Gordunove uvidne ljubezni poklozila v krilo. »Naprej!«

Bila je sobarica z velikim, bogato obloženim srebrnim pladnjem, ki je lovil ravnotežje na njenih belo crikavičenih rokah. Bele rokavice, batistne čepice, vdane poklone in strogo disciplino je kaptada uvedla Henrijeta v hišo. Prihajala je v leta, ko ji je godilo ukazovati in izmišljati si reči, ki sicer niso bile potrebne, a tako gosposke.

»Postavite na mizo.«

Gordun si je privlekel bliže okrogel stolček. Lotil se je jela. »Moj dragi,« mu je dejala, ko sta bila zopet sama, »ali se ti ne zdi, da boš moral tei sobarici odpo-vedati službo? Tako predrzna je na pogled. In ko je vstopila, niti dobro jutro ni dejala.«

Vzdihnil je. Kaptada, po dolgem času je bila to zopet sobarica v hiši, ki se mu je zdela prav prijetnega obraza. Toda Henrijeta je v neizprosno strogo preganjala vsa ženska bitja, ki so mu bila malo več kot včed. Pa saj ni bil molen-kosten — pri sobaricah ti je popuščal...

»Kakor misliš, dragica.«

Včasih mu je s svojo oblastnostjo že nekoliko predejala. Toda med njima so bile reči, ki jih s samo naveličnostjo ne moreš kar tako spraviti s sveta. V prvih letih neprevide strasti ti je bil marsikaj

mu vseučilišču. Tako mu gre v veliki mori zasluga, da je bila ob prevratu leta 1917 naša javnost že tako razgibana in prežeta misli slovenskega vseučilišča, da se je ta misel na zahtevo vsega našega razumnštva, vsega našega naroda oživotvorila, čim smo dosegli svobodo.

Ob koncu je promotor podčrtal še posebne zasluge Ivana Hribarja za ustanovitev in prosep pravne fakultete, saj je bila velika večina onih, ki so začeli delovati od kraja, prav tako zvanih Hribarjevih študentov. Ko je univ. prof. dr. Polec z izročitvijo diplome častnemu doktorandu izvršil svečani akt promocije, je novi častni doktor, ki letos dopolni 90. leto svojega življenja, vidno ginjen, a še zmerom mladostno svež in čil, v zahvalo za počastitev spregovoril:

Zahvala častnega doktorja

Velemožni gospod rektor, prevzvišeni gospod dekan, veleučeni gospod promotor, slava gospoda!

Ko da sem iz oblakov padel, se mi je zdelo, ko sta me dne 18. m. m. velemožni gospod rektor in prevzvišeni gospod dekan pravoslovne fakultete našega vseučilišča počastila s svojim obiskom ter mi sporočila, da mi je akademski senat soglasno sklenil podeliti častni doktorat. Saj to izredno odlikovanje spada med najčastnejša in najodličnejša, pa zato tudi najredkejša priznanja, ki jih morejo za resnične zasluge biti deležni smrtniki. Akademski senat naše Almae matris, tedaj najvišje umstveno predstavništvo slovenskega naroda, smatral me je vrednega te izredne in velepomembne časti in zato smem sklepati, da mi je bila ob soumraku mojega življenja poklonjena v imenu vsega, tako vroče ljubljene naroda Dandanes, ko vidimo in z zebnjo v srcih opazujemo, kako ena za drugo ginejo pravstvene vrline človeštva, mi je to v posebno tolažbo. Saj vidim, da je ena najlepših vrlin — čut hvalečnosti — v vrhovih našega naroda še trdno zasidrana.

Veleučeni gospod promotor, zgovorno in ginljivo ste naslikali moje narodno delo. Vamemu, zgodovinsko pravilnemu pripovedovanju ne morem ugovarjati. V dolžnost pa si štejem, zagotoviti vas, da sem vse to delo z ljubeznijo in z veseljem vršil kot sveto svojo dolžnost. Nahajal sem pobudo za vršitev te dolžnosti, kakor ste čisto pravilno ugotovili, v »otroški veri v bodočnost slovenstva in slovanstva«; v veri torej, ki jo tudi še danes tako trdno gojim, da že v duhu zrem pred sabo nju bodoče veličast.

Kar se zlasti vseučiliškega vprašanja tiče, pa ne bo odveč, ako povem, da se mi je nujna potreba lastnega vseučilišča v Ljubljani že leta 1870, tedaj v letih, ko sem komaj stopil v praktično življenje, neizbrisno zapisalo v srce. Javno zanimanje se je tedaj vrtilo okoli predloga, ki ga je leta 1869. dr. Janez Bleiweis v dežel-nem zboru krajskem stavil glede ustanovitve vseučilišča v Ljubljani. To, veleučeni gospod promotor, je bilo povod, da je, ko sem stopil v javno življenje in se jel po skromnih svojih sposobnostih udeleževati, v mojem delovnem programu bilo že tudi lastno vseučilišče v Ljubljani. Pri tem delu pa sva se tudi prvič sešla v plemenitem stremeljenju za vzvišenim ciljem, postali ste mi s svojim prijateljem Bogumilom Senekovičem, ki ga žal ni več med živim in katerega svetlemu spominu se obdva ob enem, a pbožnem soglasju vse tu zbrane slavne gospode, globoko klanjava, moj zvesti in marljivi sodruknik. Od požrtvovalnih sodruknikov v vseučiliškem odseku jih krije mnogo že črna zemlja. Zato mi večkrat, zlasti pa danes ob tem slovesnem trenutku, moji spomini hvaležno pohitevajo k njim. Srečen sem pa, da vidim danes med nami enega najmarljivejših svojih sodruknikov vseučiliškega odseka, vladnega svetnika in gimnazijskega ravnatelja v pokoju dr. Lovra Požarja. On je bil s mano tudi v oni znameniti deputaciji na Dunaju, ki nam je donesla državne ustanove za obisk inostranih vseučilišč.

Slavna gospoda, neke okoliščine danes — dasi je vse prej, ko razveseljiva — ne morem pustiti neomenjene. Po nekih dogodivščinah skoro neposredno pred svetovno vojno sem prišel do poraznega prepričanja, da bi nam Avstrija nikdar ne bila dala vseučilišča. To pa kljub temu, da smo imeli z njeno pomočjo pripravljeno četo deseterih znanstvenikov, opasnih »z malo svetlimi meči«, ki bi bili v stanu takoj vzo-

zaupal, kar bi sedaj še prerad izbrisal iz njenega spomina. Toda kaj se hoče: imela je vrazje dober spomin za vse tiste drobne, veleumne lopovščine, ki so mu takoj po vojni tako dobičkasno šle v klasje, za tiste tanko izmišljene stranpoti mimo paražofal, ki se je pred ljubico z njimi rad ponašal, ki je bil še navaden gospod Gordun in ki bi sedaj že hotel pozabiti nanje. Sedaj, ko je upravni svetnik ugledne banke, veleindustrijalec in v svoji poštenosti kakor sam gospod bog vzvišen nad vse dvome.

Pogladila ga je po roki. Oh, bil je njen, njena stvar, tale silni Gordun, ki ga je priučila ubogljivosti kakor pametnega psička. Saj pa je tudi znala iz drobnih, navidezno brezpomembnih želja spletať okoli moškega tanko in trdno mrežo, tako dolgo, da se je očarana žrtve s povezanimi rokami in nogami znašla pred mično nakuljo. Toda nečesa ti je v bistvu še vedno manjkalo. Na hipe jo je žgalo v prsih kakor omejena rana, nekaj je gorelo v njej, odkar se je prvič zavedala, da živi zato, ker mora biti srečna. Bilo je hlepenje, pekoče, nenasično hlepenje po tisti utešitvi, ki ti ni vedela pravega imena. Sprločilo tolikšne sle po sreči je bilo vse kar je dosegla, talovo, brez prave cene. Se vedno jo je mučil nemir, bolj tragičen od poželenja, kakor ga občuti po izobilju blavek s praznimi rokami. Njene roke na so bile obtežene z dragimi prstani in Gordun ti je pokorno zobal z dlani...

PETROLEJA NI

pa vendi urano in po-jena svetilke
»LILIPUT« SVETILKO
»SVEČAMU«
1 liter žrta kon 22 ur
Svetilka tehnično popolnoma
Brez komplikacij in
jaskov kot pri podobnih svetilkah.
Dokler traja, dolgo je cene do 295.— s kompletnim priborom.
Varujte se zablod!
Ni podobnega fabrikata za to ceno in s to jakostjo svetlobe.
PETRO-LUX K. D., ZA-GRIB, RADISINA UL. 9.
Prospekti brezplačno in franko! Tel. 72-60.
Blečmo agline zastopnik in preprodalnice!

ti Hram modric v svojo upravo. Prevalika je bila nenaklonjenost njenih odločujočih krogov za to naš najvrednejšo zahtevo in predobrodošle one dogodivšine nemškimi poslancem v državnem zboru na Dunaju pri njihovi — od vlade tako rado upoštevani — nepomirljivosti proti nam. Ko pa je s slovesnim državnim aktom z dne 1. decembra 1918 bila ustanovljena država Srbov, Hrvatov in Slovencev, je bilo s tem ob enem že tudi samo po sebi rešeno vprašanje slovenskega vseučilišča v Ljubljani. Nič več ni bilo treba moledovanja in dokazovanja. Slovenski narod je postal vrhovnost in je s tem zadobil iste pravice ko njegova z njim v isto državo združena brata Srb in Hrvat.

Jako dobro je to ducemel navdušeni in za vse dobro vneti mladi naš rojak dr. Mihaljo Rostohar, ki je ob pravilnem pojmovanju položaja in zahtevi domovinske ljubezni takoj ob ustanovitvi narodne vlade smatral za nujno potrebno, da se ustanovi vseučiliška komisija, za katero je tudi že kar sestavil potrebne spomenice. Moj zvesti in plemeniti prijatelj dr. Danilo Marjan, predsednik društva »Pravnik« in bivši član Vseučiliškega odseka, je stopil komisiji na čelo in delo za ustanovitev vseučilišča v Ljubljani se je začelo. Veleučeni, za stvar vneti in energični poverjenik za prosveto v Narodni vladi dr. Karl Vrstovšek se je za rešitev te važne zadeve tako trudil, da jo je po izvršitvi neklih potrebnih formalnosti minister prosvete dr. Ljuba Davidovič že 9. julija mogel spraviti pred skupščino in da je slovensko vseučilišče v Ljubljani z zakonom z dne 23. julija 1919 postalo stvarnost.

Ob času, ko je nastalo končno delo za vseučilišče, sem bil po sticaju okoliščin iz Ljubljane odsoten, kasneje pa so me službene dolžnosti vezale na bivanje v posestih nam Češkoslovski. Sledil sem pa vedno z ljubeznijo in zanimanjem vsemu, kar je bilo v zvezi z vseučiliščem, ki nas kot torišče svobodnega umstvenega udejstvovanja še le vredno uvršča med kulturne narode. Ob desetletnici njegovi sem se razveselil, da je dobilo Najvišje dovoljenje, nositi ime našega nepozabnega, viteškega kralja mučenika, kateremu bodi večni spomin.

Velika je bila moja radost in zadovoljstvo, ko sem doživel, da je lani po zaslugi blagopokojnega častnega doktorja, ministra in predsednika dr. Korošca, bilo dokončno rešeno vprašanje popolne izgradnje medicinske fakultete.

Z današnjim dnem postajajo moje vezi z našim vseučiliščem še tesnejše in zagotavljam vas, velemožni gospod rektor, ter vas obenem prošim, da to sporočite tudi visokemu akademskemu senatu, da se bom do konca svojih dni, ki se mi pač že s hitrimi koraki bliža, zavedal volike časti, ki mi je bila izkazana, in pa hvalečnosti, ki som vam jo zaradi tega dolžan. — Vivat, crescat, floreat slovenica Alma mater Alexandrina!

Škof dr. Rožman čestita dr. Ivanu Hribarju. Med obema je dekan filozofske fakultete dr. Melik

Govor častnega doktoranda se je vseh prisotnih globoko dojmlil. Člani APZ so z zanosom zapeli »Od Urala do Triglava«, nato pa se je zvrstila množica odličnikov in predstavnikov, da dr. h. c. Ivanu Hribarju izroče iskreno čestitko.

Nesrečna usoda prekmurskega kmeta

Cudno se je poigrala usoda z življenjem 59letnega Matije Horvata iz Otovcev v Prekmurju. Starše je izgubil že v detinskih letih. Ko se je oženil, je moral pa kmalu na fronto v Galicijo, kjer je bil ujet. Iz vojnega taborišča ga je rešila robljacija. Nato je dobil v kubanski guberniji zemljo, ki jo je z veseljem obdeloval, dokler mu je po kolektivizaciji posestev niso vzeli in ga poslali na delo v kolhoze.

Rad bi bil prišel nazaj v domači kraj, kjer je pustil ženo, sina in posestvo. Začel je pisati na vse kraje in končno res dobil dovoljenje za povratek. Ko je prišel domov, je bil že proglašen za mrtvega, posestvo pa je bilo prepisano na ženo, ki je živel z drugim moškim. Začel je pravdo in dobil posestvo nazaj; pravdni stroški pa so tako narasli, da so mu spravili posestvo na boben.

Na dan družbe je Horvat prišel v Soboto terjal pravico. Dokazoval je, da se mu godi huda krivica in je dejansko napadel sodnega predstojnika, odvetnika in sodno uradnico. Te dni je bila na okrognem sodišču v Murski Soboti razprava, pri kateri je bil Matija Horvat na podlagi mnenj zdravnikov-izvedencev spoznan za duševno bolnega in oddan v umobolnico. Razočranje ob povratku v domači kraj in dolgotrajne pravde so razkrojile njegovo razsodnost v taki meri, da bi gotovo še polkušal uresničiti svoje grožnje z dejanskim obračunavanjem.

"JUTROVA" POSVETOVALNICA

Davčna

Kdo je oproščen

uslužbenskega davka

Oprostitev plačevanja uslužbenskega davka je urejena s čl. 90. zak. o neposr. davkih. Po tem členu se oproščajo tega davka: po načelu reciprocity diplomatski zastopniki tujih držav in druge osebe, ki jim pripada po mednarodnem pravu eksteritorialnost, s svojimi uradniki in namestniki, kakor tudi vse osebe, ki jim pripada na podlagi državne pogodbe ali po mednarodnopravnih načelih pravica do oprostitve, kolikor so vse te osebe inozemski državljani; 2. dohodek od kmetijskih delavcev kakor oračev, kopačev, koscev, ženjev, pastirjev, vinčarjev itd. kakor tudi delavcev pri postavljanju kmetijskih zgradb na kmetih; 3. plače in prejemki vojakov stalnega kadra v nižjem ko podnaredniškem činu; 4. dijaki glede svojega dohodka od poučevanja; 5. dohodek nekvalificiranih delavcev-dniarjev, na hitro roko najetih za posel ob izrednih in nujnih javnih potrebah, n. pr. če zamete sneg ceste in proge, če nastane požar, naliv, poplava, ob trčenju vlakov itd.; 6. dohodek od nesamo talnega dela in poklica, če ne presega 600 din na mesec, 150 din na teden in 24 din na dan, in poleg tega za vsakega zakonskega otroka do 18 let, ki nima samostalnega dohodka, po 150 din na mesec, 36 din na teden in 6 din na dan.

Pri tem izrecno naglašamo, da za kmetijstvo ni smatrati tudi gozdnega gospodarstva in je zato dohodek gozdnih delavcev zavezan uslužbenskemu davku, če presega minimum, določen v čl. 6. Za kmetijske delavce tudi ni smatrati delavcev zaposlenih v kmetijskih industrijah in kmetijskih podjetjih za obrtno predelovanje kmetijskih proizvodov, če se opravljajo redno in pretežno kot samostalna obrtno podjetje, če je torej tako delo zavezan pridobiti (N. pr. tvornice za špirit, tvornice za sladkor, pivovarne, mlekarstvo, čebelarstvo, živinoreja in vseh vrst postranih delov kmetijstva). Ekstremni minimum (točka 6.) se ne obdružuje ne glede na to, ali je dohodek državnega, samoupravnega ali privatnega izvora.

T. F. — St. g. — Na vaše ponovno vprašanje z dne 21. I. t. l. v. vas obveščamo, da izplačevanje nezgodnih rent (invalidnine) v smislu čl. 89. zakona o neposrednih davkih ni oproščeno uslužbenskega davka, ker je temu davku zavezan vsak dohodek iz nesamostalnega dela in poklica, ki izvira iz območja kraljevine bodisi neposredno iz službenega razmerja bodisi iz pravice, ki je dana z zveznim ali položajem. V vašem primeru je smatrati uživanje nezgodne rente kot nekako pokojnino, ki je v smislu točke 2. navedenega člena brezpogojno zavezan uslužbenskemu davku po čl. 93. zak.

I. D. — Z. Iz vašega obsežnega pisma posnemamo, da vas davčna uprava ponovno prijemlje za plačilo davčnega zaoznanja iz prejšnjih let, ki ga ni mogla izterjati od vaših dolžnikov, ki ste jih svojevčasno sporočili davčni upravi, odnosno svoje terjatve nasproti njim odstopili davčni upravi. Vprašate nas, ali je davčna uprava upravičena po desetih letih le izterjati davčne zaoznane in to preko uredb, ki je lani predvidevala odpis davčnih zaoznank za leta 1930-1931. — Po omenjeni uredbi bi morali za odpis davkov svojevčasno vložiti pri pristojni davčni upravi formalno prošnjo, iz vašega pisma ne moremo povzeti, ali ste to prošnjo vložili. Rok za vložitev takih prošelj se seveda še davno potekel. Ker davčna uprava še vedno zahteva od vas poravnavo starih davčnih zaoznank, domnevamo, da prošnje za odpis sploh niste vložili, ali pa je bila, ker morate izterjati davčnega zaoznanka se ogrožajo vaš gospodarski položaj, odklonjena. V ostalem vzemi na znanje, da zastara v smislu čl. 153. zak. o neposr. davkih pravica države do izterjave odmerjenega davka čez pet let od dne, ko se je po predpisih navedenega zakona priobčila izvršna odmera. Vendar pa se zastaranje prekine s vsakim službenim aktom o doletenju predmeta, ki je bil davčnemu zavezanec ali plačniku predpisano prebrati, torej tudi s vsakim izvršnim ukrepom. Po našem mnenju vam torej davčni zaoznank vse do časa, dokler ne postane neizterljiv, ne bo mogli biti odpisani.

Z. Z. — Vaše vprašanje sicer ne spada v našo rubriko, vendar pa vzemite na znanje, da smejo državni upokojenci po uredbi z dne 8. III. 1940 imeti 3.000 din postranih mesečnih dohodkov, da ne izgube pravice do prejemanja osebne dragojne dohoda. Ta uredba je stopila v veljavo 1. aprila 1940.

G. — Ako plačujete iz naslova zgradbine 162 din in kot zemljorajno 57 din davka na leto, tvorijo osnovno za specialni doprinos za sklad narodne odbrane skupna davčna osnova 219 din, od katere bi vam morala davčna uprava odmeriti 16 odstotni doprinos v znesku 35 din. Na vsak način pa je pomoten predpis v znesku 64 din. Zgledate se sami pri davčni upravi, ki vam bo na osnovi odmeritve spisov točno pojasnila, kako je prišla do predpisa doprinos za obrambni sklad v znesku 64 din, ki se nanasa po vaši utrditvi samo na zemljorajno.

J. — Odslužili ste polni vojaški rok 18 mesecev ter ste prešli od vojaškega obznanja tudi vojni razpored za slučaj mobilizacije. Kljub temu pa vas je pristojna davčna uprava pozvala na plačilo vojniške v znesku 213 din. Ali je bila za to upravičena? — Po zak. o ustroju vojske in mornarice (Zl. 227) plača vojniško vsak na državljani, ki je za vojno službo stalno in začasno nesposoben, izvenzi nekatere osebe, ki jih navaja čl. 228. navedenega zakona in med katere vi prav gotovo ne spadate. Ker ste odslužili redni vojaški rok in ste prešli od vojaškega obznanja tudi vojni razpored, je po našem mnenju predpis vojniške v vašem primeru brezpogojno neosnovan. Komanda vojnega okrožja vas brikone ni črtala iz razporeda vojniške vojske. Zato se na imenovan komando brez odloga pritožite ter navedite v svoji pritožbi vse momente, ki dokazujejo pravico do oprostitve plačevanja vojniške. Komanda vojnega okrožja bo po prejetu pritožbe pribavila najprej potrebne podatke, se uverila o umestnosti zahtevka, po potrebi odredila in izvršila popravilo ter obvestila o tem pristojno davčno upravo. Svojo odločitev pa bo dostavila tudi vam. Čim pa se je primerilo, da bi bila vaše pritožba na komando vojnega okrožja proti pričaovanju odklonjena, se pritožite v roku 15 dni od dneva priobčitve niuena rešenja pri pristojni komandi divizijske oblasti.

Pravna

A. B. V. Ali sploh še obstoji kak zakon, ki ščiti hranilnico, da vam ne izplača vaše vloge. — Hranilnici najbrže še ni potekel rok, do katerega ji je ministrstvo trgovine dovolilo odločitev izplačil za vloge. Ker so taka dovoljenja dana denarnim za vodom posamič, ne moremo pojasniti, koliko časa velja zaščita vaš za vaš zavod. Vsa potrebna pojasnila so vam dolžni dati pri vaši združni hranilnici.

A. M. I. Odvetnik je volil na plačilo strokov in v tem napravil radi točne robe stroške, katere morate plačati prej. — Tako stroški zastopanja, kot stroški nastali radi vloževanja letih, so plačljivi najpozneje v 15 dneh, ako je postala sodba

ali plačilno povelje pravomočno, t. j. brez priziva. Če ste pa pravomočno vložili priziv, bo upnik amel predlagati izvrbo lele po pravomočnosti prizivne odločbe.

J. P. K. Oče je umrl brez oporoke. Kako dedajo njegovi štirje otroci. — Če zapustnik ni zapustil vdove, so upravičeni do dedovanja vsi štirje otroci po enakih delih, torej vsak do 1 četrtine. Vdova bi mogla zahtevati eno četrtino, otroci pa v tem primeru ostale tri četrtine po enakih delih. Če je eden od otrok več let delal na posestvu, drugi so pa bili že vsi samostojni in vsak zase, bi mogli zahtevati od zapustnika plačilo za svoje delo, ki je obogatilo zapustnikovo premoženje. Naj prijavi zahtevo na plačilo pri zapustniški razpravi.

L. O. R. Ali smete stanovanca zviti najemnine, ker ste prenovili stanovanje. — Le, če je stanovalec privolil v prenovitev in obljubil nositi stroške, smete zahtevati višjo najemnino, kot je pa bila na dan 1. septembra 1939. Če se bo vzel nov stanovalec in bo dobil v najem boljše, udobnejše in lepše stanovanje kot prejšnji, bi po našem mnenju bili upravičeni zahtevati primerno višjo najemnino le, če niste bili kot gospodar po zakonu itak dolžni izvršiti ona dela in vzdrževati najemno stvar v porabnem stanju.

Dolgoletni naročnik. — Pokvaza na obleki prizadejana zaradi višja raket na veselici. — Le od krivca, ki je vrgel priprano raketo in vam povzročil škodo, morete zahtevati odškodnino. Društvo, ki je priredilo veselico, za tujo krivdo pač ne more biti odgovorno.

Zdravniška

M. R. Uršna sela: Ako so vaši datumi točni, boste rodili letos okoli 6. marca.

U. — Po mojem mnenju je pojav, ki ga opazujete, nekaj povsem normalnega. Verjetno je to bilo že prej, čemur pa niste posvečali pozornosti.

V. D. Novomesto: Znaki, ki jih opazujete, so slični znakom pri zgodnji nosečnosti. Iz gotovih razlogov sumim, da bi bila po sredi eventualno izvenmaternična nosečnost. Svetujem zato, da peljete ženo k zdravniku zaradi pregleda.

Albert D. Ljubljana: Mislim, da je pri vas vse normalno. Natančneje vam na tem mestu ne morem pojasnjevati. Obrnite se na katerega starejšega znanca, ali pa pojdite k zdravniku.

R. I. 70: Kopaite noge v topli vodi, kateri ste dodali 2-3 žlice sode. To ponavljajte vsak dan, do učinka.

Volga: Pojav, o katerem želite pojasniti, je precej kompliciran. Vzrok je lahko povsem duševnega izvora, lahko pa gre tudi za telesno napako. Več vam na tem mestu ne morem odgovoriti. Glede podrobnih informacij se morate obrniti na vašega zdravnika.

Z. K. P.: Povsem jasno in logično je, da lahko zdravimo žolčne kamne na kirurški, ali pa na interni način. Razlogi, ki so merodajni, da se odločimo za operacijo so različni. Poleg socialnih razlogov, ki onemogočajo, da bi bolniki živeli dietično, odnosno, da bi se lahko zdravili po raznih zdraviliščih, priporočamo operacijo v glavnem v sledečih primerih: 1. ako traja izstopa dalj kot 3 tedne, odnosno ako slatenica ne upada, temveč le naravnata, 2. ako traja bolnika mrlica, 3. ako se pridruži vnetju žolčnega mehurja še vnetje trebušne slinavke. V teh primerih je torej operacija potrebna, v drugih pa se lahko še čaka in se zdravi na interni način. Obirneje vam radi pomanjkanja prostora ne morem odgovoriti. Sicer so vam pa zdravniki v bolnici, kjer ste bili, verjetno dovolj pojasnili val primer.

M. V. R.: Iz vašega opisa si ne morem ustvariti popolnoma jasne slike. V poštev prihajajo razne bolezni. Vse, kar koli bi rekli, bi bila samo domneva. Svetujem zato, da greste v kako večjo bolnišnico v srbo preizkuse. Kakšno bo zdravljenje, kirurško ali interno, to zavisi od ugotovitve preiskave.

Irena: Kar opačate, se mi zdaj povsem naravno in ne vidim v tem nikakega bolezenskega znaka. Verjamem pa vam, da vas vznemirja. Zato vam svetujem, da ste zelo skromni v pogledu hrane. Večerjajte zgodaj! Pred spanjem si oprite celo telo s mrzlo vodo. Odeja naj ne bo pretežka. Če vam vse ne bi pomagalo, pojdite k zdravniku, da vam predpiše pomirjevalna sredstva.

O. P.: Vaši podatki so preskopi, da bi mogli dati kolikorj zadovoljiv odgovor. Mislim, da bi bilo najbolje, da se obrnete na zdravnika, ki vas je opaziral, da odredi nadaljevanje.

A. F.: Na daljavo ne morem v vašem primeru reči točne diagnoze, temveč samo domnevati. Priporočam točen pregled pljuč in srca in poleg tega še rentgenološki pregled.

H. I.: Verjetnost oploditve je zelo majhna, odnosno po mnenju nekaterih avtorjev sploh semogoča. I. S. in Z.: Mislim, da gre za kožno vnetje, ki ga povzroča glivice. O raku menim, da ni govora. Svetujem, da se obrnete na strokovnjaka za kožne bolezni.

Težava v Tr.: Kot posnemam iz vašega dopisa, ste sedaj, vsaj kar se tiče žolčeca, v redu. Mudi pa vas revmatizem. Ker se vam stanje kljub zdravljenju nikakor ne popravi, izgleda, da mora biti fizične bolezni bodisi v gnilih zobeh, ali pa v vnetih mandljih. Potrebno bi bil torej tačen pregled zob in mandljev ter zdravljenje letih. Vse to lahko opravite pri vaših domačih zdravnikih in vam ni treba hoditi nikamor drugam.

V. G. R.: Vaši želji iz razumljivih razlogov ne morem ustreči. Mislim pa, da bi bilo najbolje, da greste v kako bolnišnico, odnosno na kliniko. La na ta način se boste pomirili, sicer se bojim, da postanete hipohondri, ki bi dirjal od zdravnika do zdravnika in bo pri tem vedno huje bolan.

I. K. S.: Dvomim, da bi na ta način mogli doseči uspeh. Po mojem mnenju spada nekakšna vsaj za 1 teden v posteljo. Poleg tega je treba seveda zdraviti rano po običajnih primerih Eden glavnih predpogojev zdravljenja je namreč mirovanje obolelega uda.

Kmetiška

POMLADNI NASVETI

D. J. Sv. P.: Za gnojenje vrta je od domačih gnojil najprimernejši zrel hlevski gnoj in kompost, vendar pa lahko kot dodatno gnojilo uporabljate tudi pepel in sicer lesni pepel, saj ima precej hranljivih snovi. Pepel listnatega drevesa ima 3.5% fosforne kisline, 10% kalija in 30% apna. Dušika pa morate dati s hlevskim gnojem ali kakim umetnim dušikovim gnojilom. Proti nadlegi voluharjev imate razna sredstva, ki se najučinkoviteje uporabljajo v poznih jeseni ali zgodnji spomladi. Najobčnejše so posebne pasti proti voluharjem, ki jih boste dobili pri podružnici sadjarskega društva ali kmetijske družbe. Navodila za uporabo pasti vam bodo dali tam. Razen pasti pa se uporabljajo razne vabe, ki jih polagate v rove. Te vabe pripravite tako, da prečete ali izvrtate koren in daste v izdolbino Zello paste. Tako pripravljene vabe daste v rove, jih zalate in ponavljate to tako dolgo, dokler voluharji vabe žro. Učinkovitost vabe se poveča, če jo poljete z nekaj kapljicami baldrijana. Čas rezi morate uravnati krajševno običajnemu roku, vendar pa vam svetujemo, da se radi pobeže ne prenašate.

GNOJENJE VINOGRADA

S. A. M.: Za gnojenje vinograda, ki ste ga pred dvema letoma pognojili s hlevskim gnojem, bi letos radi uporabili umetna gnojila. Kot sadomestno gnojilo se priporočajo amonijev sulfat, ki ga rabite kakor 4 kg na 100 trt. Bolje pa je, da vzamete kakor kombinirano gnojilo kot n. pr. nitrofoskal, ki ga rabite cca 10 kg na 100 trt. Za navodila o uporabi

tega gnojila se obrnite na tvornico v Ruše. Umetna gnojila se posilijo pred prvo kopjo, da pridejo v zemljo, ker so korenine trd precej globoko. Za gnojenje njivice, kjer hočete saditi krompir in koruzo, pa vam priporočamo, da razli kupite dober hlevski gnoj, kot pa umetni, boste dosegli večje uspehe, slasti kar ni bila njiva še dolgo gnojenja. Za krompir se lahko kombinira hlevski gnoj s nitrofoskalom, prav tako za koruzo.

VEČJI PRIDELEK

Zvesti naročnik: Zvišati hočete pridelek letošnje letine in sicer z umetnimi gnojili, ki jih nameravate nabaviti večje količine in sicer za krompir, pšenico in travnike. Za gnojenje krompirja so od umetnih gnojil najpotrebnejše kalijeva gnojila in sicer 40% kalijeva sol na srednje težki zemlji, na težki pa samo čista kalijeva gnojila. Od dušičnih gnojil, ki povečajo skupni pridelek, lahko uporabite amonijev sulfat, ki se daje ob sadnji, ali amonij dušik, ki se daje pred sadnjo, ali pa čilski soliter, s katerim se gnojijo ob času sadnje. Od dušičnih gnojil vam najbolj priporočamo amonijev sulfat. Med tem ko za krompir ni treba fosfornih gnojil, je pšenica zanje zelo hvaljena, od teh vam priporočamo superfosfat, ki ga posipate spomladi, od dušikovih gnojil pa lahko uporabite čilski soliter, ali amonijev sulfat, lahko pa pognojite tudi s 40% K-soljo. Za travnike pa si nabavite Tomazovo blindro ali superfosfat, kalijev sol in amonij dušik. Gnojila dobite pri kmetijski družbi, kjer vam bodo dali točna navodila glede količine in ukorabe.

Krompir in žbulo morate večkrat prebrati in odstraniti gnile plodove ter jih zakopati, ne nositi na gnojilce, ker se tam gniliha ne uniči, pač pa jo boste z gnojem spet zanesli na njivo.

VITAMIN B

Jana: Vitamin B se nahaja, kot je znano, v razni živalski in rastlinski hrani, med katero je najbogatejša n. pr. pšenica in ržena moka, svinjsko meso, jetra, grah, ječmen, kvas itd. V čisti obliki ga ne morete pridobivati sami, ker je zato treba posebnih priprav. Ker ne vem, za kakšno bolezen bi take preparate rabili, vam priporočamo, da se obrnete na zdravnika.

DALMATINSKO VINO

J. A. Lj.: Sladkobe vinu ne morete odvzeti na drug način kot z vrenjem. Če namreč vino ni jesni dovolj kipele, je lahko ostala le znatna količina neprevrelega sladkorja, ki se da s ponovnim vrenjem pretvoriti v alkohol; če pa je sladkoba umetno dodana, ali pa je lastnost vina, ne morete vinu te sladkobe odvzeti, ne da bi trpela kvaliteta vina.

Za gnojenje sadnega drevesja počakajte, da sneg skopni in v zgodnji spomladi ob vlažnem vremenu gnojila vprašite v zemljo, v kolobarju okrog drevesa, da bodo koreninam čim dostopnejša.

ŠAH

Z medklubskega tekmovanja za prvenstvo Slovenske šahovske zveze so doslej znani naslednji rezultati:

Mariborska skupina: SK Vidmar - Mariborski k. k. 8:0 (brez igre), SK Vidmar - Železničarski k. k. 4½ : 3½, Železničarski k. k. - Mariborski k. k. 8:0 (brez igre). Zmagovalec podokupine, ki jo tvorijo mariborski klubi, je torej SK Vidmar. — Mežica je proti Črni dobila tekmo s 8:0 brez igre. Celjska skupina: Gaberje - Trbovlje 8:0 (brez igre), SK Radeče - SK Krško 4:4 in 5:3, SK Šoštanj - Celjski k. k. II 5:3 in 5:3.

Ljubljanska skupina: V I. ljubljanskem razredu so odigrane tekme: Ljublj. k. k. I - Ljublj. k. k. II 7:1, Ljublj. k. k. I - Centr. k. k. II 5:3, Centr. k. k. I - Triglav 7:1, Centr. k. k. I - Centr. k. k. II 6½ : 1½. — II. razred: Ljublj. k. k. mladinsko - SK Korotan I 5:3, Železničarski k. k. I - Dvoraki k. k. 4:4, Dvoraki k. k. - Šišenski k. k. 4:4, Ljublj. k. k. mladinska - Železničarski k. k. 4½ : 3½. — III. razred: Korotan II - Korotan III 6:2, Ljublj. k. k. III - Korotan II 6:2.

Mnogih rezultatov Slovenske šahovske zveze še ni prejela. Zveza ponovno naproša vse klube, da naj ji rezultat vsake odigrane tekme takoj javijo.

Oktoberška številka angleške šahovske revije »British Chess Magazine«, ki je pravkar prispela z veliko zamudo, javlja, da so 18. septembra ponovno letalske bombe, napolnjene s tekočim gorivom, popolnoma uničile prostore »Nationalnega šahovskega centra« v Londonu, kjer sta imela med drugim svoj sedež angleška šahovska federacija in stari »City of London Chess Club«. Žrtve požara je postala tudi večja polovica dragocene knjižnice angleške šahovske federacije. — »British Chess Magazine« javlja dalje, da je njegov urednik Golombek odšel k vojakom. V stanovanje novega urednika Griffitha pa je prav tako udarila bomba ter uničila vse arhive in rokopise revije.

Na četverboju, ki je bil sredi januarja igran v holandskem mestecu Beverwijk, je dr. Euwe presenetljivo postal na 3. mestu. Rezultat turnirja je bil: Wijnans 2½, Cortlever 2, dr. Euwe 1½, Samelius 0. 8 turnirja je naslednja partijska.

Sicilijanska obramba

Beji: Cortlever — Črni: dr. Euwe
1. e2—e4, c7—c5, 2. Sg1—f3, d7—d6, 3. d2—d4, Sg8—f6.
(To potezo, ki so jo zadnje čase uvedli ruski mojstri, beli v partiji na presenetljiv način popolnoma ovirajo.)
4. d4 : c5!

(Po 4. Sg3 preide partijska seveda v normalne variante. Zanimivo je, da smotrna poteza, ki jo je bel izbral v partiji in ki vodi do očitne prednosti, ni bila še nikoli preizkušena.)

5. Sg6 : e4, 5. c5 : d6, Sg4 : d6.
(Še slabše je seveda Dd6; 6. Ld3 ali pa e6s : s slabim kmetom na d6.)
6. Lc1—f4!, e7—e6.

(Sicer beli kar menja na d6 ter igra na končnico, ker ostane kmet d6 v vsakem primeru slab.)

7. Sbl—c3, Sbl—c6, 8. Dd1—d2, f7—f6.
(Nekaj je bilo treba storiti proti grožnji 9. Td1 ali o—o. Najbrž pa je boljše nego poteza v partiji 8. . . . a6, 9. o—o, Sfs. Seveda stoji črni v vsakem primeru že slabo.)

9. o—o—o, e6—e5, 10. Sc3—b5!
(S tem dobi beli kmeta in končno tudi partijsko.)

10. . . . Sd6 : b5.
(Če e4f4, potem enostavno najprej 11. Df4; Sd5, 12. Se5; fe5; 13. Dd5+ itd.)
11. Dd2 : d8+, Sc6 : d8, 12. Lf1 : b5+, Ke8—e7.

(Na Sc6 odloči pač žrtve 13. Le6; fe5; 14. Se5 : grožnja Sc6. Beli dobi najmanj tri kmete za figuro, pa še obdrži močan napad.)

13. Sf3 : e5!, Sd8—e6.
(Če fe5; potem seveda 14. Lg5+.)

14. Sc5—d3, g7—g5, 15. Lf4—d2, Ke7—f7, 16. h2—h4, Lf8—d6, 17. h4 : g5, Se6 : g5, 18. Ld2—f4, Ld6—e7, 19. Td1—e1, Le7—d8, 20. Lb5—c4+, Kf7—g7, 21. Sd3—c5, a7—a6, 22. Sc5—e4, h7—h6, 23. Se4—d6, Lf6—d7.

(Da bi se osvobodil, žrtvuje črni še enega kmeta, kar pa mu tudi ne pomaga več.)
24. Sd6 : b7, Ld7—b5, 25. Lc4 : b5, a6 : b5, 26. b7 : d8, Th8 : d8, 27. Lf4 : g5, h6 : g5, 28. a2—a3, b5—b4, 29. Te1—e3, Td8—d4, 30. Th1—d1, Td4—f4, 31. f2—f3, b4 : a3, 32. Te3 : a3, Ta8 : a3, 33. b2 : a3, g5—g4, 34. Td1—d3, g4—g3, 35. Kc1—d2,

Kg7—g6, 36. Td3—b3, Tt4—h4, 37. f2—f4!, Kg6—f5, 38. Kd2—e3!, Kf5—g4.
(Ta n44: odloči seveda 39. Tb5+, Kg4, 40. Tb4.)

39. Tb3—b8, Th4—h7, 40. Tb8—g8+, Kg4—f5, 41. Tg8 : g3, Th7—c7, 42. Ke3—d2, Kf5 : f4.

(Tu je bila partijska prekinjena in pozneje ocenjena kot dobljena za bele. Navedeno je bilo sledeče možno nadaljevanje: 43. Td3, Tg7, 44. g3+, Tg3; 45. Tg3; Kg3; 46. a4, 47. a5, f4, 48. a6, f3, 49. a7, f2, 50. Ke2, Kg2, 51. a8D+.)

Vasja Piro

SPORT

Nič pravega sporeda

Nekaj smučarskih prireditev doma in nekaj nogometnih tekem drugod

Sredi zimske sezone smo, največ življenja bi moralo biti zdaj na belih poljanah in po gladkem ledu, toda kljub temu bo današnja nedelja vse prej kakor bogata v sportnem pogledu. Med raznimi težavami, ki v teh časih ovirajo pravi razmah v sportu, je zdaj pri nas gotovo tudi silno nestanovitno vreme, ki posebno zimskim sportnikom na vseh koncih in krajih križa račune. Slednjtje ne smemo prezreti tudi okolnosti, da je elita naših zimskih sportnikov trenutno sploh odsotna — naša smučarska reprezentanca že tekmuje v mednarodnem zimskosportnem tednu v Ga-Pa, hokejska pa potuje jutri za njo — tako da že od vsega početka za te dneve ni bila določena nobena važnejša tekma na domačih tleh. Kljub vsemu in še zadnji vremenški spremembi, ki je že spet v dolinah močno ojužila ali sploh pobrala snežno odejo, pa bo danes vendarle še nekaj smučarskih prireditev, ki vsaj dozdaj še niso bile opovedane.

Tako nameravajo Ilirijani popoldne ob 15. na Javorniku izvesti

medklubske skakalne tekme

z udeležbo vseh skakačev, ki so še doma in bodo konec prihodnjega tedna šli ojačit naše najboljšje tri za nastop na velikih mednarodnih smučarskih prireditvah v Bejlaku.

V tem pregledu je treba dalje omeniti SMUČARSKO TEKMO OBVEZNIKOV OTV

ki jih je banska uprava razpisala v patrolnem teku odnosno v smuku in slalomu za večerj in danes pri Celjski koči nad Celjem, pa bodo zdaj zaradi slabih snežnih razmer na Mozirski planini. Prireditelji opozarjajo udeležence, da bodo do podnožja Mozirske planine vozili avtobusi celjske mestne občine, pa tudi od zadnje železniške postaje v šmartnem ob Paki do podnožja planine bo obratoval avtobus. Jeseničani odn. SK Bratstvo je kljub temu, da so najboljši predstavniki v alpskih disciplinah v tujini, razpisali za danes

za seniorje in juniorje medklubske smuk

na Markeljski planini nad Jesenicami s pričetkom ob 12. Nastopno mesto bo na Kočni, cilj pa pri Savskih jamah. Proga je dolga 2500 m s višinsko razliko okrog

Odlična — na ledu in za paragrafi

(Iz razgovora z našo popularno drsalcko Vlasto Sernečevno)

Vlasto sem srečal, ko se je vračala s univerze. Bil je lep zgodnji pomladanski dan in topel val odjuge je pobiral zadnje ostanke snega, da je umazana snežnica curijala v potokih po blatnih ljubljanskih ulicah. Na poti domov sva se pogovarjala o vsem mogočem in svmes jezila na razrite ljubljanske pločnike, po katerih sva morala preskakovati velike črne luže. Tožila mi je, s kakšno težavo se skuša vživet v pusti svet zavrtih paragrafov in kako hudo ji je pri srcu, ker je morala že tako zgodaj dati slovo svojima najljubšima tovarišema: ledu in drsalcam. Iz prijetnega pogovora, ki se je razpletel, pišem naslednje vrstice:

Gdčna Vlasta Sernečeva se je že od nekdanja, ko se je še kot neugnana dijakinja plašno skrivala po temnih celjskih ulicah pred strogimi profesorji zanimala za umetno drsanje. Kolikor se spominja iz zgodnjih mladostnih let, je že takrat gojila v srcu živo željo, da bi znala nekoč dobro drsati. Kot srednješolka je že občudovala izurjene drsalce na celjskem sportnem drsalšču in jih skušala posnemati.

Po uspešno končani srednji šoli in ko je imela maturitetno izpravevalo s vsemi odlikami v žepu, ki je pot zanesla v Pariz. Ves prosti čas, ki ji je preostalo pri študiju, je dobro izrabila. Živo se je začela zanimati za umetno drsanje in ker so spoznali v njej nadarjeno drsalco, so ji omogočili nastop na nekem socialnem drsalnem večeru. Lep uspeh in pohvalna

Rusija v borbi za sever

Izhod na toplo morje — Načrt o polarnem carstvu — Murmansk postaja veliko mesto

Svojeglavi mladi car Peter Veliki je bil tisti, ki je zapustil kremelske zidove. Se naučil v Holandiji gradnje ladij in se potem, ko se je vrnil v domovino, odločil, da bo Rusija

odprla okno v svet.

kakor se je sam izrazil. V skladu s svojo odločitvijo je ustanovil Petrograd in prenesel tja svoj sedež.

Pod Petrom Velikim si je tedaj Rusija, ki je bila dotlej kontinentalna država, osvojila mesto ob morju in prišla s tem v spor s tedanjo velesilo Švedsko.

Peter je zmagal.

v nystadtskem miru mu je pripadla Estonika z Revalom in Livlandija z Rigo. Nasledniki Petra Velikega so potem nadaljevali njegovo delo na jugu in na severu. Ko je prišel 1917 boljševizem na krmilo, je bilo videti, da je prelomil s to tradicijo. Iz Petrograda se je preselila vlada spet v Kremo. Vsi so mislili, da se je Rusija odpovedala svojim načrtom na severu.

To je bila zmota.

kajti čim se je končala državljanska vojna, je začel boljševizem delovati v prejšnji smeri.

Ze več nego desetletje zavzema severni prostor odlično mesto v ruskih načrtih. Po velikanskih tehničnih težavah je Sovjetska Rusija zgradila murmansko železnico in prekop iz Vzhodnega morja v Belo morje. Ob drugače tako zapuščenem zalivu Kola, na obali Ledenegega morja, ima Rusija danes svoje

edino veliko izhodišče

v veliko morje, ki ga zaradi Zalivskega toka ne ozraza ledovje. Razdalje pa so seveda velike. Murmansk je 1450 km oddaljen od Leningrada in po omenjenem prekopu znaša razdalja med obema mestoma celo 2600 km. Središče za upravo tega velikanskega prostora so prenesli iz Moskve zopet v nekdanji Petrograd, sedaj Leningrad.

Toda ne samo evropski sever, ki si ga je Rusija še bolj zagotovila v vojni s Finsko, temveč tudi severnoazijski

prostor Sibirije

si Rusija čedalje bolj odpira. Vseposod se trudi, da bi utrla zaledenelo okno na severu in si tam zgradila polarno carstvo. Ob izlivu Jeniseja je nastalo mesto Igarke s trajnim pristaniščem, ki razpolaga s tovorilnimi stroji, žagami in električnimi centralami. Čeprav leži to mesto 200 km severno od tečajnega kroga, na večno zaledeneli tundri, je njegovo

življenje zelo živahno.

Pristanišče Tiksi ob izlivu Lene posreduje izvozni promet iz Bajkalske in Jakutske. V začetku tega meseca so otvorili redni arktični promet. Štirimotorni stroji letijo redno preko Arhangelska in Igarke v Tiksiški zaliv ter do Smidovega rta, če to dovoljuje vreme. Južno od Kjema ob Bellem morju bodo v kratkem odprli

novo pristanišče.

Murmansk je na najboljši poti, da postane res veliko mesto. Ze danes šteje preko 150.000 prebivalcev. V bodočem razvoju ruske velesile bo imel vsekakor veliko ulogo.

Ameriški brzi čolni

Oklopne ladje, ki vozijo s hitrostjo 80 km na uro

Ameriška vojna mornarica gradi ta čas nenavadno majhno vojno ladjo, oklopni drsilni čoln, ki vozi z brzino 80 km na uro in napada sovražnika s torpedi, globinskimi bombami ter topovi. Uradno imenujejo te čolne »moskiti«. Dolgi so 21 m in segajo zelo malo globoko v vodo. V svoji konstrukciji sličejo angleškim brzim čolnom, ki jih uporabljajo za obrambo Rokavskega preliva in obale.

Vsak ameriški brzi čoln je oborožen z dvema 21palčnimi ali štirimi 18palčnimi cevmi za torpede, dalje z najmanj 6 globinskimi bombami in dvema topovima. Razpolaga tudi z napravami za zamerlitev, ima akcijski radij 700 morskih milj, če vozi z brzino 44 vozlov na uro, 120 milj, če vozi z brzino 20 milj in 2.000 morskih milj, če vozi z brzino 9 vozlov. V 15 sekundah lahko popolnoma zaobrne svojo smer, v osmih sekundah poveča lahko svojo brzino od 9 vozlov na 40 vozlov, zmanjša pa jo v 3 sekundah od 40 na 3

voze. Kot edine ladje na svetu lahko nosnema jo ti čolni stransko držanje letala.

Uradna izjava o novem orožju ameriške vojne mornarice pravi, da so ti brzi čolni oboroženi z istim smrtnim orožjem kakor večje ladje, pri tem pa stanejo malenkost. Njihova nadaljnja prednost je ta, da jih ni mogoče torpedirati in da vozijo preko minskih polj brez nevarnosti. Pri bodočih brodovnih akcijah, ki bi se jih udeleževali »moskiti«, bi ne bilo več petdesetstotnih izgub ladij in moštva, kakor je to pri večjih napadih torpednih rušilcev na sovražna brodovlja a če bi že izruba ladij ne bila manjša, bi znašala izguba moštva manj nego 10 odstotkov. Podmornice bi jih čolnov ne morejo presenetiti, saj bi bil vsak poskus torpediranja s strani zama, pač pa lahko brzi čolni torpedira podmornico, ki bi se hotela dvigniti na površino, ali pa jo lahko uniči z globinskimi bombami.

Živa bitja na Veneri?

Ugotovitve zvezdarne v Lundu

Skoraj tako, kakor se ljudje zanimajo že oddavna za vprašanje, da-li živijo na

Marsu človeku podobna bitja, se zanimajo tudi za vprašanje živih bitij na Veneri. Mnogi so, ki celo menijo, da je Venera verjetneje obljubena nego Mars, saj so na njej ugodnejši pogoji za to. Pri tem mislijo pred vsem na gosto ozračje, ki našo sosedo obdaja.

Kakor so pa pokazale nove spektroskopske raziskave Venerinega ozračja v zvezdarji v Lundu, setoji to ozračje iz pravega oblaka iz velikega odstotka plemenitega plina, razen tega pa vsebuje to ozračje, ki je trikrat gostejše in višje nego zemeljsko ozračje, toliko ogljikove kisline, da bi ga človeška bitja ne mogla dihati. Ogljikove kisline je po navedbah iz Lundu v Venerinem ozračju 10.000krat več nego v zemeljskem ozračju. Iz tega bi sledilo, da je podnebje na Veneri, ki je dosti bližja soncu in je približno tako velika kakor zemlja, izredno vroče in vlažno. V tem podnebj bi lahko uspevala bujna flora in favna, ki bi ustrezala nekako flori in fauni v karbonski dobi na zemlji.

Po drugih raziskavah iz najnovejšega časa je v ozračju Venera izredno malo kisika, nasprotno pa silno mnogo vodne pare. Silna množina ultravijoličnih žarkov s sonca povzroča v Venerinem ozračju med vodno paro in kisikom kemično reakcijo, iz katere se tvori formaldehid, zelo hud strupen plin, ki izpušča pri 21 stopinjah Celzija. Tako je gotovo, da sta v tem ozračju dva plina, ki bi človeku prinesla smrt. Zaradi tega je kakšno človeštvo, ki bi bilo podobno zemeljskemu, na Veneri nemogoče.

Kako se vrti sonce

Sonce se vrti kakor zemlja okrog svoje osi. Toda vsi njegovi predeli se ne vrtijo enakomerno, kakor je to na naši premišnici.

Pa ob sončnem ravniku rabi namreč za enkratni obrat 25 dni, polarna pasova pa 35 dni. Iz tega sledi, da ni sonce niti trdo niti tekoče telo, temveč plinasta obla, ki imajo njeni žareči toliki večjo ali manjšo rotacijsko brzino.

Koliko pentelj ima nogavica?

V paru na roko pletenih bombažnih ženskih nogavic je potrebnih človek nastel nič manj nego 47.000 pentelj. Še popolnoma drugače številke za dobno, če vzamemo v roke nogavice iz drobnejšega tvoriva, n. pr. iz svile ali umetne svile. Takšen par nogavic šteje približno dva milijona pentelj. Industrija uporablja za pletenje takšnih nogavic najbolj zamotane stroje, ki sestojijo iz kakšnih 100.000 delov. Na uro spleta ta stroj okrog 45 milijonov pentelj, to se pravi, da izdelava eni uri približno 20 parov nogavic.

A NEKDOTE

Pri neklih slavnostnih igrah v Rimu bi bilo treba bita usmrtiti s puščicami, toda strele živali ni zadel, čeprav je izstrelil iz najbližje bližine cel šop strel. Navzile temu mu je dal cesar Galien izročiti venec, ki so ga dobivali zmagovalci.

Ko so Rimljani začeli godrnjati, da dobi takšen bedak venec, je Galien oznanil s smehom: »Pomirite se, prijatelji. Tudi to je umetnost, če toliko krat ne zadeneš.«

Ob smrti nekega rimskega viteza se je izkazalo v splošno presenečenje, da je namesto bogastva, ki so ga pričakovali, zapustil le dvajset milijonov dolga.

Ob dražbi njegovih stvari je cesar Avgust kupil njegovo posteljno blazino. »Na tej blazini se bo dal namreč sijajno spati«, je pojasnil svoj nakup s nasmeškom. »Saj je pokojni navzile svojim dolgovom vedno dobro spal.«

VS AK DAN ENA

»Sram te bodi zaradi grdega obnašanja, Jure! Kaj pa bo iz tebe, kadar boš velik?«
»Učitelj! bom, gospod učitelj!«
(p-Collera)

Prestolnica Cirenajke

Mesto Bengazi, iz katerega se je Italijanska vojska umaknila zato, da ne bi utrpelo razdejanje zaradi vojne, ima 32.000 prebivalcev, med njimi eno tretjino Italijanov. Razprostira se vzdolž približno 1 km dolgega pasu med morjem in dvema lagunoma. Mesto je, ki se je prvotno imenovalo Euesperide, je bilo osnovano že v petem stoletju pred Kristom. Pozneje je prišlo pod oblast egiptiških Ptolemejev in je dobilo po neki članici vladarske rodovine ime Berenike. — Italijani so zasedli Bengazi 20. oktobra 1911. Po svetovni vojni so začeli tu z velikopotezno kolonizacijo, ki je spremenila kraj v lepo pristaniško mesto. Potrošili so v ta namen 125 milijonov lir. Največja zgradba je »Grande Albergo Berenico«, ki je viden tudi na naši sliki. Ta palača se po svoji impozantnosti lahko kosa z vsako večjo zgradbo v modernih prestolnicah in priča o obnoviteljskih sposobnostih italijanskih gradbenikov

Muhe preko groba

Nemogoče in čudne oporoke

Neki milanski polmesečnik objavlja vrsto norih oporok iz novejšega časa, ki bi lahko rabile kot primeri, kakšne ne bi smele biti oporoke. Med temi oporokami omenja tudi oporoko bogatega južnoslovenskega veleposestnika Lazarja Kurtoviča, ki je odredil, naj ga pokopajo v sedečem položaju, v krsto naj mu dajo s cigaretnimi napolnjenimi škafli, vžigalice in fotografije njegove prve žene, kraka pa naj bi ležala v grobnici, ki bi naj predstavljala v malem cerkev v pravoslavnem slogu s steklenimi okni in steklenimi tlemi.

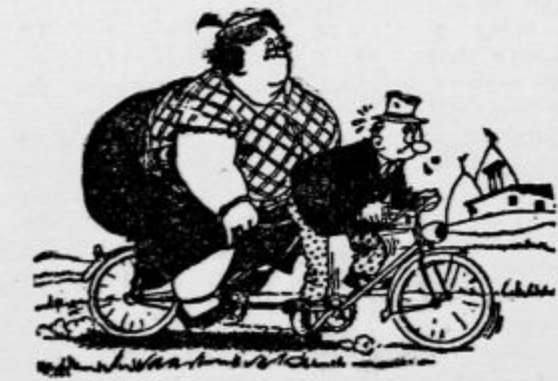
V Pittsfieldu v Zedinjenih državah je imela neka Kloiberjeva domistilo, da je svojo oporoko napisala lastnorčno na zadnjo stran Goyeve slike. Neki trgovec v Bordeauxu je zapustil svoji vdovi mesečno rento, ki bi jo morala vsak mesec dvigati pri notarju. Notar pa je bil dožan ob teh prilikah prenašati na gramofonu po eno ploščo s pokojnikovim glasom. Vseh plošč je bilo osemnajst. Prve plošče so govorile besede ljubezni, potem so sledile plošče samo z vljudnimi besedami, končno plošče s čedalje ostrejšimi očitki.

Se bolj čudna je bila oporoka, ki jo je zapustil neki Giannatei iz Turina. Vse svoje imetje v vrednosti 200.000 lir je zapustil svojemu bratu Adolfo, druga dva brata sta ostala praznih rok. Toda dedič je bil dožan pomoliti vsako jutro ob določenih uri na pokojnikovem grobu. Če bi te obveznosti ne izpolnil, bi imetje pripadlo ostalima bratom. Ta sta hodila osem mesecev vsak na pokopališče na stražo. Nekega dne se dedič ni pojavil in njegova brata sta zahtevala, naj jima izroči 200.000 lir. Toda dedič je ležal doma za pljučnico in se je lahko izkazal z zdravniškim spričevalom. Navzile temu

Čisto volneno — za obleke, Kvalitetno blago — površnike, itd. — dobite še vedno pri trvdki

Drago Schwab

LJUBLJANA — Aleksandrova cesta 7. Zaloge konfekcije za gospode in dečke.

»Takšen izlet je res nekaj divnega, kaj ne, Pepe?«
(p-Ecco)

Ni mogla trpeti miške,

in to jo je spravilo v ječo ...

28-letna Adela M. je bila v službi pri nekem poljedelcu v okolici Berlina. Berlinsko življenje pa jo je vabilo. Obetala si je od njega vsa veselja in malo pred božičnimi prazniki je sklenila, da se iz vasi preseli v vlemesto. »Obratne glavni-ce« ni imela, pa to je dalje ni motilo. »Iz-posodila« si ga je iz kavne skodele, v kateri je kmet hranil svoj denar. Bila je toliko poštena, da je vzela samo 50 mark namesto vseh 200. Odpeljala se je v Ber-

lin, kjer je dobila stanovanje pri neklih znanjih in denarja je imela baš zadosti, da ji je pošel za Silvestrovo. Ker se je hotela ta večer na vsak način zabavati, si je na skrivaj spet »izposodila« 9 mark, in sicer od znancev, pri katerih je stanovala. Zadostvovalo je komaj za zabave Silvestro-ve noči, potem pa se je začelo njeno novo leto s fizičnim in moralnim mačkom. Ni si upala več prenočevati pri znanjih, rajši se je odločila, da bo prenočevala v njihovi kleti.

»Ali ni bilo tam malo neudobno?« jo je vprašal predsednik sodišča, pred katerim se je morala sedaj zagovarjati. »Da, bilo je zelo neudobno«, je odgovorila Adela. »Bila sem vsa trda v udih od mraza in zbila.« — »Kako so vas odkrili?« — »Ah, to je bilo zavoljo miši,« je odvrnila in povedala, kako jo je neke noči, ko je v murli kleti spet pričakovala jutro, preplašil neki šum. Nekaj malega in sivga je huksnilo mimo nje, vrnilo se je spet in se ustavilo tik ob njeni nogi, tedaj je od groze zakričala, kajti ob njeni nogi je bila miška. Niti za minuto več ni hotela Adela ostati v takšni družbi. Planila je po stopnicah navzgor in potrkala ob vrata svojih znan-cev. Ti so nočno obiskovalko sprejeli prav prijazno. Njeno tatvino so že bili prijavi-li policiji in tako je prišla pred sodnike, ki so jo zašili za pet mesecev. Adela pa rajši sedi v zamreženih celici, kjer ni miši, nego v nevarni kleti.

sovražnika. V goratih krajih so bili psi Filipu Makedonskemu najbolj zvesti za-vezniki. V vojnah proti vdiračnim Kel-ton, Kimbrom in Tevtonom so pred rim-skimi vojskami tekli včasih tisoči psov, ki so bili zdresirani tako, da so napadli vsacega človeka, ki so ga opazili. Ko je Atila prekoračil Alpe so njegovo 700.000 glavno vojsko ponoči stražili posebno iz-učeni psi. Tudi Karel V. je na svojem pohodu proti Rimu vodil celo vojsko voj-nih psov s seboj. V bitkah pri Morgarte-nu in Sempachu so psi Svicarjem znatno pomagali.

Psi izdajajo sovražnika

Ze Filip Makedonski jih je uporabljal na svojih vojnih pohodih

Pse so za vojaške namene uporabljali že v starem veku. Ze grške vojske in rim-ske čete so vodile pse s seboj, ki so jih uporabljali za izvidniško in zasledovno službo, a tudi v bojih. Pred špartanskimi »nosilci ognja« so tekali vedno pasji tro-pi, ki so z besnim lajanjem izdajali na-vzočnost sovražnika.

Znano je, da je čuječnost psov rešila nekoč Korint. Spretna straža, ki je šela le nekoliko mož, je imela s seboj 50 azijskih psov, ki so opravičali prav tako stražno službo in so izdali bližajočega se

„Sedaj“ je važnejši nego „pozneje“

S čakanjem živimo mimo sedanosti

Neki Američan, ki je umrl v starosti 80 let, je vodil točno statistiko o tem, koliko časa je v svojem življenju prebil s čakanjem. Izračunal je deset let. Mož nikakor ni pretiraval, nasprotno!

Poglejmo si malo samo življenje pov-pračnega človeka. Zjutraj čaka na zaju-trek, dnevnik, avtobus, čaka pri kakšni oblasti, čaka na kosilo, večerjo, potem morda na svoje dekle ali družbo prijate-ljev.

Začenja se v najbolj zgodnji mladosti. »Nu, ko pridem v šolo...«, »ko pridem iz šole«, »ko bom imel prvo namestitve«, »ko se bom poročil«, »ko si bom prišedel toliko in toliko tisočakov«, »ko stopim v pokoj«, itd.

Čakamo in čakamo. Če nam gre dobro, čakamo v strahu, da se bo nekaj hudega zgodilo, če nam gre slabo, čakamo na bolj-še dneve. Navadno, nezgibno čakanje pri

tem niti ne upoštevamo. In med tem ko čakamo, niti ne opazimo, da živimo mimo sedanosti. Pogled nam je obrnjen kakor začaran na prihodnost, sedanega ne vi-dimo. So ljudje, ki sedijo ob najlepši ope-ri na najdražjem mestu in se mude med tem v mislih že pri prihodnji seji uprav-nega sveta.

Ne moremo pa služiti istočasno dvema nasprotujočima si gospodarjema, okuštati in izkoriščati sedanost in loviti se istočasno za poznejšim. Nestrpnost pred bodo-čim, ki nam je v krvi, je kriva, da gospo-darimo roparsko s svojim časom. Ne mo-remo ga dajati v hranilnik kakor denar, izkoristiti ga moramo, preden nam uide. Velika skrivnost zadovoljnega in srečnega življenja je morda v tem, da znamo izko-ristiti dragoceno, nepovratno sedanost in da je od samih bodočnosti sanj ne pre-spimo.

Kraljestvo mode

Za vas, mlade gospodične!

Čeravno trdijo nekateri, da pomeni mladost že sama po sebi dovolj okrasja in da je zato odveč sleherno lišpanje pri mladih dekletih, so vendar mlada dekleta sama nekoliko drugačnega mnenja v tej zadevi. Povsem naravno je, da bi radi bile čim bolj prikupne in moda jih pri tem podpira.

Letošnjo pomlad so na primer zopet moderni karirasti in škotski vzorci, ki so kakor ustvarjeni za vitke dekliške postave. Tu tekmujejo preizkušene sestavne barve temnomodra — rdeča — motnozelen — rumena z novo barvno kombinacijo srebrnosa — rjava — zelena — modra, pa tu-

di peščeno barvno blago z rdečo — modro — rjavim križastim vzorcem se lepo poda mladostnemu obrazu. V teh barvah ukrojen širok plašč z lepim usnjenim pasom in velikimi reverji je zelo eleganten in ustreza tudi najbolj razvajanemu okusu.

Kakšni rokavi pa se najbolj podajo mladim gospodičam? Kimonaste rokave lahko priporočamo samo v primeru, če so ukrojeni povsem kratko kajti dolgi kimonasti rokavi ki so od komolca do zapestja tesno sešiti, ovirajo dekle pri vsakem hitrejšem gibu. Vrh tega takšni rokavi nikakor niso v skladu s preprostim sportnim oblečenjem, ki ga moda tokrat ceni pri dekliških oblekah. Tudi dekliškim kostumom daje moda precej sportnega poudarka in sicer z nagubanimi krili, s širokimi oplečki na jopicah, s športnimi žepi in malimi, ljubimi reverji. Izmed barv pridejo tukaj v poštev temnomodra in srednje močnih odtenkih, medla malinasta rdeča in peščeno rumena.

Za mlade deklice so skoraj nepogrešljive tiste preproste, čedne obleke, ki jih lahko nosijo ob vsaki priložnosti. Splošna uporabnost teh ljubkih oblek je tolikšna, da je vseeno, če jih izdelamo povsem sportno z oplečkom, gubami in žepi ali bolj popoldansko z zobjčki, prešitimi robovi ali barvastimi progami. Sestava dveh barv ali gladkega in vzorčastega tvoriva jim nudi mnoge možnosti izpreminjanja. Prav tako je zelo praktična in priljubljena obleka z naramnicami, ki jo lahko produrčimo z različnimi bluzami. Tukaj lahko pokažemo dekleta svoj smisel za barve v lepih, ne preveč vsiljivih barvnih sestavih.

Za dekliške obleke priporočamo moda lahka volnena tvoriva, volnenc flanelo, jersey in za praznične obleke tudi medel svilen krep, ki pa ga seveda ne smemo izdelati bog ve kako razkošno, temveč le v najbolj preprosti, dekliški ljubki obliki.

Nekaj sedobnih cenelih jedi

Krompirjev golaž. Zarumeni bledorumenno na masli veliko, drobno zrezano čebulo, proti koncu premešaj precej sladke, po okusu tudi malo polostre paprike. Dodaj 1½ kg olupljenega, na kocke zrezanega krompirja, ki naj se pari pokrit, dokler čebula temneje ne porumeni. Vendar treba paziti, da se ne prižge. Potem pomalem zalivaj s kostono ali zelenjavno juho, ali tudi z vo-

Namesto klobuka

nosijo Parižanke, ki se morajo letos pokoriti bolj praktičnim potrebam kakor pa modnemu razkošju, različna originalna pokrivala kakor kapuce, turbane in celo nekatere kombinacije mod turbanom in kapuce. Svaha teh pokrival je, da povsem pokrijejo glavo in s tem tudi zakrijejo pričesko, če ni ravno v brezhibnem redu. V primeru slabega vremena pa nova pokrivala tudi zavarujejo lasne in glavo doleti bolj temeljito kakor moderni klobuki. Če izdelane nove kapuce in turbane z nekaj modne domišljije in okusno sestavo barve raznih prepenjav, ki jih zavežemo okoli vratu ali ovijemo preko čela, se takšna pokrivala zelo lepo podajo k obrazu.

A. CEHOV:

Album

Titularni svetnik Kraterov, dolg in suh človek, je stopil naprej, se obrnil k Zmihovu in dejal:

»Vaše blagorodje! Do dna duše ganjeni nad vašim dolgoletnim načelnikovanjem in očetovsko skrbjo...«

»Boli kakor v vseh desetih letih« se je vmešal Zakusin.

»Boli kakor v vseh desetih letih vam danes, mi vaši podrejeni, na današnji pomemben dan... na ta... dan, poklanjam Vašemu blagorodju in znak našega najglobljega spoštovanja in hvaležnosti tale album z našimi slikami in vam iskreno želimo, da bi nas še dolgo, dolgo, do same smrti, ne zapustili...«

»S svojimi očetovskimi prizadevanji na poti pravice in napredka... je dodal Zakusin in si obrisal potno čelo. Bilo je videti, da bi zelo rad govoril in je imel po vsej verjetnosti že tudi pripravljen govor. In naj bi vaš praprac je končal, »še dolgo, dolgo plapolaj na polju genialnosti, dela in splošne samozvestile«

Zmihovu je zdrknila solza po kosmatem levem licu.

»Gospod!« je dejal z drhtečim glasom. Nisem pričakoval, nikakor nisem mislil, da boste tako praznevali moj skromni jubilej... Ganjen sem... da... popolno-

ma... Tega trenutka ne pozabim do groba, in verjemite... verjemite, prijatelji, da vam nihče tako od srca ne želi sreče kakor jaz... In če je včasih tudi kaj bilo, bilo je v vaše dobro...«

Zmihov, resnični mestni svetnik, se je poljubil s titularnim svetnikom Kraterovom, ki nikakor ni pričakoval take časti in je od razburjenja ves pobledele. Nato je načelnik zamahnil z roko, v znak, da od samega ginjenja ne more govoriti in je zajokal, kakor bi mu bili hoteli vzeti album, ne pa, da bi mu ga poklonili... Ko se je malo pomiril in izrekel še nekaj toplih besed, ter vsem ponudil svojo roko, da so mu jo stisnili, se je med gromkim radostnim klicanjem vsedel v kočijo in se odpeljal. Ko pa je sedel v kočiji, je začutil, kako so mu v prsih zaplala doselej neznanostna radostna čustva in je še enkrat zajokal.

Doma so ga pričakovala nova presenečenja. Njegova rodbina, prijatelji in znanci so mu pripravili takšen sprejem, da se mu je namah zazdelo, da je bila njegovo koristno delo za domovino resnično veliko in da bi se njegovi domovini precej slabše godilo, če bi njega ne bilo na svetu. Jubilejni obed je bil sestavljen iz samih tort, govorov, objemov in so-a. Zmihov kratkoma nikakor ni pričakoval, da si bodo njegove zasluge vzeli tako k srcu.

»Gospod!« je dejal pred koncem obeda. »Pred dvema urama sem dobil zadoščenje za vse trpljenje, ki čaka človeka, če hoče

do. Ko je krompir mehak, zalij ponovno gulaš, ki naj bo bolj gost ali redke, po okusu gospodinje. Ako zreš vnanj kako hrenovito, mu izboljšaj okus. Daj ga s polento na mizo.

Krompirjevi žganci. V precej velikem loncu pristavi z mrzlo slano vodo 1 kg olupljenega, na kocke zrezanega krompirja. Vode sme biti le toliko, da za silo pokriva krompir. Dodaj tudi prav malo zrezanega krompirja. Krompir naj se kuha pokrit tako dolgo, da je napol mehak. Medtem praži 30 dkg svetle ržene moke v suhi železni ponvi na zmernem ognju samo tako dolgo, da zažariš po moki, nikakor pa se ne sme žgati; zato mešaj neprestano. Še popolnoma vročo moko stres enkomerno vrhu krompirja, ne da bi mešala, pač pa napravi z ročajem kuharice preko moke v krompir par luknjic, da bo vrela voda preko njih. Ko se kuha še kakih 10 minut, in ko spoznaš z bodijajem vilice, da je krompir popolnoma mehak, odlij odlično vodo in stres vse skupaj na 15 dkg svežega, na kocke zrezanega in v ocvirke spraznega špeha. Pretlači in premešaj prav dobro s kuharico in postavi kozo v pečico, da se žganci dobro izparijo. Pri tem jih večkrat premešaj in drobi. Ako so žganci presuhi, jih parkrat samo malenkostno poškopri z vodo ali mlekom, pa vedno premešaj. Lažje popraviš presuhe žgance kakor premokre. Krompirjevi žganci morajo biti precej suhi, vendar sočnati in rahli, da se »tresejo«. Daj jih na mizo z vročim ali kislim mlekom; lahko pa tudi s kislim zeljem ali solato. Čehi jedo krompirjeve žgance posipane tudi s sladkorjem in zmletim makom ali s cimetom. V tem primeru se jim poda kuhano sadje.

Krompir s sirom. Zloži v namazano kozo plast olupljenega, na rezance zrezanega krompirja; povrh deni kupčke masla, masla ali ocvirke, malo osoli in potresi na debelo z nastrganim bohinskim sirom ter pokapaj s smetano, ki jo lahko pobereš doma z mleka. Naloži zopet krompirja in nanovo potresi kakor prej. Tako postopaj, dokler ni kosa polna. Nazadnje pokapaj krompir samo s maslom in kislo ali topljeno smetano in speci v pečici, ki ne sme biti prevročna, da se bo krompir počasi zmešal.

Čmoeč v paradizniški omaki. Zmelji v stroju ½ kg sveže govedine, premešaj 2 v vodi namočen in ožeti žemlj, 1 jajce, malo popra, soli, sesekljane zelene petrušilja in pol srednjevelike nastrgan čebule. Premešaj prav dobro in napravi iz te gmoče majhne emoke, ki jih povaljaj v beli moki. Zreži 10 kg prekajene slanice na kocke, oprži jih in speci na tej masti in ocvirkih pripravljene emoke. Pečene zloži na krožnik, na preostali masti pa napravi iz žlice moke prežganje, ki ga zalij s paradizniškovo mezo, razmešano z juho ali mlekom, osoli, po — želji tudi pčilo osladi, prevri v tej omaki emoke in jih daj s polento na mizo.

Finl pustni krofi. Mešaj, da dobro naraste 10 dkg premešane masla, 6 rumenjakov, žlico sladkorja in 2 žlici ruma. Iz tega, 60 dkg presejane pšenične moke in 3-4 dkg vhažanega drožja ter prav malo soli napravi testo, ki ga prav dobro stepi. Postavi nato skledo na gorko, da vziđe samo do polovice; nato testo razvaljaj za mezinico debelo, izreži z večjim obodcem kolaček. Polovico izmed njih nadevaj z mezo, stisni po en prazen in en nadevan kolaček, zopet izreži z manjšim obodcem in zloži krofe na desko, pogrnjeno s prtičem, ki je poštupen z moko. Ko vziđejo krofi do polovice, jih previdno obrni in naj vzhajajo še na drugi strani. Vzhajajo naj počasi. Ocvri jih na masti, kateri si dodala 2 žlici ruma. Ako postopaj tako, bodo imeli vsi ročke.

Novi orehi

Posetnica

Danilo Pev Blisko — Pag

Kaj je ta gospod po poklicu?

Veriga

— DA —
— VI —
— TI —
— PA —
— TO —
— LI —

Pozor!

Darmol, sredstvo za odvajanje se čisto potvarja. Radi tega pazite pri nakupu, da nosi vsaka tableta besedo Darmol in zarezo v obliki črke T. Zahtevajte samo originalni Darmol.

DARMOL

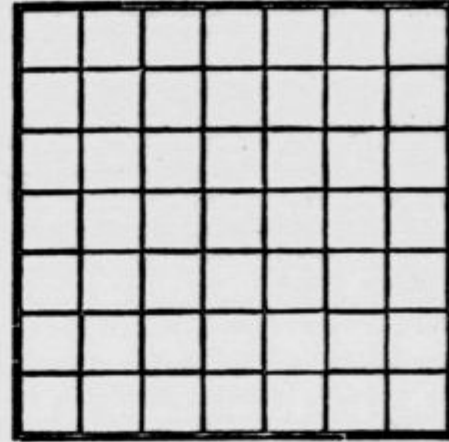
Ogl. reg. S. Br. 7006/38

Namesto črtic vstavi zloge, da dobiš besede. Zadnji zlog ene besede je hkrati tudi prvi zlog naslednje besede.

Izpremenilnica

KOMAR — OMARA — NAROK — VI-SLA — ATIKA — SELIM — PRAGA — BORZA — ROGAČ — DLAKA — ATILA. Črke teh besed premešaj tako, da sestaviš iz njih nove besede. Začetnice novih besed ti dajo ime in priimek ruskega pisatelja.

Mreža

V kvadrata vstavi črke besed, ki pomenijo:

1. cerkvena pobožnost, 2. ukaz, 3. delo, 4. mesto v Črni gori, 5. kos lesa, štor, 6. slovenska beseda za oktober, 7. mož, ki dela usnje.

V prekotnici (diagonal) boš dobil slovensko mesto.

Čarovnija s kvartami

V družbi zastane pogovor. Ta zastanek eden izmed gostov, da pokaže čarovnijo s kvartami. Na mizo položi kupček kvart in prosi enega izmed znancev, da jih premeša. Druga oseba naj si v njegovi odsotnosti zapomni eno izmed prvih desetih kvart in tudi to, katera kvarda je to po vrstnem redu. Potem se gost, ki je dejal, da bo pokazal čarovnijo, vrne v družbo, vzame kupček kvart v roke, ga skrije za svojimi hrbtom, brska po kvartah, jih položi nato nazaj na mizo in prosi osebo, ki je prej izbirala kvarto, naj šteje do petnajst, nadaljujoč od številke, katero je imela kvarta, ki jo je prej izbral. Če je bila na pr. peti kvarta, začne šteti od šest dalje. Petnajsto kvarto naj obrne. To bo kvarta, ki je bila prej izbrana. Ta čarovnija ljudi zelo preseneti, pa je vendar zelo preprosta. Kaj je njeno bistvo?

Račun s črkami

CIRKUS X RO

A U O A U U
U C B O L A

ASREKRA

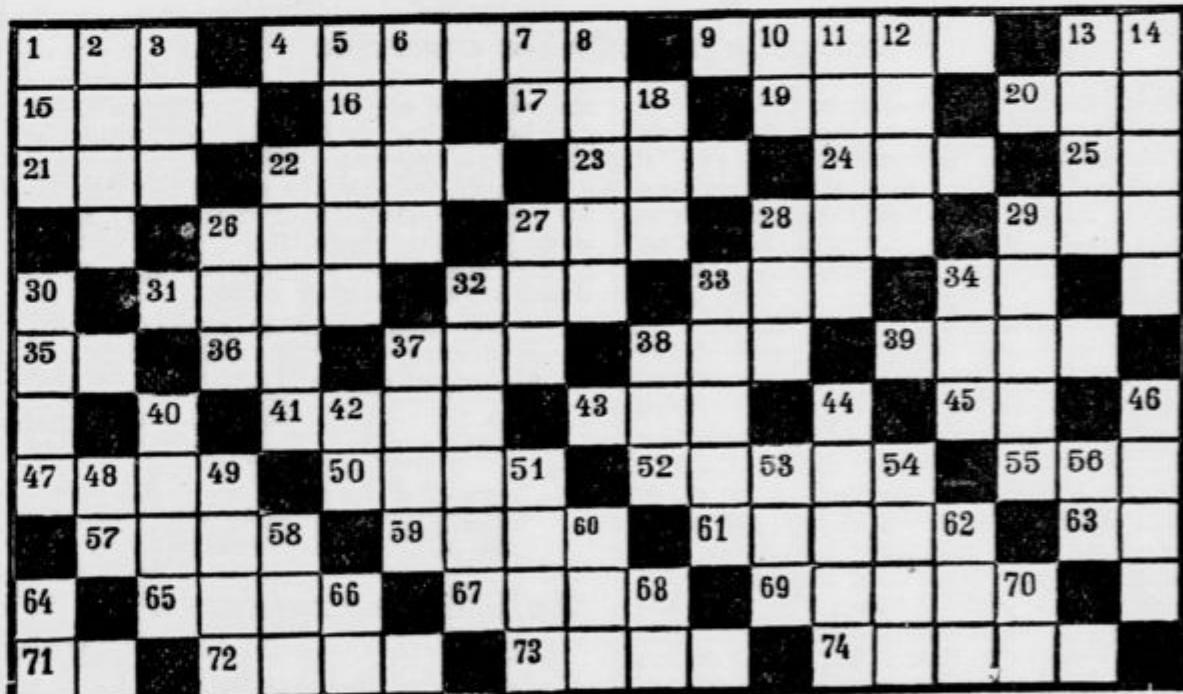
Namesto črk vstavi prave številke, da dobiš račun, ki se izide. Ista črka nadomešča vseh isto številko.

Rešitve je treba poslati do četrtka na uredništvo »Jutra«, oddetek za uganke. Med reševalce bo stric Matic po žrebu razdelil nekaj lepih knjižnih nagrad.

Sestavljalnica

EJS — GUB — BEN — ILI — ODS — ASE — RSA — BOK — MEG — ABU —

Križanka št. 7

Vodoravno

1. slovenski pisatelj (Prešernov prijatelj), 4. mesec, 9. letovišče v Dalmaciji, 13. reka v Italiji, 15. izhlapeljava tekočina, 16. kazalni zaimek, 17. reka v Nemčiji, 19. plod, 20. lep ptič, 21. prometno sredstvo, 22. germanski narod, 23. reka v Afriki, 24. pravoslavni duhovnik, 25. kratica za tujo valuto, 26. možko ime, 27. osební zaimek, 28. tečaj, 29. ime slovenske filmske igralkice, 31. kitajski nosač, 32. vrednostni papir, 33. poljska časopisna agencija, 34. kratica za utežno mero, 35. oseb. zaimek, 36. kratica za žlahtni plin, 37. gora na Štajerskem, 38. družinski član, 39. sibirski reka, 41. mesto v dolini Treske (vrbas. banovina), 43. del rudnika, 45. predlog, 47. zobna krema, 50. krivina, 52. gospodarsko orodje, 55. del obraza, 57. cesta (angleško), 59. napis na križu, 61. mesto v Turčiji (Mala Azija), 63. bodrilnica, 65. slavljena filmska ali gledališka igralka (italij.), 67. oblika glagola imeti, 69. letopis 71. kemič. znak za prvo, 72. hrana, 73. del očenaša, 74. zasedeno slovensko ozemlje.

Navpično

1. del sode, 2. možko ime, 3. števnik, 5. najmanjši del materije (skl.), 6. veznik, 7. površinska mera, 8. francoski pisatelj za semit. jezike (1823-93), 10. kratica za postskriptum, 11. način ubijanja starčev v stari Grčiji, 12. malik, 13. sporazum, 14. planina zapadno od Čačka (drin. banov.), 18. mesto v Srbiji, 22. morska ptica, 28. nasprotno od moker, 27. sledi dnevu, 28. grški bog pastirjev, 29. planina pri Sarajevu, 30. mesto na Norveškem, 32. italijanski tiskar (izdajatelj grške in italij. klasike (1740-1813), 33. izvir reke v Italiji, pri nas priteče kot Unec - Ljubljana, 34. naslov azijskega kneza, 37. ime majhnega ptička, 38. klic za pomoč, 40. angleški humorist (1799-1845), 42. polmer, 44. madžarski pesnik (epik 1817-1882), 46. mesto na otoku Cresu, 48. aka-

KDO — LAP — UZ — MAL — AFR — ILT.

Te skupne črke uredi tako, da ti boš dale rek.

Strti orehi

Posetnica: Progovni nadzornik.

Enačba: Anica, Nica, napaka, Paka, tovarna, Varna, livača, vada, Jalovec, lovec — Anatolija.

Dopolnilnica: Boj se prijatelj sovražnikov se boš že ubranil.

Skrit pregovor: Besede so lepe, dejanja lepša.

Prepri pri vkuhanju: Prva žena dobi 5 dinarjev, druga pa samo 2 dinarja.

Pet jabolk: Tri jabolka je treba razdeliti na polovice, dva pa na tretjini. Tako dobi vsak izmed šestih dečkov eno polovico in eno tretjino jabolka.

Stric Matic je nagradil po žrebu šest reševalcev. Po eno knjigo revije »Ziviljenje in svet« dobe naslednji:

Stana Bukovec, Ljubljana, Resljeva 27, Miroslav Vižus, Mekinje 9, Kamnik, Tona Lipovšek, Trbovlje 11, Janez Peršolja, Domžale, Milnska 5, Alojz Levart, Ljubljana, Bohoričeva 29 in Marta Gabrič, Dobrna 18 pri Celju.

Ljubljanska nagradenica, naj dvigneta nagrado v »Jutrovi« upravi.

Mastni madeži na usnju

Zelo lahko miselno je prenašati v usnjeh torbah slabo zavite mastne predmete. V usnjo nastanejo potem kaj radi grdi mastni madeži. Takšni madeži na usnjo pa se dajo v ostalem prilično lahko odpraviti.

V salmiakov spiritu pomočimo kos vate in ga pritismo na madež, pri tem pa ne smemo drgniti. Ko je salmiakov spirital nekaj časa učinkoval, izperemo to mesto previdno s čisto vodo. Pri vsem tem moramo paziti, da ovladamo res samo mastno mesto. Na koncu odrgnemo usnje krepko z mehko čunjo. Če je mastni madež že malo star, je treba ves postopek večkrat ponoviti.

Poljub stane samo 5 par...

Znanstveno so ugotovili, da se pri vsakem poljubu porabi povprečno 61 miligramov vode, 0,7 miligrama beljakovine, 0,16 miligrama žlezne snovi, 0,761 mg maščobe in 0,45 miligrama soli. Vse te snovi skupaj niso vredne 5 par, tako da človek, ki »daruje« poljub, ne daruje bogve kaj. Ker pa razda po ameriških statistikah človek v svojem življenju okrog 175.000 poljubov, se na zadnje vendarle nabere precejšnja vsota.

Kako očistimo svetle gumaste dežne plašče

Svetli gumasti dežni plašči so na pogled lepi, imajo pa ta nedostatek, da so videti razmeroma kmalu umazani. Takšen plašč razgrnemo na čisto mizo in vsujemo nanj razgrete soli. Potem ga z mehko krpo prav previdno drgnemo. Ko začenja sol postajati temna, jo s krtačo odstranimo in nasujemo na plašč novo pest vroče soli.

demski naslov, 49. katoliški vernik, svetovalec, 51. dolina na Gorenjskem, 53. žensko ime, 54. denar vzhodne Indije (1 šestnastina rupije), 56. osebni zaimek, 58. števnik, 60. jaz nisem ta (angleško), 62. ženski glas, 64. kratica za valuto sosednje države, 66. industrijsko mesto na Češkem, 68. osebni zaimek, 70. kemični znak za prvo.

Rešitev križanke št. 6

Vodoravno: 1. mlj, 4. trik, 8. Olaf, 11. bes, 14. Korab, 16. Flandin, 18. Popov, 20. RK, 21. loz, 23. opera, 24. mlg, 25. fr, 26. kolobar, 29. aga, 30. naročil, 32. Lav, 33. PAB, 35. Tit, 36. Mea, 38. nedobre, 41. arzenik, 44. as, 46. cev, 47. uvale, 48. ril, 49. Ka, 50. sat, 52. Vesma, 54. izlit, 56. tam, 57. Atos, 59. dve, 60. ven, 61. kapa, 62. Iran, 63. alt, 64. beg, 65. ribe, 66. Srebr, 67. SKL, 68. nas, 70. dota, 72. kij, 73. te, 74. er, 76. aj, 77. up, 79. ras, 80. OK, 81. krv, 82. Silva, 83. lak, 85. ne, 86. Orinoco, 88. Ekvador, 91., akv., 92. Ivo, 94. iam, 95. les, 97. Polonca, 99. zet, 100. Tihomir, 103. ar, 104. Lea, 105. regal, 107. tav, 108. do, 109. strok, 110. Kotoren, 111. golob, 113. ASK, 114. Sava, 115. apel, 116. zel.

Navpično: 1. Sokol, 2. Ir, 3. Jalovec, 5. RF (Roosevelt Franklin), 6. ilo, 7. kapa, 8. Odra, 9. Lia, 10. an, 11. bogomil, 12. ep, 13. Sofia, 14. Krk, 15. bob, 17. nega, 18. Pit, 19. vri, 22. zapoved, 24. materin, 27. Jan, 28. Rab, 30. niz, 31. cek, 34. Brunellesco, 35. treznjevski, 37. masa, 39. dev, 40. Eva, 41. ali, 42. nit, 43. gama, 45. satirik, 49. kapetan, 51. torej, 53. svak, 55. lega, 56. tabar, 58. Sam, 61. KID, 66. škok, 67. Sevnica, 69. Sulamit, 71. Asen, 73. tri, 75. Rio, 76. ave, 78. Pad, 81. krvolok, 84. kolovoz, 86. okl, 87. ova, 89. vat, 90. Rem, 91. aorta, 93. nego, 96. idol, 97. pas, 98. nek, 99. zeta, 99a. Tara, 101. Hag, 102. rob, 105. rov, 106. lep, 110. Na, 112. la.

Naš novi natečaj!

Dragi stric Matie! Ne oglašam se za ta, temveč za prihodnji natečaj. Imam sijajno misel! Predlagam ti razpis prihodnjega natečaja z naslovom: »Kako si zamišljaš strica Matie!« Pojasni ti hočem, čemu ravno ta naslov. Kadar prebiram »Mlado jutro« mi vstajajo pred očmi vse mogoče podobe o Tebi. Enkrat se mi zdiš majhen in debel, drugič droben in suh kakor krojaček Nitka, potem zopet velikan z bujnimi rdečimi lasmi itd. Skratka, vse mogoče podobe mi vstajajo in se vrstijo pred menoj, kadar mislim na te. S prijateljico cele ure premišljujem, kakšen ne-ki si. Ona trdi, da si lep mladenič. Zaredi tega sva se skoraj spri. Najino prijateljstvo bo šlo v »franze«, ako ne razpišeš ta natečaj. Končno bi pa res rada vedela kakšen si v resnici.

Lahko mi verjameš, da bo odziv tega natečaja velikanski. Vem, da vse mlade jutrovrčke tare ista skrb.

Ker to pismo nikakor ni namenjeno Tvojemu požrešnemu košu, prosim da ga po možnosti kmalu objaviš.

Prisrčno Te pozdravlja

Pistor Jelka
dijakinja II. realne gimn.
Ob železnici 8, Maribor

★

Draga Jelka! Pa naj bo po Tvojem. Razpišem torej natečaj, kakršnega si želiš in obljubim deset knjižnih nagrad za najboljše odgovore. Ob zaključku natečaja pa objavim svojo sliko, ki jo je napravil naš sotrudnik g. Nikolaj Pirnat. Zdjaj pa kar vsi pogumno na delo!

Stric Matie

Drago - dijak:

V predmestju

Sredi prostranega travnika kraj ceste se je kdaj pa kdaj zgenila visoka trava. Nobenega vetra ni bilo, a vendar kaj naj bi bilo to? Ptici? Ho, ho, pa še kakšni! Sicer brez pravih perutnic, s širokimi krili domišljije, ki so se je navzeli iz indijanskih povesi.

Pravkar je govoril najstarejši iz zbrane četvorice dečkov.

»... In hrabri sinovi plemena, Ostrih zob! naj napadejo farmo tega kojota — upokojenega železničarja,« je končal svoj govor poglavar Dolgi kljun ter se ozrl po tovariših, ki so s prekrizanimi nogami jedli pred njim.

»Tako je!« se je oglašil Ostri krempej, »enkrat za vselej se masčujemo temu nasilniku.«

»Torej ste nardeli?« je poglavar pozval hrabre sinove svojega plemena in

potegnil iz žepa pištolo. Hkratu se je pokazala v roki Najmlajšega vojnika prav taka pištola in iz trave se je grozeče dvignilo veliko kopje ter se postavilo ob sloki postavi Kurjega očesa, medtem ko je Ostri krempej stiskal prazne pesti. Vsa četvorica je odkorakala s travnika v gosjem redu, da bi pustila za seboj čim manj jasne sledove. »Sovražno plemo naj ne najde našega tabora,« je bil rekel poglavar Dolgi kljun, čeprav se ob teh besedah ni kaj jasno zavedal, kdo mu pomeni »sovražno plemo.«

V nastajajočem mraku se je četvorica bližala hiši upokojenega starega železničarja. Najmlajši vojščak in Dolgi kljun sta s pištolama v rokah stopala naprej, ostala dva za njima.

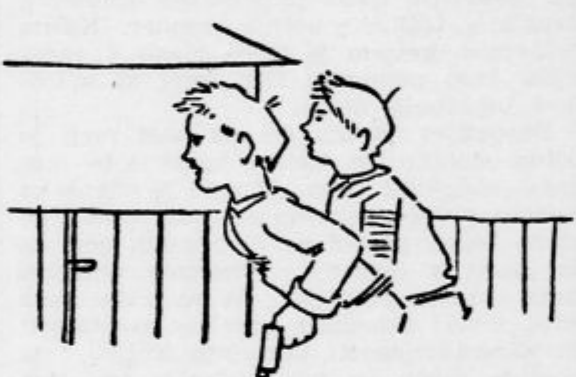
»Katero okno?« Dolgi kljun se je ozrl na tovariša. »Ono, ki je razsvetljeno?«

»Uf, uf!« je odvrnil Najmlajši vojščak. Po tem potrdilu sta preskočila obcestni jarek in se približala razsvetljenemu oknu, ki je bilo znotraj zagr-

njeno. Ostri krempej in Kurje oko sta ostala na cesti in bistro pazila na okoličino, za vsak slučaj oborožena s kopjem. »Če bi bilo treba prvima dvema pomoči!«

Dolgi kljun in Najmlajši vojščak sta tesno ob steklu okna sprožila pištole, nakar sta urno skočila nazaj na cesto in se pripravila, da z »ognjem« sprejmeta vsakogar, kdor bi se prikazal. Toda vrata oblegane trdnjave so ostala negibna — niti s prstom niso genili nasprotniki, da bi se ubranili nenadnega napada; gotovo so se bili že ob prvem pogledu na silno vojsko napadalcev sklenili predati v njih okrutne roke...

Oblegance je ta igra veselila. Dolgi kljun in Najmlajši vojščak sta spet krenila proti oknu in znova sprožila. Toda zdaj nista imela več časa, da bi zložno preskočila jarek. Izza ogla je planila temna postava in se zakadila proti njima. Najmlajši vojščak jo je ucvrl za »ojačenjem«, ki je že tudi brusilo pete. Dolgi kljun pa v nasprotno stran, v ozko ulico. Za njim je nekaj časa tekel neznanec, a že na križišču se je obrnil za onimi tremi. Ko glavar ni več čutil za seboj preganjalčevega sopihanja, se je globoko oddahnil. Naslonil se je na hišo in poslušal, češ, ali je neznanec, koga ujel.

Sklenil je počakati, da se »kojot« naveliča, ker se je moral tudi sam vrniti mimo »oblegane trdnjave«.

»Hu, auuuuuu,« je mahoma vpilje pretrgalo večerno tišino. Jasno je bilo, da prihaja iz mladega grla — toda čigavega?

Bilo je še toliko svetlo, da je lahko videl neznanca, ki je vlekel nekoga za seboj. Le-ta se je neusmiljeno drl — docela je bil pozabil svoje indijansko dostojanstvo. Mali ujetnik je bil Najmlajši vojščak...

Ko je okrutnej izginil z žrtvijo v hišo, se je Dolgi kljun približal. Kaj bo s tovarišem? Previdno je stopil pod okno in pokleknil nanj. Nad zagrnjalom je bilo nekaj stekla prostega, toda videl v sobo ni, ker je bila šipa potna. Zato je pa slisal dovolj.

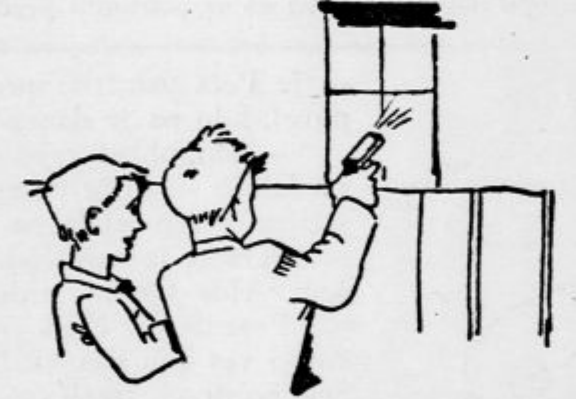
»Vam že pokažem!« je grmel v sobi moški glas. »Kar na lepem se spomnite, sodrga nemarna, pa greste in stržite ljudi!«

»Milanček se je tako prestrašil, da je padel s stola, ubogi otrok!« je dodal ženski glas, in res se je čulo otrokovo vekanje.

»A, vam že na policiji dopovedo...« Tedaj je vprašal z nekega okna nad indijanskim glavarjem ženski glas:

»Kaj pa je bilo?«

»Nič. Nekdo je streljal,« je ravno-

Mlado Jutro

dušno rekel Dolgi kljun in krenil za tovariši. Ni pa še napravil deset korakov, ko se je za njim oglašil žvižg. Bil je Najmlajši vojščak.

»Ti? Kako to?« ga je začuden vprašal.

»I kako! Ušel sem!« Kmalu sta dohitela preplašena tovariša in vsi štirje so nadaljevali pot v svoj konec.

»Kdo pa je bil oni mali človek?« Železničar je večji in debelejši, je Dolgi kljun prekinil molk in se ozrl na Najmlajšega vojščaka.

»Ne vem. Železničar ni bil,« je rekel le-ta.

Košir Franc, dijak:

Zemlja slovenska, kako si lepa

Mala je naša slovenska zemlja, a vendar polna prirodnih krasot. O priliki poučne ekskurzije v Maribor smo si ogledali kos naše lepe Slovenije.

Novo jutro se je svitalo, ko je drvel vlak proti našemu obmejnemu mestu. Na kristalno čistem obzorju je žarelo, kakor da so se krdela nočnih zvezdic izpremenila v bogato svetovno bujno rož, za veličastni prihod sonca.

Vlak drvi naprej. Pred nami se razprostira velikanška ravnina, tako zvano Ptujsko polje, katero je polno cvetočih gajev, zelenih travnikov in obdelanih njiv. Ponosne kmečke hiše gledajo iznad drevja, katero jih obdaja. V ozadju ravnine proti severu se razprostira naše zeleno Pohorje. Stojimo pri oknu z našim gospodom razrednikom Tomažičem, ki nam razkazuje vrhove Pohorja, ki so njemu poseben znani, saj je doma izpod Pohorja.

Se ena postaja, pa smo v Mariboru. Pred nami se razprostira severovzhodno od Maribora Slovenske gorice sestojče iz majhnih in velikih gričkov, kateri so večinoma posejani z vinsko trto. Na teh gričkih si v potu svojega obraza služi kmet vsakdanji kruh. Če mu dobro obrodi grozdje, je to njegov edini dohodek.

Vlak se ustavi. »V Mariboru smo«, se začujejo glasovi. Hipoma smo na peronu, od tu se podamo v mesto. Tam smo si ogledali Mariborski grad, mestni park, stolnico, most čez Dravo in tvornico mila »Zlatorog«. Iz Maribora smo se nato odpeljali v Falo, kjer smo si ogledali elektrarno. Utrujeni smo se zopet vrnili v Maribor, kjer smo pričakovali vlak, da nas odpelje.

Vstopili smo v vlak. Počasi se začno kolesa premikati... Ze smo nekaj kilometrov oddaljeni od Maribora, ko je prišlo sonce zahajati. Nebo je gorelo, kakor bengaličen ogenj, ki je pobarval slemena hiš kakor da bi gorela. Vsi smo bili vzradoščeni nad krasoto, ki nam jo je nudila ta slika.

Lepa in rodovitna je naša slovenska zemlja, čeprav je bolj mala, pa vendar bogata. Zato pa našo milo Slovenijo radi ogledujejo domači prebivalci, kakor jo tudi občudujejo tuji potniki, ki ne morejo dosti prehaliti njenih prirodnih krasot.

— prav lahko se je povzpeli na cesarski prestol! —

Preplašeni dvorjani pa so se zbrali na hodnikih in niso vedeli, kaj naj počno, da bi pregnali strašno pošast iz dvorane.

— K njemu pojdem, — se je prvi opogumil cesarjev norec Lu-Tu-Tu. — Prišel je po dekli, pri meni torej nima kaj iskati. —

Najmlajši vojščak je bil seveda cesarski rabelj Oj-Le-Le.

Ko je miška po dolgi borbi s preprogo končno prilezla na dan, sta jo sprejela le cesarjev in cesaričin prazen prestol. Ozrla se je sem ter tja, potem pa se udobno vsedla na prestol.

— Ha, — si je dejala pogumna miška.

Ko je najprej za vse slučaje štiridesetkrat izgovoril ime boga Budhe, je pogumno stopil v dvorano. Tedaj je videl, da na prestolu sedi mesto strašnega zmaja nekakšna neznana miška.

— Kdo si ti? — je vprašal norec Lu-Tu-Tu, ki ni mogel verjeti svojim očem.

— Jaz sem miška Miki. —

— Miška Miki? — Kaj ne veš, da z nepovabljenimi gosti ne poznamo šale?

— Nisem prišla zato, da bi se šalili z menoj, — je odvrnila miška in resno

— prav lahko se je povzpeli na cesarski prestol! —

Preplašeni dvorjani pa so se zbrali na hodnikih in niso vedeli, kaj naj počno, da bi pregnali strašno pošast iz dvorane.

— K njemu pojdem, — se je prvi opogumil cesarjev norec Lu-Tu-Tu. — Prišel je po dekli, pri meni torej nima kaj iskati. —

»Hm, morda pa ni bilo pravo okno...« »Meni se tudi tako zdi,« je dejal Kurje oko, »ker železničar ne bi mogel tako teči, menda ima revmatizem.«

»Uh, saj sem si precej mislil,« je pritrdil še Ostri krempej... Četvorica je prispela do doma Kurjega očesa. Hrabri lastnik tega imena se je pred vrati še enkrat ozrl, in ko je opazil neko temno senco, je hitro zaloputnil vrata za seboj.

Trojica pa je molče nadaljevala pot »v domače vigrave«, le glavar Dolgi kljun je še dal nocojšnjemu pohodu tiho z besedami: »Veliki Manitu, bo-

di zahvaljen, da je tema: tako nas ni nihče videl...«

Po cestah pa so zažarele svetilke.

Naš Muki

Naš Muki je kuža, da lepšega ni, čez sedem gora in čez jezera tri.

Ce kdo razrezi ga, pokaže zobe in očke grozeče se mu zaiskre.

Pokažeš mu palico: »Kje si falot?!« Ze ni ga več. Stisnil se v zadnji je kot.

Prešmentani Muki je čeden patron, še rajši ko kost ima sladek bombon!

Vsak reče: »To kuža je, lepšega ni, čez sedem gora in čez jezera tri!«

Srieno Breda, dijakinja, Celje

Listnica uredništva

Vsem mladim pesnikom! Prizanašajte ubogemu stricu Maticu s pesnicami! Preden odpošljete pesem, jo vsaj desetkrat preberite, in to ne samo zvečer, ko ste že trudni in zaspani, temveč tudi jutraj na teče v mrzli kuhinji, ko vam ni prav nič pesniško pri duši. Potem si bo marsikdo izmed vas prihranil bridko razočaranje, stricu Maticu pa ohranil dobro voljo. Brez zamere!

Mnogim, ki so se pisмено ali ustno pritožili zaradi skrcenega obsega naše priloge, ponovno zatrjujemo, da se vrnemo k stari obliki, kakor hitro se časi spet normalizirajo. Z izbranim gradivom skušamo nadomestiti večji obseg. Priznati morate, da vsaj to prizadevanje ni zaman. V današnji številki spet razpisujemo nov natečaj, da tako ustrezemo onim, ki si žele udeleževanja v tej rubriki!

P. M. — V poštev prihajajo samo kratki rokopisi, ker je prostor omejen in ne gre, da bi hkratu izhajalo več pravilic v nadaljevanjih.

nadaljevala: — Kje je cesar? Govoriti moram z njim o važni zadevi. — Cesar je v spremstvu junaškega princa Vej-Haj-Veja in svojih dvorjanikov že stopil v dvorano. Miška je splezala s prestola, se globoko priklonila vladarju in rekla:

»Vaše Veličanstvo, prosim, zasedite prestol! Nisem prišla zato, da bi ga zasedla mesto vas! —

Cesar je bled od sramu in jeze, da bi se dal prestrašiti za prazen nič, sedel na prestol in vprašal:

— Kaj te je prineslo pred moj prestol?

Miška Miki se je znova priklonila in različno izgovorila:

— Prišla sem prosit za roko vaše hčere. —

Prelepa princeska, ki je prav ta hip stopala na svoj prestol, se ni mogla premagati in je zavpila tako ježno, kakor se komaj spodobi za princesko:

— Požanite to miško iz moje palače!

(Dalje prihodnje)

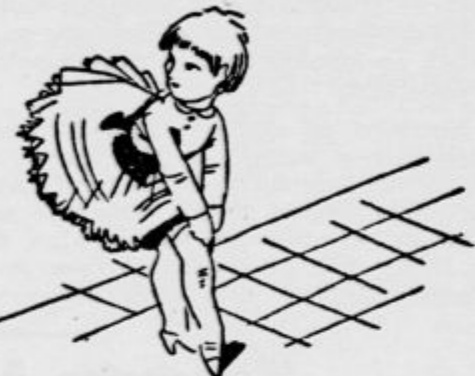
Mara J. Tavčarjeva:

Biba pleše

»Karneval je danes res, kaj, če šla bi jaz na ples, Biba resno premišljuje in nožice privzdiguje.

»To vsakdanje krilce silecem, v balerino se oblečem, šolnice si te sezujem, nove za balet obujem.

Čez oči pa masko belo, to bo rajanje veselo, kar po vrsti bom plesala, se ko žoga v zrak metala.

To storila, kar je rekla, že je po stopnicah tekla, imenitna je zabava, Biba kar po zraku plava.

Pepelnica — postna sredo, mrzla hiša — prazna skleda, od vrtenja — glava polna, noge trudne — Biba bolna.

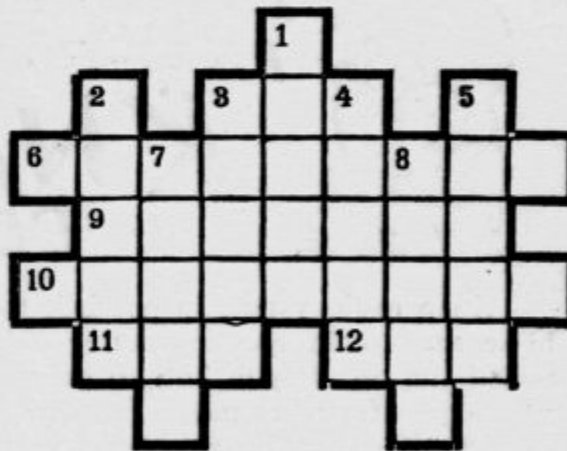
PISMO BOLNI MAMICI

Ljubljena mamica moja, kako se kaj Tebi godi? — Doma so tako pusti dnevi in dolge brez spanja noči.

Do dela več nimam veselja, nemirno je moje srce; le to moja vroča je želja: Ozdravi in vrni se žel!

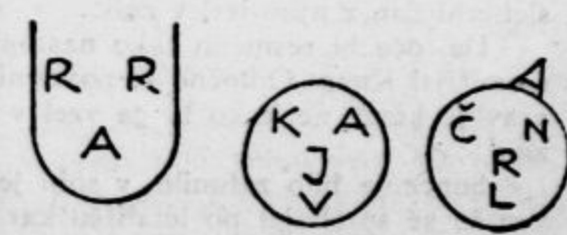
Nadica Repič, dijakinja, Kamnik.

Križanka

Vodoravno: 3. najvišji predstavnik kraljeve oblasti v upravni edinici, 6. večerna pesem detetu, 9. seznan praznikov, 10. ozvezdje, 11. japonska denarna enota, 12. gornjejadranski otok. Navpično: 1. oblastveno naložena dajatev, 2. reka v Bolgariji, pritok Donave, 3. kamen v neki igri, 4. nebesna točka, navpično pod podnožjem, 5. hranilna sestavina nekaterih jedil, 7. morska žival, 8. pojav ob velikem zanimanju množice.

Kaj je ta mož

Rešitev križanke

Vodoravno: 3. srp, 6. alt, 7. nevesta, 10. Sokol, 11. gaz, 12. dar. Navpično: 1. trn, 2. tla, 4. pesak, 5. šk, 6. atlas (Atlas), 8. voz, 9. sod.

Svatba Miki Miške

— Ka-a-a-ko! — je zavpila miška. — V palači se nahaja nekakšen princ in prosi za roko Prelepe princeske? Kako se je drznil, nesrečnež! —

In že je skočila skozi kuhinjsko okno, se zmužnila skozi luknjico med skrinjo in sodom, nato je stekla po hodniku, po ozkih stopnicah, in ko je prišla do tretje grede, je zaslišala nežno godbo razkošnega plesa.

— Prepozno. — je pomislila nesrečna miška, — gostijo imajo. Princeska je že omožena! —

I n v skrbi in žalosti je potočila dve solzi.

Četrto opoglavje

Kako velike oči ima strah. Miška Miki na cesarskem prestolu! Pogum cesarjeve-

ga norca Lu-Tu-Tu. Včasih se derejo tudi princeske — ali to se dogaja samo v pripovedkah.

Naša miška ni zapravljala dragocene časa. Splazila se je skozi luknjico in se znašla pod debelo perzijsko preprogo na tleh prestolne dvorane. Sprva ni nihče opazil, da se pod preprogo nekaj premika. Naenkrat pa je nekdo zavpil: — Zmaj! Zmaj je pod preprogo! —

Vsi so se med strašnim vikom in krikom razbežali. Najhitrejši je bil seveda cesarski rabelj Oj-Le-Le.

Ko je miška po dolgi borbi s preprogo končno prilezla na dan, sta jo sprejela le cesarjev in cesaričin prazen prestol. Ozrla se je sem ter tja, potem pa se udobno vsedla na prestol.

— Ha, — si je dejala pogumna miška.

Prva letošnja posmrtnina »Jutra« je bila nedavno izplačana vdovi smrtno ponesrečenega Alojza Zemana v Mariboru

Ljubljana, 15. februarja
Konec decembra je »Jutro« poročalo o nenavadno nesrečnem dogodku, ki se je primeril v Mariboru in je zbudil globoko pomilovanje. Dne 26. decembra okoli polne lune je prišel na obisk k Zemanovim v Kacijanarjevi ulici v Melju tekstilni tehnik Jaroslav Milstein. Vrata v stanovanje so bila zaprta. Potrkal je, pa ni bilo nobenega odziva. Večkrat je še potrkal, toda zaman. Že je hotel oditi, ko se mu je zdelo, da čuje iz stanovanja stokanje. Takoj je zasuhtil nesrečo. Poiskal je še predlinskega mojstra Bogoljuba Vlaho, nakar sta skupno vdrila vrata in vstopila v spalnico. Zadržala sta neznanec v onemirni pili. Brž sta odprla okno. Na postelji je ležal negibno Alojzij Zeman, njegova žena Zora pa je onesveščena ležala na postelji poleg moža. Milstein in Vlah sta takoj poklicala zdravnika, ki si je zaman prizadeval, da bi z umetnim dihanjem obudil nesrečnega Zemana k življenju, dočim so gospo Zoro brž prepejali v bolnišnico, kjer so ji zdravniki s takojšnjo pomočjo rešili življenje. Alojzija Zemana so prepejali po komisijskem ogledu na pobreško pokopališče.

Komisija je skušala dognati podrobnosti okoliščin, v katerih se je pripetila usodna nesreča. Dognali so, da sta Zemanova, kakor običajno vse zadnje dni, tudi za božični dan zakurila peč na žagovino, da jih ne bi čez noč zeblo. Zadnje čase je sicer Zeman nasproti nekaterim sosedom to-

žil, da v spalnici zelo smrdi po dimu, ni pa slutil nevarnosti, ki je pretela njemu in njegovi ženi. Komisija je namreč pri ogledu ugotovila, da je bila odvodna cev peči na žagovino zamašena, kar je bilo Zemanu in njegovi gospe usodno. Dušiljivi plini so čez noč napolnili spalnico. Če bi bil Milstein prišel le nekaj trenutkov pozneje, bi najbrž našel oba mrtva.

Alojzij Zeman je bil star 48 let. Zaposlen je bil kot ključavničarski mojster pri tvrdki Ježek v Melju. Po rodu je bil z Visokega na Češkem. Bil je zelo dober delavec, nasproti tovarišem vedno uslužen. Kot zaveden čeh je bil dolgo vrsto let zvest naročnik našega lista. Ker so bili izpolnjeni vsi pogoji »Jutrovega« zavarovanja izpolnjeni in je bila naročnina vedno plačana v najlepšem redu, je bila gospe vdovi Zori Zemanovi izplačana polna posmrtnina. Gospa Zemanova nas je naprosila, naj bo v današnjem »Jutru« objavljena naslednja njena

zahvala:

Podpisana Zora Zeman, vdova po tragično preminulem Alojziju Zemanu, izrekam po tej poti najiskrenejšo zahvalo upravi »Jutra« in Zedinjeni zavarovalnici d. d. podružnici v Ljubljani za točno izplačilo zavarovalnine 10.000.— (deset tisoč) dinarjev, katero sem jo prejela po svojem smrtno ponesrečenem soprogu.

V Mariboru, dne 5. februarja 1941.

Zora Zeman, rojena Kancler.

Zagorsko župnišče se podira Nesreča ni zahtevala človeških žrtev

Zagorje, 15. februarja
Zagorsko župnišče je postalo premajhno, ker smo lansko leto dobili svojo dekanijo s podružnicami najbližjih okoliških župnij. Da bi razširili sedanje prostore, so te dni pričeli pri zadnjem delu župnišča z odkopavanjem zemlje, da bi lahko kar naprej prizidali nekaj metrov nove stavbe. Delavci, ki so kopali temelj in odvažali zemljo, so bili premalo previdni, ter niso sprosti zavarovali izpodkopano zidovje. Ker je temelj župnišča bil slab in tudi zidava ni bila prvovrstna, je baje že v nedeljo bilo čuti pokanje zidovja. Ponoči pa se je stena nakrat sesula in je vse skupaj zgrmel na zemljo. Ker je bil z zidovjem zgrmel tudi hodnik, so se morali iz zgornjih stanovanj kar po lestevkah spustiti na tla. Sreča je, da se je nevarna izvršila zgodaj zjutraj, kajti če bi se zgodilo to v času dela, bi bilo veliko smrtnih žrtev.

Ribniški krošnjariji brez zaslužka Skladanice suhe robe čakajo kupcev

Dolenja vas, 15. februarja
Dobrišen del prebivalstva treh ribniških občin: sodraške, ribniške in dolenjske je danes brez zaslužka. V teh občinah so namreč doma krošnjariji, ki si z izdelovanjem rešet, ret, obod in druge suhe robe služijo kruha, da preživljajo številne družine.

Statistika nam pove, da se ukvarja vsak peti prebivalec obširnega ribniškega območja z izdelovanjem lesenih predmetov, t. j. nad 5.000 ljudi, ki žive v nad 400 vasi. Vseh prebivalcev je okrog 27.000 in od teh je bilo že leta 1903. po statistiki J. Jovana 4750 suhorobarjev. Med temi je precejšen del rešetarjev in obodarjev. Dočim se severni del nad Sogračico in Velikimi Laščami ukvarja z izdelavo kuhališč, skafov, lesene posode, zabotrebcev in drugih praktičnih predmetov za uporabo v gospodarstvu in gospodinjstvu, pa prebivalci sodraške, ribniške in dolenjske fare izdelujejo le rešeta in obode. Tako suho robo so izdelovali že pred 400 leti in krošnjariji z njo po svetli, pozimi in poletji... Danes pa krošnjariji počivajo, sedijo doma za pečo in tamajo, kaj bo, ko ni od nikoder zaslužka s suho robo. Res je, da razne uredbe pri nas omejujejo prodajo suhe robe, kar je za krošnjarstvo zelo hud udarec. Se huše je, ko že nekaj

mesecev, odkar traja vojna, ne morejo krošnjariji preko meje. V prejšnjih časih so krošnjariji mnogo zaslužili. Marsikak dom je bil rešen propasti, ko je pridni gospodar prinesel domov šilinge, da je poplačal dolg. Robo so razprodajali po Koroški, okrog Beljaka in Celovca, tam po Gosposvetskem polju in pod Svinjsko planino. Druge skupine so imele še do nedavnega svoje postojanke okoli Gradca, po raznih krajih vinorodne Stajerske, pa gori okoli Salzburga, na Tirolskem in Gradiškanskem. Tudi na samem cesarskem Dunaju so že od nekdaj prodajali svojo robo in barantali prav po ribniško, da se je vse kresalo... Vračali so se domov, kupili živeža za številne družine in si urejevali domačije. Marsikdo je bil navezan samo na krošnjarstvo. Tudi v sedanji Nemčiji je bilo našim krošnjarijem še dovoljeno prodajanje po bivših avstrijskih krajih. Zdaj, ko je meja zaprta, je Ribniška dolina doživela hud gospodarski udarec. Težko je, ko gospodar gleda, kako po skednjih in lopah stoji zaprašena robo in čaka, da jo družinski člani poneso preko meje in jo razpečajo med ljudstvom. Posebno težko je za tiste ribniške rešetarje, ki jim je bilo krošnjarjenje glavni zaslužek. Zdaj nimajo ničesar. Če danes potuješ po vasih Ribniške in Sodraške doline,

vidiš marsikje cele skladišnice oodov, ki čakajo, da pride ponje krošnjariji in jih odpele. Zaslužek so izgubili tudi oni, ki so leta in leta pripravljali les za raznovrstno suho robo, tako n. pr. podna iz leske ali bresta, kar je dalo številnim družinam okoli Gorenice, Stare Cerkve, tja do Sarega loga, precejšen zaslužek. Ob zimskih ponedeljkih so prebivalci teh krajev vozili v Ribnico na trg butare metrskih palic, debelih okrog 3 cm. Danes je ves ta promet mrtvega dela počiva, z rešitve niče ne zasluži.

Zdomarji preživljajo težke čase. Treba jim je pomagati. Pred tednom so se v Ribnici organizirali rešetarji-krošnjariji v »Zvezi lesnih domačih obit« kamor je pristopilo 200 članov. P. slana je prošnja na bansko upravo, da se ugodno reši vprašanje krošnjarijev pri nas doma. Znano je, da razne uredbe, ki so zavrele krošnjarije v Sloveniji, jemljejo zaslužek štetim, ki so razprodajali robo doma ali na Hrvaškem. Posebno odposlanstvo bo šlo k vojnemu, prometnemu in zunanemu ministru, da se uredi zadeva glede potovanja naših krošnjarijev.

Ob počastitvi Starega volka

Litija, 15. februarja

Stari Volk je skavtsko ime popularnega g. Franceta Pleničarja, okrajnega tajnika pri litjskem sreskem načelnstvu, starešine stega skavtov kralja Matjaža, predsednika Okrajne hranilnice in posejilnice, gostilničarja pri slavnostni Urški itd. Mimo navedenih funkcij ima še kopico poslov po raznih društvih, vedno še najde časa, da stopi v krog pevcev, da razdere

kako okroglo in živahno, je pa tudi najbolj skrben družinski »lavar in nežen soprog gospe Lovjke ter dobrodušni očka sinu-akademiku Dušanu in hčerki Miri.

Očetovski skrben in dober je za litjske skavte, ki jim je bil ustanovitelj in jutrišnji nedeljo bodo imeli svojevrsten praznik hvalečnosti. Ob srečanju z Abrahamom bodo izvolili Franceta Pleničarja za častnega člana, popoldne bo v počastitev vrliga voditelja v Sokolskem domu slavnostna skavtska akademija, zvečer pa pozdravni večer v prostorih Sokolskega doma in bo šel ves čisti dobiček za zimsko pomoč.

France Pleničar se je rodil v Trzinu, s starši se je nato kot uradniški otrok selil v Trebnje, nato v Novo mesto, v Postojno in končno v Ljubljano. Želel si je, da bi postal učitelj — France Pleničar ima resnično nagnjenje in vse zmožnosti za vzgojiteljski poklic — in je škoda, da so mu prilike onemogočile študij. Razumemo njegovo usodo, bil je otrok malega uradnika in starši so morali spraviti h kruhu šest sinov. Zato je moral France z učiteljskega in že kot 16letni fantič v državno službo. Bil je sprejet h glavarstvu in je nastopil službo v Litiji. Zdaj je na našem sreskem načelnstvu sprito dolge službe kakor tipičen komad inventarja. Preživel je številne glavarje in sta si bila zlasti dobra s skladateljem Parmo. V svoji gostilni je v spomin na odličnega šefa uredil poseben Parmov salon, ki ga krasijo oltar slika umetnika Čore škodljara.

Mladi inaktivni Pleničar se je pri nas takoj vrnil v društveno življenje. Pri Sokolu je začel z dramatikom, še danes si žale Litijani: Dajte nam spet takega Revč-

ka Andrejčka kakor ga je igral France. Brat Pleničar je opravljal pr. našim Sokolu že vse funkcije, bil je poštvovalen vadiatelj, s svojimi »Mladimi vojsk« je žel prinarjanje tudi tisočih ljubljancev, nov, ki je pripeljal mlade Litijane na telovadnico na ljubljanski Tabor. Litjskemu Sokolu je bil tudi poštvovalen starešina. Mnogo zaslug si je pridobil za pravilno vzgojo

litjske mladine, ko je ustanovil skavta, ki jim je očetovski starešina. Izvrstni uradnik, cenjen v vsem okraju, je bil odlikovan z redom sv. Save, skavtski savez pa ga je odlikoval s hrastovo vejico in skavtskim vencem za zasluge. Jutrišnja počastitev bo dokaz priljubljenosti in izraz hvalečnosti in k njej tudi naše iskrene čestitke!

Parnik »Dub« je potopila neznana podmornica

Usoda posadke doslej še ni znana

Dubrovnik, 15. februarja

Po najnovejših poročilih je redovno ugotovljeno, da je bil na Atlantskem oceanu potopljen dubrovniški parnik »Dub«, ki je bil na poti iz Dubrana v Južno Afriko v Severno Ameriko. Ladjó je potopila neznana podmornica. Podrobnosti še niso znane, zato je med družinami članov posadke tem večja zaskrbljenost.

Parnik »Dub« je pripadal luki Dubrovniku in je bil last Slobodne plovidbe. Zgrajen je bil leta 1910 v Suderlandu na Angleškem. Dolg je bil 106 metrov, širok 17, visok 9. Plul je z 9 milijami na uro.

moč stroja je bila 1650 konjskih sil. Imel je 4080 brutto registriranih ton nosilnost na 7200 ton. Luko Durban je zapustil 22. januarja, otovorjen z rudninami. Po računu pomorščakov je bil od Severne Amerike oddaljen 2 do 3000 milj. Imel je 24 članov posadke, vodil pa ga je kapetan Niko Svilokos z otoka Koločepa. Ključni solastnik ladje. Večina posadke je bila iz okolice Dubrovnika, zato se je žalostni dokodek tem bolj doimil vseza prebivalstva. Slobodna plovidba je imela samo to ladjo. Tako je z izgubo »Duba« prenehala še ena paroplovna družba v Dubrovniku.

Severna meja terja svoje

Z velikimi javnimi deli bi bilo prebivalstvu vsestransko pomagano

Pogosto se slišijo v naši javnosti glasovi o potrebni pomoči krajem ob naši severni meji. Pojavljajo se v našem širšem narodnem zaledju in se nanašajo predvsem na to, da se pomaga socialno šibkemu območnemu prebivalstvu. Akcije, ki jih vodijo razne dobrodelne organizacije, so dobrodošle, ker omiljujejo bedo in s tem lajšajo gorje socialno ogroženim stanovom. Vendar pa moramo priznati, da ne morejo za daljši čas rešiti perečega vprašanja tisočih socialno ogroženih družin s težkih gmotnih razmer. Našim območnim krajem je treba zlasti v sedanjem času pomagati tudi drug za splošno uspešnejši način.

Pospešitev javnih del ob naši meji je edino uspešno izhodišče, s katerim bo mogoče odstraniti bedo. Znano je, da čaka rešitve perečega vprašanja naših cest, že samo bežen pogled po Slovenskih gorah in zlasti v območje obmejnih predelov nam ustvari občutek, da so naše ceste eden izmed temeljnih vzrokov zaostalosti in zapostavljenosti obmejnih krajev, da obstaja ravno na tem področju temeljna ovira, da se naše kmetijstvo ne more dvigniti na ono stopnjo kot to zahtevajo potrebe območnega prebivalstva. Naše ceste ob meji se nahajajo v naravnost obup-

nem položaju. V tem oziru je ena izmed najslabših glavnih prometnih žil Slovenije gori, državna cesta, ki vodi iz Maribora skozi Sv. Lenart do Gornje Radgone. Ta cesta je bila do predlanskega v oskrbi sreskih cestnih odborov mariborskega in ljubomerskega, a sedaj jo oskrbuje država. Tisočere kotanje se spreminjajo v vedno večje jame in ob deževju v prave mlake. Samo ob sebi je razumljivo, kakšno je potovanje po tej cesti, bodisi za avtomobilista, kmetijskega voznika, kolesarja ali pešca. Mnogo kritike je bilo že izrečeno na račun onih, ki v večji ali manjši meri niso odgovornost za stanje te ceste. V enakih nevarnih razmerah je tudi skoraj vse ostalo cestno omrežje ob meji. Započetih je nekaj novih cestnih zvez, a so dela znatno omejena in se že leta in leta odlašajo, da te nedograjene ceste sproti propadajo.

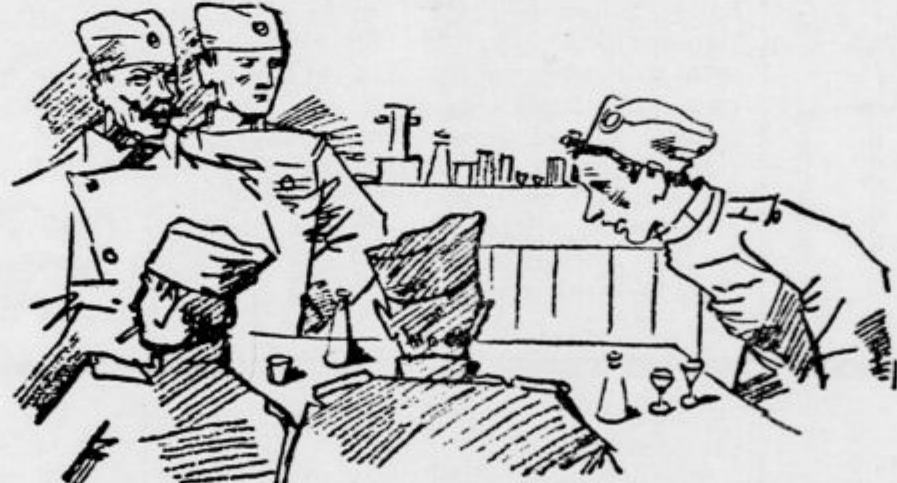
Sprito navedenih okoliščin je nujno potrebno, da se že v bližnji pomladi pospešijo dela na naših cestah, a čimer bo v prvi vrsti poskrbljeno za gospodarski dvig teh krajev, na drugi strani pa bo omiljena beda vinčarjev in batarjev. Javna dela kaže pospešiti tudi iz narodnostnih razlogov. Naj bo upoštevano načelo: »trdna vera, varna domovina«. — Jh.

Naši vojni dobrovoljci, združeni v sreskem odboru Ljubljana, ki obsega bivšo ljubljansko oblast, so se preteklo nedeljo zbrali v polnem številu k obnemu zboru in naglasili svojo vedno pripravljenoost, stopiti na branik domovine. Po lepo uspelem zboru so se poklonili pred spomenikom Viteškega kralja v Zvezdi

ŽIVORAD VUKOSAVLJEVIĆ
PILOT-PODPOROČNIK
KNAP BRANI
BEOGRAD

Knap naglo vstane in pomisli: to je neumnost, toda lahko bi se zgodilo. In spet in spet je pajčevina važnejša. Le takol je žal jim bo. Bolj in bolj so ga nadlegovale take misli, ni se jih mogel otresti. Komu bi potožil? Koga ima? Spomnil se je: če bi se živel oče, bi ga on vzel v varstvo. Tedaj bi jim pokazal Knap je bil prepričan, da bi oče prihitel in kričnil: »Ej, ej, podpolkovnik, to ne gre kar tako! Moj sin leti in trpi, — kaj je pajčevina proti temu? Kjerkoli je najbolje nevarno pri skupinskem letenju — glej mojega Knapa! Kadarkoli je treba tvegati najpogumnejše akrobacije — glej spet mojega Knapa! Kadar pa gre za priznanje, tedaj so oficirji spredaj, on pa marš v kasarno! Zadržate se nad njim kakor nad poslednjim, a v zraku, kadar je najboljši, vse je dober! Če vam kdo reče: »Imate odlične pilote, hrabre fante, ti so naša nada!« — tedaj kar rasteš in važno odgovarjate: »Da, to je moj polk, moja zasluga jaz sem to izvežbal!... A tolelej? Ne, to ne gre kar tako! Moj sin je! Padel bo, — gospod moj, treba je to tudi priznati. Zakaj ne sme moj Knap v mesto? Tudi on je živ, srce ima, pa še kakšno! Močnejše kakor mnogo drugih! Če lahko sleherni dan z njim leti v zrak...«

Da, oče bi resnično tako nastopil, če bi le še živel, — je razmišljal Knap. Odločno bi poveljniku vse povedal v brk, čeprav je kmec. Še kako bi ga vzel v varstvo! Poveljnik bi kar zinil...

Sonce je bilo zatonilo, v sobi je bil mrak. Knap je stopil ven in se sprehajal po letališču kar tako brez namena. Noge so ga nesle tja, koder vodi pot v mesto. Grem, si je rekel, zdaj je pravi čas... saj je poveljnik morda vse skupaj pozabil... Srce mu je pri tem vzdrlhtelo.

Blizu izhoda ga je nekdo poklical po imenu in Knap se je naglo obrnil. Blizal se mu je stari Ledovski, bivši carski polkovnik, zdaj nadzornik letališča, Knapov prijatelj. Brada se mu je tresla tako je mahedral in govoril:

— A jaz vpijem za vami, Knapovič moj! Zdravstvujte! Kam in kod? Kakšni pa ste v lice? Prijateljček — vzel ga je pod roko in morda razumel njegovo stanje — jaz sem star človek. Vse, vse, kar imam, je to, da še malo gledam sončni zahod in to lepoto, ki je ni nikjer drugod kakor na zemlji... Vse mi je propadlo, a jaz? Le še malo, pa se bo tudi to zgodilo... poslušajte me! — Ledovski je pomolčal. — Vi morate vztrajati, da postanete oficir. Kaj pa je eno samo leto, to ni nič nasproti tistemu, kar bo pozneje, vse bo minilo, samo ubogajte! Vse, tudi ta lepota na zemlji okrog nas, tudi to bo umrlo našim očem.

Ledovski je razširil roke kakor apostol:

— Ajte z menoj, pripovedoval vam bom!

In Ledovski ga je potegnil s seboj.

Četrto poglavje

Takrat letališče še ni bilo tisto, kar je danes. Bila sta samo dva hangarja, neogravana poljana in vojašnica. Onkraj poti pa je čez noč zrasla kavarnica »Acroplan« Petra Kokotovića. Vsak večer se je tam zbirala družba: Glodić, Jaklič, Grgić, Kalšek in bivši general Ledovski. Knap se ni pridruževal. Ko je ta večer sonce zašlo in je nastopil pomladni mrak, so se drug za drugim odpravili na kavarniško dvorišče, kjer je dišalo po poškropljenem prahu med mizami in po vzbrstelih breskvah. Pera jih je sprejemal; porumenela lica, dolgega nosu, širokih ušes, nasukanih brk, upadlih prsi. Trebuha skorajda ni imel predolge roke so vislele ob telesu.

— Dober večer želimo! Zdravo, Jaklič, zdravo! Kako si?

— je Pera uslužno sprejemal drugega za drugim. — Daj no, povej, kdo pa je danes izvajal tiste loopinge? Fini so bili.

— Daj, ohladi rajši žganje pa pusti looping! — se je obregnil Jaklič. — In če bo spet mlačno kakor brozga, te lepega dne stlačim v rep letala pa boš videl zvezde sredi belega dne.

Pera se je smehljaj: — Hmhm... takoj, takoj, samo izvoli, sedi. Ajde Glodić, ajde!

Posedli so. Molč. Med seboj niso imeli kaj govoriti, ker so po ves dan skupaj. Pera jim je dolgočasen, vojašnica mrka. Šele po drugi, tretji čašici ob mladi čebulici je raslo razpoloženje.

— Knapa pa ni nikoli k nam — je napletal Pera, samo da bi razvezal pogovor.

Spogledali so se, niso ga poslušali.

— On ti je zaljubljen, Pero, mar veš, kaj se to pravi: zaljubljen? Zaljubljen in teka vsak dan v mesto.

— Veš, kaj je novega? — vpraša Glodić. — Ne veš, ne veste... Danes ti ga pokliče komandant pa mu prepove izhod v mesto, dokler ne počisti pajčevine v svoji edinici. E, baš mi je milo!

— A, kaj ti je milo, budala! — mu reče Jaklič.

— Zato, ker se je tako vzpel... hoče biti nekaj posebnega.

— Kaj pa češ, Glodić? Boljši je od tebe: je boljši pilot, je lepši in bolj šolan, vse.

— Kdo? On boljši pilot! — plane Glodić kakor vzpodoben. — On? E, obesim se, če napravi boljši »viraž« ko jaz. Zaktevajmo komisijo, pristanem na stavo, za tisočak, gospod moj, ne priznam niti tebi, da bi bil boljši pilot od mene. Govori kar hočeš... On, boljši pilot kakor jaz! Knap... Pa, brate, če je treba, zdajle potegnemo letala na plan pa seveda on in jaz pa da vidimo... položimo tisočak!

— Kajpada, nevoščljiv si Knapu, ker ga imajo dekleta rada, tebe še ne pogledajo ne! — zbode Jaklič.

— Kaj, nevoščljiv, jaz? Gospod moj, če bi samo hotel, — spomni se samo tiste študentke, ki je z menoj letela!

— Da, da, Glodić, če bi samo hotel! — zbadljivo pristavi Grgić. — On ti je sila.

— Vedeti moraš: samo če hočem! Kar pa se tiče prekućij v zraku, se bom poizkusil. Pojem vse tiste akrobacije, ki jih vi vsi napravite bolje nego jaz. — Vstal je. — Evo: zdajle naročim, naj privlečejo dva stroja. Velja? Kajpada, Knap se povsod nosi po svoje, ni pa prav nič. Naj ga samo malo...

MAŠKERADA

SOKOL II PUSTNA SOBOTA TRNOVO

Domače vesti

* Knežinja Olga na slavi društva za zaščito živali in rastlinstva. Nj. Vis. knežinja Olga je najvišja zaščitnica Društva za zaščito živali in rastlinstva, ki je pretekli petek praznovalo svojo krstno slavo. Knežinja Olga je bila sprejeta in toplo pozdravljena od številne ugodne zbrane družbe in je prižgala slavno svečo. Za počastitev se ji je zahvalil predsednik Vaso Lazarevič, bivši beograjski podžupan in upokojeni načelnik notranjega ministrstva.

* Upokojitev pri SUZOR-u. Te dni je bil na lastno prošnjo upokojen direktor tega zavoda g. Milan Korač, ki je vodil finančno-ekonomski oddelček. V tej lastnosti je direktor Korač pokazal tudi mnogo razumevanja in naklonjenosti za potrebe zavarovanja in naklonjenosti za potrebe zavarovanja v Sloveniji, zlasti pa se je z vso naklonjenostjo trudil pri realizaciji posojila SUZOR-a raznim slovenskim javnim korporacijam. Direktor Korač je bil v svoji stroki velik strokovnjak, kot človek vedno poštenjak in čistih rok, kot uradnik skrajno koncilijanten in poštenjiv. Njegov odhod iz centralne delavskega zavarovanja pomeni gotovo veliko vrzel. Gospodu direktorju želimo, da svoj zasluženi pokoj uživa tako vder in čil kot je bil do danes. Dobro zdravje naj ga spremlja v visoki življenjska leta.

* Diplomirani so bili na pravni fakulteti univerze v Ljubljani gđd. Ana Rojina iz Ljubljane, Nikola Taufer iz Stične, gg. Igor Breznik iz Ljubljane, Peter Braška iz Kranja, Cvetko Delpin iz Ptuja, Milan Gaberščik iz Kormana in Vuko Božović iz Golubovcev. Čestitamo!

* Na ekonomsko komercialni visoki šoli v Zagrebu je diplomiral za inženjerja ekonomije g. Viktor Stare iz Boh. Češnjice, sin lesnega veleindustrija iz Boh. Bistrice. Omenjeni je bil nedavno nagraden od te visoke šole za najboljšo strokovno razpravo: Problem splošnega zavarovanja in zaštita stanovskih interesov. (—)

* Poročil se je pooblaščen inž. Polde Milač iz Ljubljane z gospodico Anico Viharac iz Frana. Bilo srečno. (—)

* Iz »Službenega lista«. Službeni list kr. banske uprave dravske banovine št. 14 z dne 15. t. m. objavlja uredbu o nabavi za potrebe ustanov ministrstva za socialno politiko in ljudsko zdravje, uredbu o pri-sežnem obrazcu, obliki pečata, obrazcu za overilo prevoda, vpisniku disciplinskega oblastva, disciplinskih kaznivih dejanjih in kaznih, primerih prenehanja službe ter tarifni o nagradi in stroških za zasebne in uradne posle tolmachev, uredbu o spremembah in dopolnitvah uredb o skupnem davku na poslovni promet, naredbo o kontroli izvoza premoga, dovoljenje za usta-

GLAVNA KOLEKTURA DRŽAVNE RAZREDNE LOTERIJE »VRELEC SREČE« ALOJZIJ PLANINŠEK BEETHOVNOVA UL. 14.

javlja izid žrebanja z dne 15. februarja, V. razreda 41. kola.

DIN 60.000.— št. 13622
DIN 40.000.— št. 3536
DIN 30.000.— št. 28806 95883 98003
DIN 24.000.— št. 27983 84392
DIN 20.000.— št. 39818 81832
DIN 16.000.— št. 94326
DIN 12.000.— št. 42751

PO DIN 10.000.—
11400 11649 30093 31635 76596 82130 83749 96191

PO DIN 8.000.—
13277 17558 31570 40411 45467 61302 63294 84050 96117 98165 99731

PO DIN 6.000.—
31636 36472 41559 42530 42903 61411 62274 74013 90872 94498 96172

PO DIN 5.000.—
9072 13772 18397 22187 33383 64424 82271 92731

PO DIN 4.000.—
1584 2748 7980 11620 14445 16430 17168 20093 23419 24713 36306 40322 42670 44419 51361 51603 56456 58716 65086 74810 74940 75103 80654 83373 91545 96909 97040 98839

Nadalje je bilo izrebranih še veliko števil dobitkov po din 1.000.—

Ker so bili dobitki javljeni telefonično, eventualna pomota ni izključena.

Prihodnje žrebanje bo v ponedeljek, dne 17. februarja.

Vsi oni, ki so zadeli v kolekturi »Vrelec sreče« naj srečke takoj predložijo v izplačilo.

Novim naročnikom so srečke še na razpolago.

novitev tovarne špirta v Goricanah, pooblastilo banske oblasti banovine Hrvatske glede izvoza lesa, lesnih izdelkov in gozdnih proizvodov vobče, pooblastilo za registriranje uvoznikov umetnih gnojil, žvepla in modre galice na območju banovine Hrvatske, tarifno ugodnost za poštne pakete za nepismene, spremembo uredbe in službenem razmerju med vinogradnikom in viničarjem (viničarskem redu), spremembe v staležu državnih in banovinskih uslužbenecv na območju dravske banovine in razne objave iz »Službenih novic«.

* Poštinski promet na progi Ljutomer—Ormož. Pričeni št. 20. t. m. bo prevažal vlak št. 8763 na progi Ljutomer—Ormož potnike ter ima na postajah naslednje odhode: Ljutomer 12.55, Ljutomer postajašče 12.59, Žerovinci 13.22, Svetinja—Jeruzalem 13.46, Pavlovci 13.55, Ormož prihod 14.5.

* Pevski zbor Glasbene Matice ljubljanske v Beogradu. Glasbena Matica ljubljanska in Beograjska filharmonija bosta priredili v nedeljo 23. t. m. zvečer v veliki dvorani Kolarčevne narodne univerze koncert, na katerem se bo izvajal Verdijev Requiem za soli, zbor in orkester. Ta koncert bo brez dvoma največji in najpomembnejši vokalno-instrumentalni koncert letošnje sezone v Beogradu. V ponedeljek 24. t. m. je povabljen Matični zbor, da nastopi na koncertu, ki ga bo oddajala beograjska kratkovalovna radijska postaja za evropski prenos. Ta zborov nastop bo v beograjskem studiu. Beograjske Slovence že danes opozarjamo na izvedbo Verdijevega Requiem prihodnjo nedeljo. Vstopnice so na razpolago na blagajni Kolarčevne ustanove.

* Na drž. tehniški srednji šoli v Ljubljani bo treba v doglednem času izpopolniti stalno učno mesto elektrotehničnega inženirja za obče in strokovne predmete. Prednost imajo reflektanti z vsaj dveletno prakso v elektrotehniških podjetjih, odnosno v instalacijah šibkega toka, ter z opravljenim državnim strokovnim izpitom. Reflektanti naj se osebno javijo pri ravnatelju šole Državne tehniške srednje šole med uradnimi urami najkasneje do 23. marca tega leta.

Učitelj in dijaki

Med poukom zoologije vpraša učitelj: »Ako daste psu klobaso in zavojček aspirina, kaj bo storil?«
»Gotovo bo požrl klobaso!« poreko učenci.

»A zakaj?« vpraša dalje učitelj. Na to mu odgovori mali Janko:
»Ker psa ne boli glava!«

* Morje prinaša Dubrovničanom les. Spet je v Južni Dalmaciji zavladalo neurje in so veliki valovi prinesli pred dubrovniško pristanišče precej stavbnega lesa, ki ga je najbrž kaka ladja ali jedrnica zmetala v morje, da bi se rešila nevarnosti. Priplavale so nove deske, ki so menda last italijanske trdnice, katera kupuje les v Bosni in ga razpošilja na razne strani. Dubrovniški ribiči in pomorščaki z majhnimi čolnicami so pohitili na morje in reševali les, katerega so nato pripeljali v mestno luko.

* Zagrebški hlšni posestniki proti novim mestnim davčninam. Društvo hlšnih lastnikov v Zagrebu je podalo hrvatskemu banu predstavko proti novim davčninam na najemnine, na stavbišča, na preveš vrednosti in na gasiliske pristojbine. Slednje so namreč povišane za 87,5%, pristojbine za odvažanje smeti pa za 66,6%.

* Pričevanje o eksploziji v angleški čitalnici v Zagrebu. Ob nedavni eksploziji dinamične patrone, ki so zločinški elementi podtaknili pred vrata angleške čitalnice v Llici, je kakor smo poročali, bila najhujše prizadeti inž. Nada Schwarza, ki so ji merali v bolnišnici drznosti obe nogi. Nekaj dni se inž. N. da Schwarza sploh ni zavedala žalosti, katere žrtev je postala. Sele čez čas, ko se je njeno stanje obrnilo na bolje so ji zelo obzirno povedali, kaj jo je zadelo. Inž. Nada Schwarza junaško prenaša trpljenje in je te dni že lahko i povedala preizkuševalnemu sodniku, kolikor je mogla povedati o eksploziji. Preis'avni policije se vneto vodi in v Zagrebu urajo, da bo v kratkem podano službeno obvestilo o doseganih uspehih preiskave.

* Legija koroških borcev ima po domovini svoje krajeve organizacije, od katerih je ena najmlajša v Kočevju. Preteklo nedeljo so se člani kočevske krajeve postojanke v velkem številu zbrali na rednem obnem zboru, da bi se poročila svoje društvene uprave ter da skleno o nadaljnjem delu v organizaciji Občni zbor je vodil gospod Pavel Bregant, ki je v jedratem govoru prikazal delovanje v minulem letu. S sloznm in nesečnim delom so dosegli lepe uspehe pred vsem v socialnem posledu. — Tudi ostala poročila, ki so jih podali tovariši Boc, učitelj v Kočevju, in pa tov. Bavar, so bila močno zanimiva ter so bila od članstva soglasno sprejeta in odobrena. Članstvo krajeve organizacije v Kočevju bo tudi v novi poslovni dobi kretno sodelovalo za domovino in legijo. Zlja vseh bivših borcev pa je, da bo vidnemu priznanju sledila tudi rešitev vračanja narodnega priznanja, ker se zavedajo, da so v čsu največje stiske pokazali to, kar mora vsak pošten državljani brez odlašanja storiti. Za vse naš velja le ena zaupoved in ta je, da vsak po svojih močeh pomaga graditi, da bo naša velika Jugoslavija močna ter da bo vsak naš državljani imel vsakdanji kruh.

Kateri vlaki so vozijo, ugrba danes marsikateri potnik. Dosedanjih voznih redov ni ni vsakdo popravil, tako da se še vedno dogaja, da prihajajo potniki na kolodvor k vlakom, ki so ukinjeni. Putnik je dal tiskati zdaj veljaven vozni red z odhodi in dohodi vlakov v Ljubljano. Ti vozni redi bodo izobešeni v vseh tramvajskih vozovih, vsakdo jih pa more dobiti brezplačno pri Putniku. Na to opozarjamo predvsem pisarne, trgovine, urade, kavarne itd.

HRADAVE IN RDEČKASTE ROKE POSTANEJO Z UPORABO PERMAKREME GLADKE IN LEPO BELE KANČ

* Naša meštanska družba je prikazana v novem izvirnem romanu, ki izide pri »Tiskovni zadrugi«. Roman Mire Pucove »Obraz v zrcalu« lahko naročite do 5. marca v subskripciji. Knjiga velja v platno vezana knjiga din 105, v pol usnje din 115, broširana pa din 90. — Naročila sprejema knjigarna »Tiskovne zadruge«. Ljubljana, Selenburgova 3.

* Lasten interes vsakega bolnika, ki želi ozdraviti od astme, pljučnih in sličnih bolezni, da se okoristi a ponudbo trdnice Puhlman & Co., Berlin, 614, Mülgelestrasse 25-25a, ki obstoji že mnogo let in brezplačno razpošilja poučno brošuro s slikami. Pazite na oglas na strani 2. (—)

* Strojeplinski tečaj — n'vi (dnevni in večerni) prično 16. t. m. Prijave sprejema »Christofor učni zavod«, Ljubljana, Domo-branska 15. Dnevni in ure pouka po želji obiskovalcev. Največja strojeplarska 60 pisalnih strojev! Prospekt na razpolago! (Telefon 43-82.) (—)

* Lepo in dobro milo si lahko skuhaš sami! Vse potrebno: lužni kamen, terpentinov cvet, prašek za penjenje, pepelico in izvrstno navodilo vam nud kr. dv. dobavitelj drogerija Gregorič, Ljubljana, Prešernova ulica 5. Odpreda tudi po pošti. (—)

* 750 let staro cerkev je odkril pobožni kmet Sreta Nidč v Velikem Orašju. Cerkev je bila zgrajena že leta 1175 in je bila leta 1890 obnovljena. Zdj bodo proslavili 750-letnico postanka in 50-letnico obnove. Obnem bodo svečano blagoslovili novo zgrajeni cerkveni dom in konak s prenočišči za romarje, Sreta Nidč je pred 50 leti dan in noč kopal na kraju, kjer je bila po ljudskem pričevanju skrita starinska cerkev. Njegovo delo je bilo uspešno in bo zdaj kronano z lepo svečanostjo.

* Radodarna štorijla na cesti. Iz Novega mesta nam poročajo: Iz vasi Škernjanc pri Smihelu se je napotila v žensko bolnišnico v Novem mestu 36-letna posestnikova žena Terezija Veselova. Na poti proti Smihelu pa so ženo iznenada padli porodni krči. Uboga žena se je hotela še pravčasno priležiti, da si je bila že vsa onemogla, do železniške črtnice, ki stoji tik banovinske ceste, nekako v sredini med Smihelom in Škriancami. Z veliko muko se je ženi to celo posrečilo. Rodila je dvojčka, dečka in deklico. Presenečeni čuvaj je brž ukrenil vse potrebno, da so poročno odvečali v žensko bolnišnico, kjer so ugotovili, da s'a nvorolenčka-dvojčka. Izredno lepo razvita, mati pa pri dobrem zdravju.

KINO MOSTE

DANES ob 14.30, 17.30 in 20.30; JUTRI ob 20.

PLAKAJOČE GOSLI

Glasba: Dvoržak. V gl. vl. Lad. Bahač

VITEZ ARENE

Bette Davis, Paul Robinson

* Nenavadno izprijen vlomilec je 26letni Janoš Adam iz Petrovgrada v Vojvodini. Rodil se je v ugledni družini, vendar ni bil za šolo in so ga dali učiti mehanike. Kot 17-letni pomočnik je pobegnil z doma in začel živeti od vlomov in tatvine. Bil je večkrat kaznovan, naposled je pobegnil od vojakov. Dobil je zveze z inozemskimi vlomilci in se je tako specializiral, da odpre vsako ključavnico. Tokrat se je moral pred kazenskim senatom v Petrovgradu zagovarjati zavojo 24 vlomnih tatvin in zaradi požiga. Vlomiljal je po raznih krajih države in nabral za 120.000 din plena. Priznal je vse. Ker je bil že trikrat kaznovan (dvakrat v Beogradu in enkrat v Mariboru), se bo zdaj pokoril 10 let v ječi. Janoš Adam je samo priklimal in je obsodba postala takoj pravomočna. Janoš je namreč velik mojster v begu iz zapore in se tudi tokrat nadeja, da bo pobegnil, pa naj ga obsodijo kakor hočejo. Vse kaže, da mu bo do tokrat načrti prekrizani.

Iz Ljubljane

u— Inšgnije častnega meštanstva je včeraj ob 10.30 župan dr. Adlešč izročil častnemu meščanu Francišku S. Finžarju na njegovem domu v Dobroli ulici 30.

u— Upravni in nadzorni odbor sreske organizacije vojnih dobrovoljcev v Ljubljani, ki je bil preteklo nedeljo izvoljen na obnem zboru za poslovno leto 1941, se je konstituiral v teku tedna. Upravni odbor tvorijo: predsednik prof. Josip Jeras, prvi podpredsednik prof. Ernest Turk, drugi podpredsednik višji carski kontrolor Anton Kržič, prvi tajnik banovinski služitelj Valentin Keizer, drugi tajnik meštanskošolski ravnatelj Melhior Rismal, blagajnik bančni uradnik France Nosan, odborniki pa so: gimn. direktor v p. Ludvik Vagaža, strokovni učitelj Josip Kozak, mesarski industrijec Ivan Javornik, bančni uradnik Rajko Pavlin, vsi iz Ljubljane, in šolski upravitelj Ivan Laharnar z Blejske Dobrave. Namestniki so: kmetovalec Valentin Starman s Suhe pri škofiji Liki, Franjo Končič, vratar tovarne »Pekoc« v Trzinu, in posestnik Ernest Krulj iz Sevnice ob Savi. Nadzorni odbor tvorijo: predsednik odvetnik dr. Stanko Lapajne, primarj dr. Hebelin, zadržni revizor Andrej Sifer, progovni nadzornik Stanko Stanič, vsi iz Ljubljane, in major v p. Vekoslav Fon iz Celja. Namestnika sta inž. Nace Perko in Rudolf Zeleznik, uradnik vseučilišča, oba v Ljubljani.

u— Nova grobova. Za vedno je zapustil svoje drage orožniški narednik v p. g. Franc Lemut. Pokreb bo danes ob pol 17. iz kapele sv. Andreja na Zalah k Sv. Kržu. — Po dolgi bolezni je v starosti 78 let preminila ga. Klara Somnitz, vdova po urarju. Pokreb bo danes ob 15. iz hiše žalosti. Sv. Petra naslo 15. na evangelijsko pokopališče. — Pokojnima blag sramn. žalujočim svojcem pa naše iskreno sožalje.

u— Nevarnost poplav. Po mrzlejših dnevih je nastopila v Ljubljani in okolici močna odjuga. Začelo je deževati in dežuje s presledki že tri dni in tri noči. Sneg kar

Na pustno soboto

Velika maškarada Sokola I

na Taboru

* Krušne nakaznice za februar se ne bodo več delile. Banovinski prehranjevalni zavod razglasa: Kljub temu, da je bilo ponovno razglašeno, da se sprejemajo reklamacije za nakaznice za kruh ali moko za mesec februar le do 12. februarja, pošilja jo posamezni občinski preskrbovalni uradi. Prevedo se vedno nove reklamacije za tekoči mesec. Zato razglasa Zavod, da se take reklamacije od danes ne bodo več reševale.

* Ženin in nevesta sta se pred cerkvijo razšla. Iz Varaždina poročajo, da se je v ondotnem okolišu v teku 3 tednov že drugič zgodilo, da je ženin v poslednjem trenutku zapustil nevesto. Posebna dramatična je bila ločitev mladega para v vasi Trnovcu pri Varaždinu. Kakor je tam naveda, so že osem dni pripravljali na nevestin domu jedi in pižame za svatbo. Ko pa sta se ženin in nevesta počala v cerkev k spovedi, sta se spotoma sprla zaradi voje. 17letna nevesta je očitala ženinu: »Ti me jemlješ samo zavojo dole, ne iz ljubezni. Tak zakon nima pomena! Po teh besedah sta se razšla in jih ni bilo mogoče več spraviti. Ni kazalo drugega, kakor da je nevestina družina s sorodniki pospravila vse dobrote. Sosedje so se razdelili v dva tabora, eni so za nevesto, drugi za ženina, vsi pa poudarjajo lahkemiselnost, s katero gredo mladi pari v zakon, oziroma v razprtijo.

* Koparski napad na posestnico v samoti. Iz Šmarja pri Jelšah nam poročajo: V četrtki ob 1. ponoči so neznani vlomilci vdrli v domačo posestnico Antonije Kastliceve v Polju ob Sotli. Staro ženico so pretepli in jo s toplim orodjem ranili. Odnesli so nekaj gotovine, masti in prekajene mesa, da je vrednost skupnega plena okrog 3000 din. Orožniki so aretirali nekoga fanta iz občine Sedlarjevega, ker je osumljen, da je sodeloval pri napadu.

* Razbojnik Saboti je stalno nadzorovan. Poročali smo o aretaciji sedmerih pajdašev, ki so pomagali pobelemu razbojniku Franu Sabotiju. Zdj so izpustili mlinarja Frana Dovečarja iz vasi Krušanca pri Varaždinu, ker je Sabotiju pomagal zgolj pod pretnjo. Ostale pajdaše so še zadržali v varaždinskem zaporu. Pri Virovitcu so te dni slednjič ulovili tudi pobelega Sabotijevega tovariša Stefana Bizoviča in Milana Udoroviča. Orožniki so ju z močno patrolo odvedli na kraje, kjer ju je bilo treba sočisti s kmeti, ki so jima dejali hrano in zavetje. Nato so oba odgnali nazaj v Lepoglavo. Franjo Saboti pa je še v okovih v Varaždinu in dobro pazi nanj, ker je že svojčas poltiskal samomor, samo da bi prišel v bolnišnico, od koder bi laže pobegnil.

vidno kopni. Živo srebro se suče podnevi okrog 10 nad ničlo, ponoči pa zdrkne do najnižje +4. Če bo tako vreme trajalo še nekaj dni, ne bo o snegu ne duha ne sluha. Ker ga je zadnje čase dosti zapadlo in je tako nenadoma nastopilo močno južno vreme, obstoji velika nevarnost poplav. Voze hitro in stalno naraščajo. Čeprav je tako vreme skrajno nezdavno, se ga vselej posebno revneši s'oj, ker vidijo v tem znak, da se letošnja huda in muhasta zima poslavlja.

BAKER, medenino, cink

kupuje Rupena-Lutz — Ljubljana—Šiška, nasproti stare cerkve. Tel. 32-52.

u— Umetnostna razstava akad. slikarja Frana Klemencića v Jakopičevem paviljonu je odprta še danes. Ob 11. uri bo imel vodstvo na razstavi g. prof. Saša Šantel. Vsi oni, ki se niso posetili razstave našega odličnega krajinarja in portretista, se vjudno vabijo. Vabljeni so tudi umetnostni mecen, ki naj pooporo našega umetnika tudi z nakupi.

u— Pododbor društva Rdečega križa v Ljubljani bo imel svojo redno letno skupščino 27. t. m. ob 18.30 v dvorani Delavske zbornice v Ljubljani.

u— Danes bosta v šentjakobskem gledališču dve predstavi. Popoldne ob 15.15 bo prva popoldnanska uprizoritev zabavne Nušičeve veseligrce »Gospa ministrice«, ki je imela tak uspeh, da so bile vse do sedanjih predstave razprodane. Predstava je namenjena predvsem znanjnim posetnikom. Zvečer ob 20.15 pa bo poslednja večerna uprizoritev Ilke Vaštetove »Visoke

ZVOČNI KINO SOKOL — ŠISKA
V ŠISKI. telefon 41-79

Največji film sedanosti

Robin Hood

z ERROL FLYNNOM v glavni vlogi
Predstave: danes ob 3., 5., 7. in 9. uri,
jutri ob 7. in 9. uri; v torek ob
jutri in v torek ob 7. in 9. uri
Danes predprodaja vstopnic
od 11.—12. dopoldne
TEHNIKOLOR

Prihodnji spored:

Serenada ljubezni

pesnik, 8 slik iz življenja največjega slovenskega pesnika dr. Franceta Prešerna. Kupite vstopnice že v predprodaji. Pripravlja se igra z godbo in petjem »Na Trški gori«.

ZDRAVNIK

dr. BREZNİK VLADIMIR

ordinira od 15. februarja 1941 dalje na Florjanskem trgu št. 1, prvo nadstropje, levo, poleg okrajnega cestnega odbora. — Ordinira od 8.—12. in od 15.—17. Tel. 105.

u— Maškarada Sokola I — Tabor bo na pustno soboto 2. t. m. ob 20. uri in taborška sokolska družina že vrši obsežne priprave, da bo prireditve čimbolj uspele. Maškarada bo v vseh prostorih Sokolskega doma in bo godba ojačena z zvonicami v vseh prostorih. V mali dvorani bo bar. Izvedeno bo tekmovalje mask in prejmejo prve tri izvoljene maske lepa darila. Po polnoči volitev kraljice maškarade. Igra jazz-orkester »Ajax«. Vstopnina samo 10 din. Lepe maske posebno vabljene. (—)

u— Pevsko društvo »Ljubljanski Zvon« priredi v drugi polovici meseca marca zanimiv koncert slovenske, hrvatske in srbske pesmi, na kar že sedaj opozarjamo. u— Pevski zbor Glasbene Matice bo imel v ponedeljek 17. t. m. ob 20. važno skupno vajo mešanega zbora. Vsi in točno. Odbor.

u— Sokol II priredi na pustno soboto 22. t. m. maškarado v domu v Trnovem. Poskrbljeno bo za dobro in poceni pijačo in jedajo. Uprava. (—)

Docent dr. Chollewa Josip

NE ORDINIRA DO 1. MARCA

u— Slovenski pianistki Osterc-Vajkova Marta in Silva Hraščev bosta izvajali pod okriljem Glasbene Matice koncert na dveh klavirjih. Koncert bo v petek 21. t. m. ob 20. uri v mali Filharmonični dvorani. Vstopnice v knjigarni Glasbene Matice.

u— Znanl Mozartov kvartet bo koncertiral v mali Filharmonični dvorani v ponedeljek dne 24. t. m. Vstopnice bodo na razpolago v knjigarni Glasbene Matice.

u— Otrški ringaraja Aene bo na pustno nedeljo ob pol 16. v kazinski dvorani pod geslom: »deca za deoc«. Čisti prebitek prireditve je namenjen prvenstveno za kritje stroškov Ortopedskega zavoda za defektno mladino in vzdrževanje knjižnice in čitalnice za mladino v Prečni ulici. Obeka za obiskovalce ringaraja, je kaj preprosta in cenena. Iskrice sončka v očeh, malo odkritosrčnega smehljaja na ustnah, da zableste beli zobčki, umite ročice, očisti čevljički, za povrhu še koš dobre volje, pa je gotova vsa priprava za ringaraja. (—)

u— IX. redni občni zbor društva »Probudac« z običajnim dnevnim redom bo 1. marca ob pol 20. v gostilni pri Lovšini, Gradišče 13.

u— »Bohemski večer« na pustni torek pri Milkiču, bo tudi letos v znamenju veseloga zaključka pustnega rajanja. Gledališki igralci so se potrudili, da letos stopnjujejo učinek svojih dosedanjih že tradicionalnih bohemskih prireditev. Mobilizirali so vse svoje najboljše moči od prvega opernega tenorja Francja, preko Popova, Lupše, Heybalove, Kogejve in drugih opemih primadon, opernih stebrov: Zupana in M. Sancina; od dramskih junakov bodo z novimi nastopi vzbujali smeh Cesar, Strbinšek, Peček, Sever in popularni Ježek-Milčinski, ter drugi. Baletne točke bodo plesali Golovin, Pilato, Moharjeva in Bravničarjeva ter Carman, Sušteršičeva in Buhovala. Vse nastopajoče bo vodil na nje-mu lasten priklpen način Danes s svojim neusahljivim humorjem. Obeka poljubna. Odeon jazz. Vstopnice v predprodaji pri operni blagajni od torka dalje.

u— O Triglavu, naši najvišji gori se je že dosti pisalo in govorilo. Tokrat je pridobila Ljudska univerza v Ljubljani strokovnjaka za osebi bibliotekarja dr. Jožeta Rusa za predavanje o tem vprašanju. Govorjeno besedo bo spremljalo več kot sto barvnih diapozitivov, h koncu pa bo predvajal še 12minutni film Metoda Badjura. V sredo 19. t. m. bo ob 20. uri v dvorani Delavske zbornice lepa prilika, da se bo mogel vsak seznaniti z očakom naših gor.

u— Osmia nalivna peresa dobite v papirnici M. Tičar, Ljubljana, Selenburgova ulica 1 in Sv. Petra cesta 28. (—)

Sokol Polje

16. februarja 1941

»Odločilni možje«

Burka v 3 dejanjih. — Spisal Jakč Spicar

Pridite vsi!

Smeh!

Vstopnina nika!

Adamič-Broadway

Dostojne maske zaželjene.

Bar—Buffet

u— Plesna vaba s »Semačar« za vse občivalce Jenkove šole bo v torek 18. t. m. ob 20. uri v veliki dvorani Kazine. Vsako nedeljo ob 20. popoldanski ples. V ponedeljek ob 20. zaječniko-nadaljevalni tečaj s poukom Swinga in četvorke. Studentinje popust. Plesne ure vsak dan. (—)

ZIMO

IZ LASTNE PREDILNICE
KUPITE NAJČISTEJE PRI
ZIMA GOSPOVSTVSKA c.

u— Združenje krojačev krojačice in surovnih obrov v Ljubljani vabi članstvo na sestanek, ki bo v sredo 19. t. m. ob 20. v restavracijskih prostorih hotela »Strukljaj«. Na sestanku se bo razpravljalo o važnih stvareh za stroko združenja. (—)

32. DRAŽBA KOŽ

divjadi na velesjemu — 10 marca 1941.

Blago pošljite na naslov:

Ljubljana — »DIVJA KOŽA«, Velesjemu.

u— Ali res Sokolici ne more dobiti namestitve? Družinski oče, ki je izgubil ženo in se mora z najskromnejšim zaslužkom ubijati, da preskrbi svoje otroke, nam je pripovedoval: »Moja najstarejša hčerka, je napravila malo maturo, potem pa ni mogla več študirati, ker je mati zbolela in umrla. Danes ne moremo več izhajati samo z mojimi res skromnim zaslužkom, pa se hčerka na vse načine prizadeva, da bi dobila vsaj zaslusno namestitev. Sprejela bi kakršnokoli službo, tudi v tovarni. Stara je 21 let in poprime za vsako delo. Sokolici je žed mladih nog. Ali kamorkoli se je obrnila, nikjer doslej ni mogla dobiti službe. Samo »zabeležilo« se jo povsod in jo odpravili z upanjem na boljše čase. Ali so ji kot Sokolici res zaprta vsa vrata? — Mladenček toplo priporočamo, naslov je v našem uredništvu.

Za doma kuhano milo

prodaja lužni kamen in ostale dodatke

drogerija Kane

Ljubljana — Židovska ul. 1.

Preizkušeno navodilo na razpolago

u— Javno vprašanje. Pišejo nam: Že dobrih 12 let deluje na ljubljanski parifireji Območni p.d.pomo družstvo Vič-Glince, ki ima okrog 700 članov iz vseh slojev prebivalstva. Zadnje čase pa se gode v društvu reči, ki spravljajo večino članstva v začudenje, ki se ne more opravičiti. Že občini zbor, ki se je vršil pred štirinajstimi dnevi, je dvignil mnogo prahu. Se bolj pa so se začudili člani te dni, ko so čitali na oznanjenih deskah letak naslednje vsebine: Prosim vse člane, da ne verjamejo govoricam, ki krožijo okoli, ker so neresnične. — Odbor. Da bo že enkrat red in mir, prismo člani g. predsednika, da nam javno razloži in pove, kakšne so te prenovljene govorice, ali pa naj skliče izredni občini zbor, kjer se bodo pereče družbene zadeve v interesu društva temeljito objasnile in razčistile. Velika večina članov bo g. predsedniku za ta korak zelo hvaležna. Člani.

POZOR

priveditelji predpustnih zabav!

Novo došlo nad 300 najnovejših vzorcev mask — konfeti, serpentine, bombice, balončki, kotiljoni, lampjoni, kloubčki, čepice, nosovi v vseh oblikah in velikostih, v veliki izbiri; tudi v komisiji! Uhogrelici dospeli! — Se priporoča:

BAZAR FOTO TOURIST, Lojze Šmuc, Ljubljana, Prešernova ul. 9, poleg glavne pošte.

* Gospa, šivate sami? Najboljšo pomoč pri šivanju vam nudi »ženski Svet«. Prinaša veliko število krojev in navodila za šivanje. Pišite takoj po ogledno številko na naslov: »ženski Svet«, Ljubljana, Aleksandrova c. 16.

u— Lutkovni oder Sokola na Viču urizori danes ob 15. v sokolskem domu vzgojno in poučno lutkovno igrice »Kaznovani mlinar« v režiji br. M. P. Sokolska mladina in prijatelji lutkovne umetnosti, posetite predstavo v polnem številu.

u— Smaragdna noč v sokolskem domu na Viču bo naslov letošnje velike pustne zabave, ki bo v soboto 22. t. m. v razkošno okrašeni sokolski dvorani. Opazujemo na to tradicionalno zabavo vsakega Sokola in vabimo k obilni udeležbi.

Mladim materam in ženam pripomore po čeških nosečnostih naravna Franz-Josefova grenčina — najpogostejše že v malih količinah do rednega delovanja črevesja. Reg. S. br. 15485/35

u— Danes ob 11. dopolne bo v palači Bače otvorena velika razstava Kondorjevih karikatür. L. Kondor razstavlja nad 150 velikih, prav posrečenih karikatür, ki bodo gotovo zbudile zanimanje in pozornost ljubljancev. Razstava bo odprta danes od 11. do 13. ob delavskih in dopoldne v popoldne.

PRIMARIJ

dr. Marija Kačar-Kolar

specialistka za otroške bolezni

ordinira od 2. s. popoldne

LJUBLJANA Stari trg 30

u— Nekaj nesreč. V splošno bolnišnico so prepejali posestnika Vinka Azmana iz okolice Bleda, ki ga je nekdo po nesreči udaril po levi roki in mu jo poškodoval. — 31-letni hlapec Jakob Božič je klad doma prašica, ki ga je ugriznil v roko. Rana se mu ni hotela zaceliti in je moral sedaj v bolnišnico. — Brezposelni delavec Rudolf Cesar, doma iz Mirne peči na Dolenskem, je na poti za zaslužkom prenočeval v nekem kozolcu v okolici Cerklje, kjer so ga na izsedli domači fantje, in ga pomoči nagajali iz krozila. Cesar je skočil z velike višine na tla, kjer je obležal z zlomljeno desno nogo. — 17-letna kuhinjska pomočnica Marica Menčnova se je nevarno opelila s paro ob rokah in je morala iskati pomoči v bolnišnici.

Iz Celja

u— Celjski trg že deset dni brez slanine. V Celju je cena sveže slanine uradno dočlena na 25 din, brez kože pa 26 din za kg. Celje je že od nekdaj izmed vseh slo-

venskih mest najbolj navezano na uvoz debelih svinj. Do konca januarja letos je bilo slanine še dobrih pri celjskih mesarjih. Zakaj je kar naenkrat sedaj ni več? To vprašanje zanima celjske konzumente, mora pa nujno zanimati tudi one činitele, ki določajo cene in skrbijo za prehrano našega prebivalstva. Cujemo, da je cena uvoženih svinj narasla. Ali smo nemara spet pred zvišanjem cen mesa in slanine?

u— Kruh v javnih lokalih. Mestni prehranjevalni urad v Celju je od 1. do 12. t. m. razdelil vsem upravičnim osebam v Celju krušne karte. Zato smejo gostinski obrati postreči gostom s kruhom in proti izročitvi odrezkov krušnih nakaznic. Ker je pravičnija razdelitev moke in kruha v interesu vsega prebivalstva, naj se gostilničarji, restavraciji in kavarnerji strogo ravnajo po omenjenem dovolilu. Samo luksuzno pecivo se sme prodajati brez kart.

V. CELJSKI KARNEVAL
na pustno soboto v Narodnem domu.
Pričetek ob 19.30 — Konkurenca mask!

u— Modernizacija državne ceste pri Rimskih toplicah. V četrtek 20. t. m. ob 11. bo v prostorih tehničnega oddelka banke uprave v Ljubljani druga p.smena ponudbena licitacija za rekonstrukcijo državne ceste št. 2 od km 0.847 do 1.147 (Selce—Šmarjeta—Rimske toplice). Pročun znaša 96.025 din. Modernizacija državne ceste je zlasti v tem odseku nujno potrebna.

u— Regulacija Savinje in pritokov. Gradbeno ministrstvo je sprejelo v svoj program javnih del v okviru notranjega investicijskega posojila tudi regulacijo Savinje. Voglajne in Ložnice ter določilo za regulacijo Savinje pod Celjem 30 milijonov, za regulacijo Savinje nad Celjem 10 milijonov ter za regulacijo Voglajne in Ložnice 18 milijonov dinarjev. Zadeva s tem seveda še ni definitivno rešena.

u— Zdravniško dežurno službo za člane OUZZ in svojece bo imel danes zdravnik dr. Josip Cerin v Prešernovi ulici.

Preselitev

Vljudno sporočam cenj. občinstvu, da sem preselil svojo krznarsko in kaparsko delavnico iz Kocenove ul. št. 2 v Razlagovo ulico št. 6, ter se priporočam za nadaljnja cenj. naročila

Kožuh Ivan, Celje

krznar in kapar

u— Vodstvo po umetniški razstavi članov Kluba neodvisnih iz Ljubljane bo imel danes ob 11. v mali dvorani Celjskega doma razstavljalce prof. Stane Kregar. Opozorjamo ljubitelje lepe umetnosti, da ob tej priliki v čim večjem številu obiščejo razstavi, ker bo razlaga umetniških del gotovo zelo zanimiva. Bogata, zanimiva in tehtna razstava bo odprta samo še danes.

u— Ljubljanska drama uprizar v petek 21. t. m. ob 20 v celjskem gledališču Prago učinkovito dramo »Zaprta vrata« s šaričev, Kraljem in Tiranom v glavnih vlogah. Predstava bo za abonma. Neabonenti dobijo vstopnice v prodajnici v Sloimovski knjigarni.

u— Maskarada Olepševalnega društva na pustni torek 25. t. m. obeta biti najprisernejša letošnja prireditve. Konkurenca mask z dragocenimi in praktičnimi darili. (—)

u— Opozorilo celjskim nameščencem. V sredo 19. t. m. ob 19. bo v vrtni dvorani hotela »Evropske« širša seja zastopnikov vseh nameščenskih organizacij. Na seji bodo razpravljali o prečilih nameščenskih vprašanjih, zato so na sejo vabljeni vsi celjski nameščenci.

u— Umrla je v petek na Kralja Petra cesti v visoki starosti zasebnica Lina Bendinerjeva.

u— Občini zbor društva Rdečega križa v Celju bo v sredo 19. t. m. ob 20. v sejni dvorani na Mestnem poglavarstvu. K obilni udeležbi vabi odbor.

u— Socialni odsek starejših sokolskih sester v Celju je že pridno na delu s pripravami za poletno taborjenje sokolske mladine v Mozirju. Z velikim trudom in s pomočjo nacionalne javnosti je ustvaril celo taborišče, kjer je mladina izborna nastanjena. Pokazala se je pa nujna potreba, da se zgradi lesena lopa za kuhinjo in dnevno bivališče, kadar je slabo vreme. Zaradi tega bo socialni odsek dokupil še sosedno parcelo in na njej zgradil leseno lopo. Obračamo se do naše nacionalne javnosti s prošnjo, da bi z denarnimi prispevki pripomogla temu nadržu k ureditvi. Zato se bodo zglasile po mestu sestre z nabiralno polo. Vse države polagajo največjo važnost na vzgojo mladine, zato moramo skrbeti tudi mi, da bo zrasla naša sokolska mladina tako, da bo stala kakor jeklen zid na braniku domovine.

u— Občinske podpore. Mestni svet je odobril Aeroklubu »Naša krila« v Celju 2.000 din, krajnemu odboru Jadranske staze v Celju in upravi Doma visokoskolk ljubljanske univerze po 200 din, Delavskemu godbenemu društvu v Celju in akademskemu klubu »Straža« v Ljubljani po 3000 din podpore, razne druge prošnje pa je odklonil.

u— Dijaški kuhinji v Celju so darovali: krajevna organizacija Legije koroskih borcev v Celju 100 din v počastitev spomina dr. Antona Koroskega, g. dr. Pavel Pehani, primarij ginekološkega oddelka celjske bolnišnice, nagrado za predavanje na ljudskem vsučilišču v znesku 150 din, zdravnik g. dr. Drago Mušič v Celju polovico nagrade za predavanje na ljudskem vsučilišču v znesku 75 din (75 din pa dijaški kuhinji na drž. dekliški meščanski šoli), vdova po profesorju g. Marija Klešnikova v Mariboru 100 din namesto cvetja na grob g. Ane Kuvčeve, vdova po »dvjetniku ga. Riči Mayerjeva v Šostanju 100 din namesto venca na krsto izseljenkega duhovnika g. Maksa Gorčarja in banovinski zdravnik g. dr. Vinko Tajnšek v St. Pavlu pri Preboldu 100 din namesto venca na krsto šol. upr. v p. g. Srečka Pečarja.

Iz Maribora

u— Davčna uprava Maribor okolica poziva vse delodajalce, ki so od 22. januarja dalje prijavili službinke in niso prejeli istočasno tudi predpisanih davčnih kart, terneč samo potrdilo o izvršeni prijavi, da se zglasijo v sobi štev. 12 v svrhu plačila davka in prevzema davčnih kart.

u— Predstojništvo mestne policije v Mariboru opozarja lastnike biciklov iz Maribora da poteče 28. t. m. rok za prijavo biciklov za leto 1941. Zato naj takoj vložijo prijave pri policiji na Simeksovo trgu 1. soba št. 4 med uradnimi urami od 8. do 12. ure.

u— 60letnica vzglednega narodnjaka. V krogu dragih svojcev praznuje 60letnico rojstva znani ugledni trgovec in gostilničar v Pekrah g. Peter Zorko. Slavljenec je po rodu iz Zamušanov. Pred vojno je kupil Rotnerjevo gostilno, ki je prešla s tem v roke zavednega narodnjaka in prednjaka Peter Zorko, ki je bil do go vrsto let starešina pekarskih gasilcev, je s svojo sposobnostjo dvignil trgovino ter gostilno do sedanje višine ter priljubljenosti. Slavljenec je tudi vnet poobnik vseh nacionalnih društev. V 1. 1933 do 1936 je bil član limbuškega obč. odbora. Želimo mu, da bi tudi naslednja desetletja preživel v zdravju, sreči in zadovoljstvu!

u— Nove odpovedi v tekašini stroki. Sedaj, ko so bili v tukajšnji Hutterjevi tvornici odpušteni poslednji delavci, ki so bili zaposleni v klotnem oddelku, so sledile odpovedi tudi v predilnici, kjer je bilo odpuščenih 24 delavca.

u— Ukinitve pasjega kontumaca. S 15. t. m. se v smislu razglasa mestnega poglavarstva ukinja pasji zapor. Grizljivi psi, na primer voljeje pasme, morajo še nadalje nositi nagobnečke. Psi se ne smejo jemati v gostilne, kavarne in druge javne prostore, prav tako tudi ne na živilski trg ob tržnih urah. Po javnih nasadih se morajo voditi na vrvice in imeti nagobnečke.

u— »Kolo« vabi na dobrodelno prireditve v soboto 22. t. m. v Narodni dom. (—)

u— Beograjska plesna prvaka prvič v Mariboru. Drevo nastopita v okviru večera Ruske matice v Mariboru v Narodnem domu prvaka beograjskega baleta prima balerina Janja Vasičeva in baletni šef Anatolij Zuhovski. Za njun nastop je v Mariboru živahno zanimanje.

u— Zanimivo gostovanje v »Lepi Vidi« bo v kratkem v našem gledališču Gostujeta prvaka ljubljanske drame ga. Vera Danilova in g. Emil Kralj.

u— Matična več. Orkestralne vaje za prihodnji koncert bodo vsak ponedeljek, ne sredo ob 20. uri v običajnih prostorih.

HOTEL, KAVARNA IN RESTAVRACIJA

»OREL«

V soboto 22. t. m. domača veselica

v torek 25. t. m. pustna zabava

v sredo 26. t. m. kulturna razstava

in slankova pojedina.

Vsak dan sveže morske in sladkovodne ribe

u— Predsnočni literarni večer v dvorani Ljudske univerze je privabil številne mariborske kulturno občinstvo, ki je napolnilo dvorano Ljudske univerze. Iz svojih del so brali sodelavci »Dejanja« in »Doma in sveta« Cene Vipotnik, Jože Dular, Ivan Campa, France Novšak, Cene Kranjec, Severin Sali, Jože Brejc in Jože Kastelic. Dela nastopajočih označuje abstraktna miselnost, podana v ekspressionistični smeri. Ljubljanske goste, ki so častni Literarnega kluba v Ljubljani, je pozdravil pesnik Branko Rudolf in imenu mariborskega Umetniškega kluba in prof. Stanko Bunc v imenu Ljudske univerze.

u— Materinski tečaj, ki je vzbudil tudi letos med mariborskim žensstvom veliko zanimanje, se nadaljuje v torek 18. t. m. Predava prof. D. Vodnikova o temi: »Moč otrok naj postane živ od svojega naroda.«

u— Moskovski zdravniki izvršili transfuzijo krvi pri bolnem Mariborčanu. V delegaciji za nakup bombaža v Rusiji je bil tuči Mariborčanom dobro znani ravnatelj »Prednice« i tkalnice g. K. Fišer. V Moskvi pa je g. Fišer zbolel in so se morali moskovski zdravniki zateči k transfuziji krvi, ki je uspela in ki je g. Fišerju spet vrnila zdravje, tako da se sedaj lahko udeležuje zadevnih pogajanj v Ankaru.

u— Kg po 700 dinarjev! Čaj pročajajo v Mariboru nekateri zastopniki nezahariborskih tvrdk že po 700 din za kg.

u— Skrivnostni beg mlade žene. V zvezi z poročilom pod tem naslovom nam sporoča moč pobegle žene, da se njegova žena ne piše Marija Babič, ampak Marija Berlić, o kateri želi, da bi se spet vrnila z onstran meje.

u— Pri skoku na nemški vlak se je ponošil 21-letni Jakob Majer. Skupno z dvema tovarišema je čakal pri k. kaškem predoru nemški tovorni vlak. Ko je hotel skočiti na vlak, mu je spodrsnilo in je obležal na tračnicah s presekno desnico, čez katero je šlo kolesje vlaka. Drugemu tovarišu se je skok posrečil, dočim jo je tretji odkril.

u— Melanholija in samomor. O tej temi bo predaval jutri v mariborski Ljudski univerzi šef zdravnik sanatorija Zelengaj v Zagrebu dr. Djuro Vranešić. Zanimivo predavanje, ki ga je moral odložiti predavatelj v Zagrebu ponoviti, pojasnjuje sklopitne slike.

u— Temeljito razčilo je izvedla mariborska policija v noči na soboto po srešču mesta in periferiji. Več ko 50 sumljivih oseb je bilo perisistiranih, 14 od njih pa je policija pridržala, v »Grafvili« apartmanih.

Iz Litije

u— »V pomladanskem cvetju« je ceslo velike maskerade, ki jo priredi Sokol v Litiji na pustno soboto 22. t. m. v vseh prostorih sokolskega doma. Vse priprave so v polnem teku pod vodstvom brata Eda Skuška in Gustina Kunstlerja. Po načrtih sodeč bo letošnja tradicionalna Sokolova maskerade preoklala vse dosedanje, tako no razkošnosti dekoracije, kakor tudi zabavi. Presrečilo se je pridobiti za sodelovanje znani »New Boy Jazz« v kompletni zasedbi 12 instrumentov. New Boy Jazz slovi po vseh naših večjih letovščih in koralščih v Primorju kot najboljši Jazz orkester v izvajanju in tudi animiranju. Z ozirom na to bo prav gotovo tudi letos velika udeležba zunanjih gostov in tudi lepih mask. Bo dovolj? (—) 176-n

Iz Hrastnika

u— Dve smrti v družini. Družino delavca Kamenja na Brnici je smrt obiskala protokli tedn kar dvakrat. V ponedeljek je umrl 77-letni oče Martin, v ponedeljek delavec komične tovarne v Hrastniku. Pokopali so ga v sredo popoldne na dokskem pokopališču. Ko so se srodniški vrtili zvečer s pogreba domov je 33-letni sin Ru-

dolf hotel pritrčiti na hodniku hiše žarnico. Pa je padel s stola in se preobrnil po strmih stopnicah ter obležal ob vznožju na tlaku. Poklicani zdravnik g. dr. Vidmar je ugotovil lom hrbtenice ter odredil prevoz v ljubljansko bolnišnico, kjer je ponošeni Rudl izdihnil. Pogreb je bil večer, v soboto, v Ljubljani. Naj v miru počivata oče in sin! Preostalih naše sozajelje!

u— Plesni turnir je novost za Hrastnik. Drevo ima namreč plesna šola v Sokolskem domu svoj zaključni venček, ki se prične že ob 19. Ob pol 22. bo pa na tej prireditvi plesni turnir pod vodstvom neutrudljivega plesnega učitelja. Najboljši pari bodo nagajeni.

Iz Ptuja

u— Združenje rezervnih oficirjev, pododbor Ptuj, priredi v nedeljo 2. marca ob pol 10. uri v prostorih oficirske čitalnice svoj letni občni zbor. Udeležba za člana obvezna, nečlani vabljeni. (—) 175-n

u— Dramsko društvo priredi v torek ob 20. uri v Mestnem gledališču »Veseli večer«. Na sporedu: skeči, šaljivi pizori, kupletji itd. Sodelujejo vsi igralci. Predprodaja vstopnic v trafikah Toršče.

u— Zemeljski plaz se je utrgal. Ljudski vrt v Ptuj je eno najnevarnejših šetališč pri nas. Zadnji snež in jugovina sta povzročila, da se je v Ljudskem vrtu odtrgal velik plaz, ki je izruval vrte drevje in se ustavljal v dolini. Zato olepševalno in tujskoprometno društvo naznanja, da je javna promenada pot, ki vodi iz Ljudkega vrta ob hudourniku na Mestni vrh zaradi obilnega porušenia v srednjem delu neprehodna in do nadaljnjega zaprta.

Iz življenja na deželi

JEZICA. V decembru je imela podružnica Sadijarskega in vrtnarskega društva trivečerni tečaj o zelenjavi in cvetlicah, od 17. do 19. t. m. na bo v Gasilskem domu na Ježici trivečerni sadijarski tečaj. Obravnavali bo salenje, sorte in gojenje sadnih grmičev, oblikovanje in obstenjskih nasadov. To zanimivo poglavje bo 17. in 18. t. m. mojstrsko obdelal večak g. Lenard Frido. Čitar izvajanja bodo pozorjevalce izvirne sklopitne slike. V sredo 19. t. m. na bo nadzornik g. Josip Strekelj povedal vse, kar je treba vedeti o sajenju, sortah rezi in boleznih vin ke trte v brajdi. Predavanja se prične točno ob 19.30. Ob tej priliki prevzema podružnica SVD naročila za škropljenje.

RADOVLJICA. Po radovljskem okraju sleparijo neke vrste krošnjariji in pripovedujejo, da sem od njih nakupil za 25.000 dinarjev tekstilnega blaga. Izjavljam, da so te govorice neresnične in svarim vsakega pred nakupom blaga pri krošnjarijih. Vinko Savnik. (—)

ST. PAVEL PRI PREBOLDU. V sredo je umrl v Latkovi vasi posestnik g. Ilij Koe. Rajni je bil zelo priljubljen in se je zlasti mnogo udeleževal pri podružnici Sadijarskega društva. Naj mu bo lahka zemlja! — Cesta, ki vodi mimo šole, je v obupnem stanju in morajo šolski otroci brodit po vodi, ker je v obcestnih jarkih vse polno tajačočega snega, zaradi česar se voda razliva po cesti. Prosimo občino, naj očisti in uredi to cesto tako, da ne bo stalnega in upravičenega pritoževanja s strani staršev otrok, ki obiskujejo šolo.

Objave

Krajevna organizacija JNS za Vodmat v Ljubljani poziva svoje člane in somišljenike, da se udeležijo pogreba našega odbornika g. Franca Lemuta, o. n. narodnika v p. danes ob 16.30 z Zal. Požrtvovalnemu pokopniku ohrani naša organizacija časten spomin, njegovi ge. soprogi in hčerki naše iskreno sožalje.

V vrtnarskem tečaju za lastnike malih vrtov pri podružnici SVD Ljubljana I. bo predaval v torek 18. t. m. ob 19. v kemistični dvorani I. drž. realne gimnazije v Vegovi ulici g. inž. Franjo Janežič o »Rastlinskih in živalskih škodljivcih na sadnem drevju in jagodičju in o njihovem zatiranju.« Predavanje bodo pojasnjevale sklopitne slike. Vstop prost. Po predavanju se bodo sprejemala naročila za sadno drevje in jagodičje, kakor za valilnice.

Podružnica Slovenskega planinskega društva na Ježici javlja članstvu, da bo rečni občni zbor v četrtek 27. t. m. ob 20. uri v spodnjih prostorih tovarniške Kazine. Pred predavanjem, ob 19. uri, bo v istih prostorih predaval g. dr. B. Breclj o vedno aktualni snovi pod naslovom: »Prva pomoč in reševanje v gorah.« Slovensko prosvetno društvo »Narodni Dom« v Zagrebu vabi vse člane in prijatelje društva na predavanje g. dr. Pavla Markovca: »Vloga inteligence danes«, ki bo v društvenih prostorih, Tomislavov trg 19/II v sredo 19. t. m. ob 20.30. Vstop prost!

V počastitev spomina pokojnega g. Franceta Kuralt, lekarnarja v Ljubljani, darujejo Anton in Angela Novak ter Jožko in Tatjana Herman v Murski Soboti 100 din za podporno društvo slepih v Ljubljani.

Kinematografiji

DOLENJI LOGATEC. Zvočni kino »Sokol« predvaja danes ob 17. in 20.15 prekrasni vellefilm v tehnikoloru »Lov za srečo« v glavni vlogi priljubljena Loretta Young. Opozorjamo občinstvo, da bo danes popoldanska predstava namesto ob napovedani uri ob 16. ob 17. uri, ker je dvorana do tega časa zasedena.

NOVO MESTO. Kino »Dome« v Sokolskem domu prikazuje danes ob 16. in 18. in 20.15 vellestano zgodovinsko delo ruskega pisatelja Aleksaja Tolstaja na filmskem traku »Peter Veliki«. Resnični dogodki iz najslavnejše dobe ruske zgodovine. V glavnih vlogah: Cerkasov, Simonov, Tarasova. Predigra: Foxov zvočni tednik. (—)

BLED. Zvočni kino predvaja popoldne in zvečer vellefilm »Veliki valček«. Film je vzlet iz življenja velikega komponista Straussa. Poje slavna pevka Milica Korjus. Melodizna godba z dunajskimi valčki in humorjem oživlja življenjsko dramo slavnega komponista. (—)

HRASTNIK. Zvočni kino Sokol predvaja danes in jutri v ponedeljek barvati vellefilm »Karneval na ledcu«.

RIBNICA. Sokolski zvočni kino bo predvaja danes popoldne in zvečer ob običajnih urah film »Krvavi kapitan«. Za dodatek Foxov zvočni tednik.

Kranj. Kino Narodni dom. Danes ob 16. pol 19. in 21. uri dvojni spored: Helms Rühman v veseli komediji »Pet milijonov šče dedica« in prekrasen film »Zapuščena žena«. (—)

Sokol

Sokol Polje. Po daljšem odmoru se je zopet zbrala naša igralna družina. Nastopila bo v nedeljo 16. t. m. ob 20. uri s »Pčarjevo burko« »Odiščini možje«. Stvar je prav dobra in polna smešnih prigod, s katerimi se bo občinstvo zabavalo in se od srca nasmehalo. Zasedba je prvovrstna. Igrajo naši najboljši. Upamo, da bodo gledalci prav zadovoljni in se izobno zabavali. Vabimo vse brate in sestre ter prijatelje, da nas obiščejo v nedeljo zvečer.

Sokolska četa Sv. Jurij ob Ščavnici je vprizorila v nedeljo 2. t. m. v domu Matije Gubca Nuščevko komedijo »Uježe« v režiji br. Drag. Korosaka. Kljub temu, da je bila večina igralcev novincev, so svojo nalogo zadovoljivo rešili, posamezne vloge pa so bile prav dobro podane. Komični prizori, ki se vrste v vseh dejanjih, so vzbujali med občinstvom obilo smeha. Vsi sodelujoči so se potrudili ter pripomogli k lepo uspehi prireditvi. Sokolski četi želimo še več takih uspehov.

Sokolski oder Velike Lašče ponovi danes Detelovo dramo v 3 dejanjih »Begunka«. Ker je čisti dohodek namenjen odboru za zimsko pomoč, vabimo vse prijatelje društva, da s svojim obiskom podprejo plemeniti namen društva.

Dopisi

Gospa
zelo nesrečna v zakonu želi sebi enakega gospoda. Prednost stariji in resni gospodje. Dopise na oglaš. odd. Jutra pod »Srečna podoba 1941«.

3024-24

Fant
nad 40 let, lepe preteklosti, želi znanja z gospodino ali gospo nižjega sloja za trajno prijateljstvo. Ponudbe na oglaš. odd. Jutra pod »Srečna podoba 1941«.

3228-24

Katera gospodična
do 20 let stara, bi me hotela spremljati v Zagreb in nazaj. Stroški plačani. Ponudbe na oglaš. odd. Jutra pod »Srečna podoba 1941«.

3222-24

Mlad inteligent
čedne znanosti, simpatičen, nudi razvedrilo osemletni oami. Diskretne zagotovljene! Ponudbe pod »Srečna podoba 1941« na oglaš. odd. Jutra.

3293-24

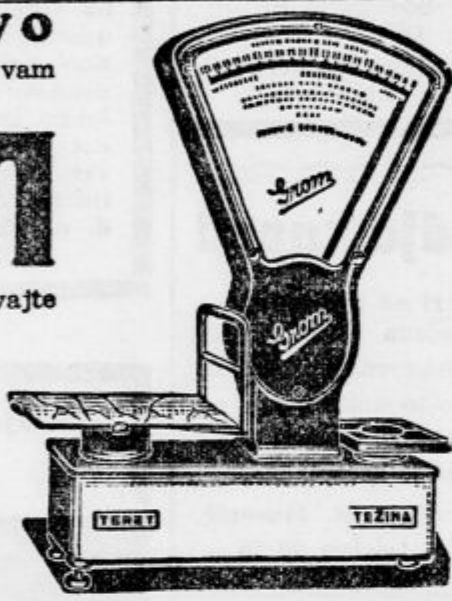
Simpatično dobro-srčno gospodično
ali vdovo srednjih let, dobro gospodinjico, želimo spoznati. Sem posestnik. vrednost 200.000 din. — Ponudbe na oglaš. odd. Jutra pod »Dobrosrčnost 3398-24

NENADKRILJIVO
naglo delo, trpežnost in točnost vam nudi avtomatska tehnilca

GROM
Ugodni plačilni pogoji. — Zahtevajte ponudbe!

TVORNICI TEHTNIO
J. ŠEBEŠČEN,
SUBOTICA

Iščem zastopnike, ki razpolagajo z jamstvom in so dobro vpeljani pri trgovcih za teritorij Slovenije.

ZAHVALA

Za vse dokaze iskrenega sočutja in sožalja, ki smo jih prejeli ob težki in nenadomestljivi izgubi naše srčnoljubljene soproge, mame, sestre, tete in vsakjine, gospe

Marije Nemec roj. Šteblaj

soproge tes. mojstra in posestnika se tem potom vsem najtopleje zahvaljujemo. Posebno zahvalo izrekamo č. duhovščini, gg. zdravnikom obče državne bolnice za njihovo požrtvovalnost ob boleznih, č. sestram usmiljenkam za skrbno nego, vsem darovalcem krasnih vencev in cvetja, ter vsem prijateljem in znanecem, osebno pa učenkam 2. razreda ženske realne gimnazije, ki so blago pokojnico v tako velikem številu spremlili na njeni poslednji poti k večnemu počitku.

Sv. maša zadušnica se bo brala v ponedeljek, dne 17. t. m. ob 7. uri v župni cerkvi Trnovo. Ljubljana, dne 15. februarja 1941.

ZALUJOČI OSTALI

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani

Za vedno nas je zapustil naš ljubljani soprogo, oče, stric in svak, gospod

Lemut Franc

orožniški narednik v pokoju 14. t. m., po dolgi in mučni bolezni, previden s tolažili sv. vere.

Na zadnji poti ga bomo spremlili v nedeljo, dne 16. februarja 1941, ob pol 5. uri popoldne z žal. kapele sv. Andreja, k Sv. Križu.

Ljubljana, Maribor, Ajdovščina, 15. februarja 1941.

Globoke žalujoci:
Terezija, soproga; Draga, hčerka in ostalo sorodstvo.

H. Adams:

Daisy in Rosemary

Roman

Ali se je izkušnja približala Daisyji šele takrat, ko ji je lahko parfumsna voda kopeli oplakovala vitke ude, ali je bila zasnova svoj načrt že pred nekaj dnevi? Na to vprašanje si niti sama ne bi bila mogla zanesljivo odgovoriti.

Kaj jo je pa razlikovalo od Rosemaryje Stewartove? Zakaj sta ji bili usojeni samo težko delo in pogrešanje, med tem ko sta prijateljico že od mladih nog obdajali obilje in radost? Je moralo biti že res, da »obleka dela človeka«. Ako se kralj in berač ob istem času kopata v isti reki in jo hudooben tat odkuri z njunimi stvarmi... kdo bi mogel potem še spoznati: Tale je vladar, oni pa siromak!

Daisy ni nič vedela o filozofiji, zato je nestrno stresla glavo, da bi se ubranila misli, ki so ji bile sami nejasne. Vstala je v kadi in pogledala svojo sliko v velikem, nekoliko razmakanem zrcalu. Skoraj deško vitka postava z ozkimi ledji in širokimi rameni. Glavica s temnimi kodri, jasni, široki odprti ričavi očmi leno oblikovanimi usti in drznim noskom. V črtah njenega obraza ni bilo nobene podobnosti z Rosemaryjo, toda postavi sta bili malone enaki.

Z rahlim, zadovoljnim vzdihom se je spustila Daisy nazaj v vodo.

Ali bi bilo zelo grdo, če bi se štirinajst dni izdajala za nekoga drugega, da se v tem kratkem času naučijo vsega, kar imajo druga dekleta vse svoje žive dni in kar pozna sama le od daleč? In če bi bilo res grdo, zakaj ji usoda ponuja takšno možnost?

Gospodična

trgovsko naobrazena s službo želi znanstvo z gospodjem v stalni službi ali upokojencem od 40 let naprej. Diskretne ponudbe s sliko na oglaš. odd. Jutra pod »Srečna podoba 1941«.

3208-25

Gostilničar

29 letni, samski in posestnik želi v svojo ženo gospodično 20-26 letno, srednje postave, čedne znanosti, — popolnoma zdrav, trezen, sportnik, mirnega in dobroserčnega značaja, želi radi pomaničkanja znanja, spoštovanja za resno možnost isto tako gospodinjico, obrtnico, trgovko ali posestnico, ki bi mu nujala varno naložitev denarja in eventualno zaposlitev. Samo resne ponudbe s sliko (ki se častno vrne) poslati na oglaš. odd. Jutra pod »Srečna podoba 1941«.

2010-25

Ženitna

posredovanja

opravljamo najvestneje, — uspešno in strogo diskretno. Velika izbira odličnih partij obojega spola. Informativne prospekte razpoložimo proti nakazilu 10 din v znakah diskretnosti. — Rezor, Zagreb, pošta 3.

3376-25

Poročiti

se želi 35 letna gospodična s starejšim državljanom uslužbenecem. Otročni so ovrta. Ponudbe pod »Srečna podoba 1941« na oglaš. odd. Jutra.

3235-25

Samotar, državni

uslužbenec

išče znanja z gospodino ali vdovo, staro od 30 do 45 let. Prednost imajo s pokojnico ali sliučbo. Ponudbe pod »Srečna podoba 1941« na oglaš. odd. Jutra.

3373-25

Pletilja

srednjih let, s lastnim strojem, s 800 din mesečnih dohodkov, 10.000 v gotovini želi spoznati radi pomaničkanja znanja poštenega gospoda, preproste želeničarja ali oročnika nad 30 let. Samo resne ponudbe na oglaš. odd. Jutra pod »Srečna podoba 1941«.

3223-25

Inženjer

37 let star, s imetjem din 250.000 plača mesečno din 5.000 din, išče zakonsko družico. Pojavnila daje NADA, Zagreb, Jelačičev trg 10. Za pojavnila pošljite 10 din.

3153-25

Doktor kemije

v državni službi, star 45 let, neocenjen, rimokatolič, s nekaj kapitala, bi rad spoznal simpatično gospodično v svojo skorajšnje ženo. Obilne ponudbe s sliko na oglaš. odd. Jutra pod »Dobra partija«.

3159-25

Vdova

srednjih let, brez otrok, z lastno hišo, želi spoznati serb primerne gospoda v svojo ženo. Le resne ponudbe na oglaš. odd. Jutra pod »Srečna podoba 1941«.

3451-25

Dekle

staro 28 let, pridna gospodična s kuharico, išče serb primerne moža, starega do 65 let. Dopise na podružnico Jutra v Celju pod »Srečna podoba 1941«.

3450-25

Katera hišna

posestnica ali dama s lastnimi dohodki (nastirje učiteljica) poroči višjega državnega uradnika v pokoji s lepim stanovanjem v sredini mesta. Tjajnost častna zadeva. Dopise pod »Srečna podoba 1941« na oglaš. odd. Jutra.

3422-25

Gospodična

pravoslavne vere, 25 let stara, z imovino 800.000 din išče zakonskega druga. Pojavnila daje NADA, Zagreb, Jelačičev trg 10. Za pojavnila pošljite 10 din.

3156-25

Strojvodja

34 let star, z imovino 160 tisoč din in mesečno plačo 2000 din išče zakonskega druga. Pojavnila daje NADA, Zagreb, Jelačičev trg 10. Za pojavnila pošljite 10 din.

3157-25

Posestniški sin

bivajoč v Ljubljani, 29 let star, izkušen mehanik, s do 100.000 din. srednje postave, čedne znanosti, — popolnoma zdrav, trezen, sportnik, mirnega in dobroserčnega značaja, želi radi pomaničkanja znanja, spoštovanja za resno možnost isto tako gospodinjico, obrtnico, trgovko ali posestnico, ki bi mu nujala varno naložitev denarja in eventualno zaposlitev. Samo resne ponudbe s sliko (ki se častno vrne) poslati na oglaš. odd. Jutra pod »Srečna podoba 1941«.

3100-25

Absolviran

24 leten, temperamenten, znanje, lepe znanosti, si želi vsled osamosvojitve takoj poročiti temperatamentno gospodično ali vdovo do 30 let z veliko trgovino, premoženjem ali sliučbo. Ponudbe poslati na oglaš. odd. Jutra pod »Prima-vera«.

2482-25

Gospodična

mlada, simpatična s lepoto, želi poročiti državnega uslužbenca ali trgovca do 35 let. Ponudbe s sliko, katera se vrne na oglaš. odd. Jutra pod »Srečna podoba 1941«.

3202-25

Samec

star 33 let, z imovino 2.500.000 din, in mesečnim dohodkom 30.000 din — iščem zakonskega druga. Pojavnila daje NADA, Zagreb, Jelačičev trg 10. Za pojavnila pošljite 10 din.

3149-25

Gospodična

26 letna, brinetka, visoka, vzorne preteklosti, želi v svojo ženo spoznati gospoda, katolič, diplomirane elektrotehniko, ki je zmogel vodstva električne centrale v večjem mestu Banata. Ponudbe v nemščini ali srbohrvaščini na oglaš. odd. Jutra pod »Srečna podoba 1941«.

3061-25

Vdova

staro 42 let, z do 1.000.000 din in mesečnim dohodkom 30.000 din — iščem zakonskega druga. Pojavnila daje NADA, Zagreb, Jelačičev trg 10. Za pojavnila pošljite 10 din.

3148-25

Fant

star 30 let, srednje postave, pošten, trezen in skrben, z nekoliko prihranki želi poročiti gospodično posestvom ali stalno službo. Tudi vdovo brez otrok. Ponudbe pod »Srečna podoba 1941« na oglaš. odd. Jutra.

3082-25

Samec

star 33 let, z imovino 2.500.000 din, in mesečnim dohodkom 30.000 din — iščem zakonskega druga. Pojavnila daje NADA, Zagreb, Jelačičev trg 10. Za pojavnila pošljite 10 din.

3149-25

Gospodična

mlada, simpatična s lepoto, želi poročiti državnega uslužbenca ali trgovca do 35 let. Ponudbe s sliko, katera se vrne na oglaš. odd. Jutra pod »Srečna podoba 1941«.

3202-25

Samec

star 33 let, z imovino 2.500.000 din, in mesečnim dohodkom 30.000 din — iščem zakonskega druga. Pojavnila daje NADA, Zagreb, Jelačičev trg 10. Za pojavnila pošljite 10 din.

3149-25

Gospodična

mlada, simpatična s lepoto, želi poročiti državnega uslužbenca ali trgovca do 35 let. Ponudbe s sliko, katera se vrne na oglaš. odd. Jutra pod »Srečna podoba 1941«.

3202-25

Samec

star 33 let, z imovino 2.500.000 din, in mesečnim dohodkom 30.000 din — iščem zakonskega druga. Pojavnila daje NADA, Zagreb, Jelačičev trg 10. Za pojavnila pošljite 10 din.

3149-25

Gospodična

mlada, simpatična s lepoto, želi poročiti državnega uslužbenca ali trgovca do 35 let. Ponudbe s sliko, katera se vrne na oglaš. odd. Jutra pod »Srečna podoba 1941«.

3202-25

Samec

star 33 let, z imovino 2.500.000 din, in mesečnim dohodkom 30.000 din — iščem zakonskega druga. Pojavnila daje NADA, Zagreb, Jelačičev trg 10. Za pojavnila pošljite 10 din.

3149-25

Gospodična

mlada, simpatična s lepoto, želi poročiti državnega uslužbenca ali trgovca do 35 let. Ponudbe s sliko, katera se vrne na oglaš. odd. Jutra pod »Srečna podoba 1941«.

3202-25

Samec

star 33 let, z imovino 2.500.000 din, in mesečnim dohodkom 30.000 din — iščem zakonskega druga. Pojavnila daje NADA, Zagreb, Jelačičev trg 10. Za pojavnila pošljite 10 din.

3149-25

Gospodična

mlada, simpatična s lepoto, želi poročiti državnega uslužbenca ali trgovca do 35 let. Ponudbe s sliko, katera se vrne na oglaš. odd. Jutra pod »Srečna podoba 1941«.

3202-25

Samec

star 33 let, z imovino 2.500.000 din, in mesečnim dohodkom 30.000 din — iščem zakonskega druga. Pojavnila daje NADA, Zagreb, Jelačičev trg 10. Za pojavnila pošljite 10 din.

3149-25

Gospodična

mlada, simpatična s lepoto, želi poročiti državnega uslužbenca ali trgovca do 35 let. Ponudbe s sliko, katera se vrne na oglaš. odd. Jutra pod »Srečna podoba 1941«.

3202-25

Samec

star 33 let, z imovino 2.500.000 din, in mesečnim dohodkom 30.000 din — iščem zakonskega druga. Pojavnila daje NADA, Zagreb, Jelačičev trg 10. Za pojavnila pošljite 10 din.

3149-25

Gospodična

mlada, simpatična s lepoto, želi poročiti državnega uslužbenca ali trgovca do 35 let. Ponudbe s sliko, katera se vrne na oglaš. odd. Jutra pod »Srečna podoba 1941«.

3202-25

Samec

star 33 let, z imovino 2.500.000 din, in mesečnim dohodkom 30.000 din — iščem zakonskega druga. Pojavnila daje NADA, Zagreb, Jelačičev trg 10. Za pojavnila pošljite 10 din.

3149-25

Gospodična

mlada, simpatična s lepoto, želi poročiti državnega uslužbenca ali trgovca do 35 let. Ponudbe s sliko, katera se vrne na oglaš. odd. Jutra pod »Srečna podoba 1941«.

3202-25

Samec

star 33 let, z imovino 2.500.000 din, in mesečnim dohodkom 30.000 din — iščem zakonskega druga. Pojavnila daje NADA, Zagreb, Jelačičev trg 10. Za pojavnila pošljite 10 din.

3149-25

Gospodična

mlada, simpatična s lepoto, želi poročiti državnega uslužbenca ali trgovca do 35 let. Ponudbe s sliko, katera se vrne na oglaš. odd. Jutra pod »Srečna podoba 1941«.

3202-25

Samec

star 33 let, z imovino 2.500.000 din, in mesečnim dohodkom 30.000 din — iščem zakonskega druga. Pojavnila daje NADA, Zagreb, Jelačičev trg 10. Za pojavnila pošljite 10 din.

3149-25

Gospodična

mlada, simpatična s lepoto, želi poročiti državnega uslužbenca ali trgovca do 35 let. Ponudbe s sliko, katera se vrne na oglaš. odd. Jutra pod »Srečna podoba 1941«.

3202-25

Samec

star 33 let, z imovino 2.500.000 din, in mesečnim dohodkom 30.000 din — iščem zakonskega druga. Pojavnila daje NADA, Zagreb, Jelačičev trg 10. Za pojavnila pošljite 10 din.

3149-25

Gospodična

mlada, simpatična s lepoto, želi poročiti državnega uslužbenca ali trgovca do 35 let. Ponudbe s sliko, katera se vrne na oglaš. odd. Jutra pod »Srečna podoba 1941«.

3202-25

Samec

star 33 let, z imovino 2.500.000 din, in mesečnim dohodkom 30.000 din — iščem zakonskega druga. Pojavnila daje NADA, Zagreb, Jelačičev trg 10. Za pojavnila pošljite 10 din.

3149-25

Gospodična

mlada, simpatična s lepoto, želi poročiti državnega uslužbenca ali trgovca do 35 let. Ponudbe s sliko, katera se vrne na oglaš. odd. Jutra pod »Srečna podoba 1941«.

3202-25

Gospodična

staro 19 let, z do 350000 din išče zakonskega druga. Pojavnila daje NADA, Zagreb, Jelačičev trg 10. Za pojavnila pošljite 10 din.

3154-25

Poštni uradnik

36 let star, z mesečno plačo 1800 din išče zakonskega druga. Prednost življenju in sliučbi. Pojavnila daje NADA, Zagreb, Jelačičev trg 10. Za pojavnila pošljite 10 din.

3155-25

Gospod

trgovsko naobrazen, z gotovino 100.000 din želi spoznati gospodično, ki posejduje trgovino ali drugo obrt. Ponudbe na oglaš. odd. Jutra pod »Srečna podoba 1941«.

3045-25

Vdova

popolnoma sama, zelo lepa, z do 2.500.000 din, išče zakonskega druga. Pojavnila daje NADA, Zagreb, Jelačičev trg 10. Za pojavnila pošljite 10 din.

3152-25

Zdravnik

39 let star, ugodne znanosti, z mesečnim dohodkom — 6 tisoč din išče zakonskega druga. Pojavnila daje NADA, Zagreb, Jelačičev trg 10. Za pojavnila pošljite 10 din.

3151-25

Gospodarstvenik

na čefli, premožen, išče dobro, pošteno prikužno gospodično zaradi življenja. Starost od 20 do 28 let. Ponudbe na oglaš. odd. Jutra pod »Srečna podoba 1941«.

3006-25

Gospodična

26 letna, brinetka, visoka, vzorne preteklosti, želi v svojo ženo spoznati gospoda, katolič, diplomirane elektrotehniko, ki je zmogel vodstva električne centrale v večjem mestu Banata. Ponudbe v nemščini ali srbohrvaščini na oglaš. odd. Jutra pod »Srečna podoba 1941«.

3061-25

Vdova

staro

JUGOŠKODA

A. D.
ZAGREB, Boškovičeva 32-1
Telefon 67-51

ima serijske izdelke kot so elektromotorji, Dieselovi in plinski motorji, črpalni in razsvetljevalni agregati, kolesa za ozkotirne železnice, matični ključki, nakovala, precizno orodje, posnemalniki itd.

ZAHTEVAJTE PROSPEKTE
IN BREZOBVEZEN OBISK
INŽENIRJA!

V S T A L N I Z A L O G I

MOJSTRA

za fino obdelavo lesa, ki je izurjen v delu na strojih, sprejemamo kot samostojnega poslovođa. — Obširne ponudbe z navedbo dosedanjega zaposlenja, življenjepisom in plačilnimi zahtevki na »Inserta«, reklamni zavod, Zagreb, Jelčićev trg 2.

Rudnik LADJEVEC,
železniška postaja Okučane, sprejme za takojšen nastop

10 kopačev

Reflektanti naj se javijo osebno na tem rudniku, ki producira lignitasti premog.

HRANITE SVOJE LASE
Z LECITHIN KREM-OLJEM

ČUDO

moderne tehnike
Najboljša dosegajo
žepna svetilka z lastnim
električnim pogonom! —
Daje samseljno in jako
svetlo luč, brez vsakih
baterij. Dinamo žepna
daja: »LOZOS«, Beograd, predal 386, telef. 25-459.
Iščemo povsod preprodajalce ali zastopnike.

Postani in ostani član
Vodnikove družbe!

Pri kašlju REMEDIA Guajacol SIRUP

v tem originalnem zavrtku
Dobiva se v vseh lekarnah.
Glavno zastopstvo za Slovenijo:
Apoteka Bahovec — Ljubljana.

Treznega vratarja

Izkušena, sprejemna. — Reflektanti, ne preko 40 let stari, oženjeni, brez otrok, smožni slovenskega, srbohrvatskega in nemškega jezika, z dolgoletno prakso v večjem tovarniškem podjetju, naj se zglase v tovarni INTEX, Kranj.

Pri GRIPI in boleznih vsled prehlada

uporabljajte
„NIBOL“
tablete. — Samo v lekarnah
Din 20 in Din 34.
Apoteka BAHOVEC,
Ljubljana.

Pozor gospodje kupci!

V Splitu in na rivieri so naprodaj: hiše, vile, stavbišča, posestva, lokali, hoteli, pensijoni, trgovske in stanovanjske palače z najmodernejšo opremo in komfortom po zelo zmernih cenah. Strokovni nasveti glede objektov in informacije brezplačno.
Biro za prodajo nepremičnin M. Musanlić, Split, Zadarska 10 — telefon 28-28

ŽOLČNI KAMENČKI

Znani SALVAT ČAJ proti žolčnim kamenom in boleznim žolčnega mehurja se dobi pri glavnem zastopniku Lekarna pri Sv. Ivanu, Zagreb, Kaptol 17. — Zastoj pošljemo prospekte o zdravljenju.
O. z. s. št. 27870-1936 Rn 5407

Na južnem primorju v Jovem Baru na sami obali SE ODDA V ZAKUP
novozgrajeni HOTEL
s 100 posteljami, celokupno opremljeno in velikim parkom. Resne ponudbe na Publicitas, Beograd, poš. pret. 60 pod »Parkhotel«.

Denar v zemljo

naložen je najsigurnejši. Idealna prilika se trenutno nudi resnemu interesentu v lepem letovišču Sevnici, novem prometnem in industrijskem centru spodnjega Zasavja z obetajočo bodočnostjo.
Najugodnejšemu ponudniku se prodaja iz posebnih razlogov

industrijski in stavbni kompleks,

skupno 15.000 m² ali delno, ob kolodvoru Sevnica in banovinski cesti, z elektrovo-dom kranj. dež. elektrarn in izredno lepo lego.
Vprašanja pod »Razprodaje« na ogl. odd. »Jutra«.

NAJPOPOLNEJŠE HARMONIKE SVETA
HOHNER
GENERALNO ZASTOPSTVO
SCHNEIDER
ZAGREB NIKOLIČEVA 10
ZAHTEVAJTE BREZPLAČNI CENIK

OSMIA nalivno pero

MOJSTRA TKALSKEGA

Izurjenega IŠČE večje podjetje na deželi za izdelavo svilene in umetne svilene robe. Potrebna šolska naobrazba 4 razredov srednje šole z malo maturo in tekstilno šolo z dovršenim izpitom, vsaj petletno prakso kot specialist v gornji stroki. — Ponudbe s prepisi spricval in življenjepisom nasloviti na: Interreklam d. d., Zagreb, Masarykova 28, pod »K-5170«.

Boljšje brije in dalje traja...

Zahtevajte povsod britvice
ALCOSO

ZRAKOPEOVNA POŠTA ZA JUŽNU AMERIKU

Vsak četrtek odhod iz Rima v Rio de Janeiro s priključkom v Briziliji v vse južne in severne ameriške države, katere posle opravlja CONDOR in PAN AMERICAN AIRWAYS-Línea Aérea Transcontinental Italiana S. A., Rim.

2 STROJNA MEHANIKA

dobita takoj mesto v mehanični delavnici v večjem industrijskem obratu. — Ponudbe na ogl. oddelku »Jutra« pod »769«.

Prodamo

47 STAVBNIH PARCEL

na Celovski cesti (bližina stare mitnice). Cena od 105.— din dalje. — Posredujemo brezplačno!

„REALITETA“,
Prešernova 54/I. — Telefon 44-20.

Od Morave do Save
od Dunava do Drave
proti kašlju vzemi

Karamele Rave

Zavoječek din 5.— v lekarnah.

Želim udeležbe

pri kadi industriji ali drugem gospodarskem podjetju z večjo vsoto.

Ponudbe pod »UDELEŽBA« na oglasni odd. »Jutra«.

„VIŠINSKO SONCE“ ohrani zdravje!

Kakšne važnosti je sonce za Vaše zdravje, opazate najbolje po vsakem letovanju. Ker v dolgih zimskih mesecih primanjkuje oživljajoče sončne energije, nalaga pamet, da se prinese v hišo zlasti za otroke (a ravno tako za mlade matere) poznano »višinsko sonce« — original Hanau.

Ta velika vrednost ultravioletnih obsevanj s »višinskim soncem« je v tem, ker se ti žarki pretvarjajo v koži v kemične energije in ustvarjajo antirahitični vitamin D. Telo postane odpornije proti boleznim, pri ženah olajšuje porod, otroci postanejo sveži in polni življenja, jedo dobro in dobe dobro zdravo barvo kože. Vrh tega so obsevanja z višinskim soncem, ki trajajo samo 3—5 minut, kaj lahko izvedljiva.

Zahtevajte še danes ilustrirano brošuro na 40 straneh št. 843/6 od:

Jugoslovensko
Siemens A. D.
Beograd, Kralja
Aleksandra 8

Zagreb,
Bogovičeva
ulica 3

Ljubljana, Tyrševa
cesta 1 a

Zahtevajte ponudbe in plačilne pogoje.

Jugoslovensko AEG
Beograd, Brankova
ulica 30

AEG Union,
Jugoslovensko d. d.
Zagreb, Karađi-
čeva ulica 1

Ljubljana,
Ljvanska
ulica 6

VIŠINSKO SOLNCE Original Hanau

Cena kompletnih aparatov od din 1.800.— naprej 685 0

Ingenieur- Schule Miffweida (Deutschland)

STROJNIŠTVO ELEKTROTEHNIKA
PROSPEKT ZASTONJ.

PUH ODEJE SEVER RUDOLF

ima v zalogi
Marijin trg 2.

Dobro vpeljana trgovina v velikem industrijskem kraju
SPREJME

DRUŽABNIKA manufakturista

po možnosti z zalogo. — Ponudbe na ogl. odd. »Jutra«
pod »Velik promet 941«.

TRGOVCI

— MESARJI

Predno se odločite za nakup avtomatske tehtnice, ogledajte si na vsak način pred nakupom naše tehtnice, ki so v pogledu izdelave in trpežnosti

najpopolnejše
kar jih je bilo do danes na trgu.

Na zahtevo pošljemo našega zastopnika.

TOVARNA KOVINSKIH IZDELKOV
PONTOS CENTRALA d. z o. z. Maribor,
MELJSKA CESTA 55 in 55/a

Nabava železniških pragov iz hrastovega in bukovega lesa

Državne železnice potrebujejo večjo količino pragov iz hrastovega in bukovega lesa sledečih dimenzij:

2,60—16/26—16; 2,50—15/25—16; 2,30—14/22—14;
1,60—14/20—14; 1,40—13/18—14.

Vrh tega 15.000 komadov hrastovih pragov dimenzije 1,70—15/25—16.

Ponudbe za vsako količino se lahko dostavijo vsak delavnik ekonomskemu oddelku generalne direkcije državnih železnic ali stavbnemu oddelku direkcije državnih železnic v Zagrebu, Ljubljani in Sarajevu, taksirane s 10.— dinarji, kjer je možno dobiti tudi tehnične pogoje za prage G. d. št. 53.382/40.

Ponudba mora vsebovati točno količino in cene po dimenzijah kakor tudi to, da bodo pragi ustrezali in da bodo oddani v roku po pogojih G. d. št. 53.382/40 in da je ponuditelj pripravljen položiti primerno kavcijo 5% od zneska ponudbe, ako se njegova ponudba sprejme.

Za te dobave veljajo vsi predpisi zakona o državnem računovodstvu.

Iz ekonomskega oddelka generalne direkcije državnih železnic. — G. d. št. 7067/41.

Zahvala

Ob težki izgubi nepozabnega soproga, očeta in tasta, gospoda

Franca Rozmana

oskrbnika dvorca Brdo pri Kranju

izrekamo svojo najiskrenejšo zahvalo vsem, ki ste z nami sočustvovali, mu poklonili cvetje ter ga spremlili na zadnji poti. Posebno zahvalo izrekamo Nj. kr. Vis. knezu namestniku Pavlu in knežinji Olgi za izrečeno sožalje in prekrasni venec. Zahvaljujemo se nadalje č. duhovščini, gospodom zdravnikom, č. sestram, g. županu občine Predoslje, g. šefu železniške postaje Kranj za vsestransko pomoč pri prevozu pokojnika in pevskega društva Boh. Bistrica za ganižive žalostinke.

KRANJ — BRDO, dne 16. februarja 1941.

Žalujejo: soproga TEREZIJA; FRANC, ANICA in MIRKO — otroci; zet MILE MILICEVIĆ in ostalo sorodstvo

Mestni pogrebni zavod
Občina Ljubljana

Sporočamo vsem prijateljem in znancem žalostno vest, da je naša dobra mati, stara mati, prababica, gospa

Klara Somnitz

vdova po urarju

po daljši bolezni v starosti 78 let, Bogu vdano, dne 14. t. m. za vedno zatislila oči.

Pogreb drage pokojnice bo v nedeljo, dne 16. t. m. ob 3. uri pop. iz hiše žalosti, Sv. Petra nasip 15, na evangelijsko pokopališče.

Ljubljana, Dunaj, Gradec, Berlin, dne 14. februarja 1941.

Globoko žalujoči ostali